Έτος ΣΤ'

Τεῦχος 128ον

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ: ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίς

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Ὁ κόκκινος Δεκέμβρης, ὑπὸ κ. Ν. Ἀρχιμανδρίτου, Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α' (συνέχεια). 6199

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Αἱ σχέσεις Ἐπιστήμης καὶ Θρησκείας, εἰς τὸ πλαίσιον τῆς πυρηνικῆς ἐποχῆς, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης, Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρείας Προαγωγῆς τῶν Ἐπιστημῶν κ. Χρίστου Π. Τσαχαγέα (συνέχεια) 6205

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Τὸ ὑδροκεφαλικὸν Κράτος καὶ ἡ θέσις τοῦ πολίτου, ὑπὸ κ. Δημ. Π. Οἰκονόμου 6211

ΝΟΥΒΕΛΛΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΛΘΗΝΑΣ

Ἡ Κηφισιὰ στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηναίων κ. Δημητρίου Σκουζὲ 6215

ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑ ΑΡΧΑΙΩΝ

Στρατηγικὰ ἐπινοήματα καὶ ἀπατηλὰ τεχνάσματα κατὰ τοὺς ἀρχαίους πολέμους, ὑπὸ τοῦ τ. Γυμνασιάρχου κ. Ι. Φραγκιδάκη 6218

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Στὴ Μάννα, ὑπὸ κ. Δ. Μυρίλλου, Ὑπαστυνόμου Α' 6224

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

«Τέντυ-Μπόϋς», συμμορίες νεαρῶν, τὸ μίασμα τῆς Νέας Ὑόρκης, ὑπὸ κ. Hedy Giusti Δημοσιογράφου. Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ περιοδικοῦ La Domenica del Corriere τ. 18 τῆς 4/5/58 ὑπὸ τοῦ Δοκίμου Ὑπαστυνόμου κ. Δ. Σχοινῆ 6225

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἀναφοραὶ ἀστυνομικῶν, ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Γ. Κανελλοπούλου 6229

Ἀστυνομικὴ περιπέτεια, ὑπὸ τοῦ Inspector τῆς Metropolitan Police τοῦ Λονδίνου I. Berc Ktey. Κατὰ μετάφρασιν τοῦ δοκ. Ἀρχιφύλακος κ. Ἀλεξ. Πίσπα 6231

Ἐντυπώσεις δοκίμου ἀστυφύλακος, ἀπὸ τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν, στὰ Τμήματα καὶ στὰ Γραφεῖα τῶν διαφόρων Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τοῦ δοκίμου ἀστυφύλακος κ. Λ. Στρατικῆ 6233

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ἑλληνικὸ Μηνολόγιο, ὑπὸ κ. Χ. Σταμάτη, Ἀρχιφύλακος (συνέχεια) 6234

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΝΟΥΒΕΛΛΑ

Στὶς γραμμὲς τοῦ τραίνου, ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Β' κ. Ι. Ράϊκου (συνέχεια) 6239

ΔΙΕΘΝΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Χαμένα σκυλιά, χωρὶς περιλαίμιο, ὑπὸ Qil. Cesbron, κατὰ μετάφρασιν «Ἀστυνομικῶν Χρονικῶν» (συνέχεια) 6242

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ 6245

ΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΑΠΗΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΑΥΤΩΝ

Τὸ περιοδικὸν ἐκτυποῦται εἰς τὰ Τυπογραφικὰ Καταστήματα Ἀδελφῶν Γ. ΡΟΔΗ Κεραμεικοῦ 40 — Ἀθῆναι (τηλ. 522-512)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

15ΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΕΡΙΜΝΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ — ΤΜΗΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΘ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΟΔΟΣ Ι. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ 11 (ΤΕΩΣ ΝΕΙΓΥ 17), ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ΤΗΛ. 881-262
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ { ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμαὶ 72.—Ἐξάμηνος δραχμαὶ 36.—Τιμὴ τεύχους δραχμαὶ 3.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δολλάρια 3. — Ἐξάμηνος δολλάρια 1,5.

ΕΤΟΣ ΣΤ'. | ΑΘΗΝΑΙ, 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1958 | ΤΕΥΧΟΣ 128ΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ (1921-1958)

Ὑπὸ κ. **Ν. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ**, Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α'

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΙΕ'. Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ

VI. ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 1944

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

199.—Κομμουνιστικὴ δραστηριότης κατὰ τὴν περίοδο 1945—1947.

***

199. Κομμουνιστικὴ δραστηριότης κατὰ τὴν περίοδο 1945—1947.

Ὅπως εἶναι γνωστό, μετὰ τὴν καταστολὴ τοῦ Δεκεμβριανοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος τοῦ 1944, ἀντὶ οἱ κυρίως ὑπεύθυνοι, δηλαδὴ οἱ ἀρχηγοὶ καὶ τὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε., νὰ παραδοθοῦν στὴ Δικαιοσύνη καὶ νὰ λογοδοτήσουν γιὰ τὰ ἀποτρόπαια κακουργήματα, τὰ ὁποῖα διέπραξαν, μὲ τὴν ἐπέμβασι τῶν Ἄγγλων, ποὺ ἐπέβαλαν τὴν περίφημη «Συμφωνία τῆς Βάρκιζας», ἀφέθησαν ἐλεύθεροι καὶ ἐδικάσθησαν μόνον οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἐγκλημάτων κατὰ τῆς ζωῆς, μόνον δηλαδὴ οἱ δολοφόνοι καὶ οἱ σφαγεῖς τῶν ἀθῴων θυμάτων.

Ἡ ἡγεσία λοιπὸν τοῦ Κ.Κ.Ε., τὴν ὁποία ἀνέλαβε καὶ πάλιν ὁ περιώνυμος Νῖκος Ζαχαριάδης, ποὺ οἱ Ἄγγλοι τὸν ἔφεραν στὴν Ἑλλάδα μὲ εἰδικὸ ἀεροπλάνο, ἐγκατεστάθη στὴν ὁδὸ Σταδίου καὶ Ἐδουάρδου Λῶ (νῦν Λαδᾶ) καὶ ἄρχισε ἀμέσως τὴ διαβρωτικὴ καὶ συνωμοτικὴ του δουλειά.

Ἡ δημοκοπικὴ καὶ ἔντονη προπαγάνδα του, ὅτι δῆθεν τὸ Κ.Κ.Ε καὶ τὸ Ε.Λ.Μ. ἀγωνίζονταν καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὴ **«Λαϊκὴ συμφιλίωση»**, γιὰ τὴν **«Ἐθνικὴ ἑνότητα»**, γιὰ τὴ **«Δημοκρατικὴ ἐξέλιξη»** καὶ γιὰ τὴν **«Ἀνασυγκρότηση τῆς Ἑλλάδας»** δὲν εἶχεν ἄλλο σκοπό, παρὰ νὰ δημιουργῇ προπέτασμα (καμουφλάρισμα) γιὰ τὸ συνωμοτικὸ μηχανισμὸ τοῦ κόμματος, ποὺ ἀμέσως ἐτέθη σ' ἐνέρ-

γεια μὲ σκοπὸ νὰ καταστρατηγήσῃ τὶς διατάξεις τῆς συνθήκης τῆς Βάρκιζας, περὶ παρα δόσεως τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ νὰ ὀργανώσῃ τὴ νέα ἐπαναστατικὴ ἐξόρμησί τους πρὸς κατάληψι τῆς ἐξουσίας, ποὺ ὀνόμασαν **«τρίτο γύρο»**.

Στὶς 2 Φεβρουαρίου τοῦ 1946, δηλαδὴ ἀκριβῶς τὴν 1η ἐπέτειο τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, συνεδρίασε ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς (Κ.Ε.) τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὑπεύθυνος (ἀναπληρωματικὸ μέλος) τότε στὸ (Π. Γ.) Πολιτικὸ Γραφεῖο τοῦ κομ. κόμματος γιὰ τὴ στρατιωτικὴ ὀργάνωσι ἦταν ὁ κομμουνιστής, πρώην ταγματάρχης τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, Θεόδωρος Μακρίδης. Αὐτὸς εἰσηγήθη τὸ εἰδικὸ θέμα τῆς στρατιωτικῆς τεχνικῆς προετοιμασίας τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ βάσει τῶν εἰσηγήσεών του ἐδόθηκαν στὶς ὀργανώσεις τοῦ κόμματος καὶ σ' ὅλους τοὺς ὑπευθύνους οἱ τελευταῖες λεπτομέρειες καὶ συστηματικὲς ὁδηγίες γιὰ τὴν ἔναρξι τοῦ συμμοριτοπολέμου (τρίτου γύρου).

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὶς ὁδηγίες αὐτές, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς ἀποφάσεις ποὺ πῆρε ἡ ὁλομέλεια τῆς Κ. Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ὡς καὶ τοὺς ἄλλους τομεῖς δράσεως τοῦ κόμματος (προπαγάνδα—τύπος κλπ.) ἄρχισε ἀμέσως ἡ δρᾶσις.

Ἐφημερίδες, περιοδικὰ καὶ παντὸς εἴδους ἔντυπα, ἐτίθεντο σὲ κυκλοφορία, μὲ σκοπὸ νὰ φανατίζουν μὲ τὸ περιεχόμενό τους τοὺς ὀπαδούς των, νὰ ἐξάπτουν τὸ πάθος καὶ νὰ ὑποκινοῦν τὸ λαὸ σὲ ἀνυπακοὴ πρὸς τὶς νόμιμες ἀρχὲς τοῦ Κράτους καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὶς Ἀστυνομικές, τὰ ὄργανα τῶν ὁποίων κατεσυκοφάντουν καὶ προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο νὰ δημιουργοῦν τὴν ἀντιπάθεια πρὸς αὐτὰ τῶν πολιτῶν.

Τὰ ἐμπρηστικὰ ἄρθρα τοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου, τὰ ἐπαναστατικὰ συνθήματα, ποὺ ἐξεπολύοντο πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, μὲ τρίκ, μὲ τοιχοκολλήσεις καὶ μὲ τὰ χωνιὰ ἀκόμη, ἐπεσήμαιναν τὴν ἔναρξι τοῦ «τρίτου γύρου».

Συλλαλητήρια μὲ διάφορες προφάσεις καὶ συνέδρια διεδέχοντο τὸ ἕνα τὸ ἄλλο καὶ ἐκεῖ ὑβρίζοντο σκαιότατα καὶ κατεσυκοφαντοῦντο ὅλες οἱ ἐθνικόφρονες Ἑλληνικὲς Κυβερνήσεις, τὸ κοινωνικό μας καθεστὼς καὶ οἱ σύμμαχοι τῆς Ἑλλάδος.

Τὴ φορὰ ὅμως αὐτὴ τὸ Κ.Κ.Ε. ἀποφάσισε ν' ἀρχίσῃ τὴν ἔνοπλο ἐξέγερσι ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες καὶ μάλιστα ἀπὸ τὶς παραμεθόριες, γιατὶ ἐκεῖ θὰ εἶχε τὴ βοήθεια καὶ τῶν ἐγκληματιῶν κομμουνιστῶν τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ποὺ εἶχαν καταφύγει στὶς γειτονικὲς κομμουνιστικὲς χῶρες, δηλαδὴ στὴ Βουλγαρία, στὴ Σερβία καὶ στὴν Ἀλβανία καὶ εἶχαν ἐκπαιδευθῆ εἰδικῶς γιὰ τὸ συμμοριτοπόλεμο.

Στὶς 31 Μαρτίου 1946, ὅπως εἶναι γνωστό, ἔγιναν βουλευτικὲς ἐκλογὲς στὴν Ἑλλάδα, στὶς ὁποῖες τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα δὲν ἔλαβε μέρος, ἔδωσε δὲ ἐντολὴ σ' ὅλα τὰ μέλη του ν' ἀπόσχουν καὶ νὰ μὴ ψηφίσουν. Ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔγινε καὶ ἡ πρώτη ἔνοπλη ἐκδήλωσι τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν στὸ Λιτοχῶρι. Ἀπ' τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁμάδες κομμουνιστῶν μὲ ἄρτιο ὁπλισμό, ἐνισχυμένες καὶ μὲ διάφορα συμμοριακὰ συγκροτήματα, ποὺ μπῆκαν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ γειτονικὲς χῶρες, ἄρχισαν τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν κατάλυσι τῶν Ἀρχῶν καὶ τὴν ὑποδούλωσι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ στὸν κομμουνισμό.

Ἀπὸ τότε καθημερινῶς ἄρχισαν ν' ἀναγράφωνται στὶς ἐφημερίδες τὰ τρομερὰ καὶ ἀνήκουστα ἐγκλήματα τῶν κομμουνιστικῶν ὁρδῶν, λεηλασίες χωρίων ὁλοκλήρων, πυρπολήσεις, σφαγές, δηώσεις καὶ ἄλλα τερατουργήματα πάσης φύσεως.

Τὸ περίεργο δὲ εἶναι ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα οἱ κομμουνισταὶ τὰ διαφήμιζαν καὶ τὰ ἀνέγραφαν στὸ τύπο τους ὡς ξεσπάσματα δῆθεν τοῦ λαοῦ κατὰ τῆς τυραννίας κλπ.

Ἡ δραματικὴ αὐτὴ κατάστασις συνεχίσθη καθ' ὅλο τὸ 1946 καὶ μέχρι τῆς 27/12/1947, ἡ δὲ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξακολουθοῦσε νὰ ἔχῃ τὰ γραφεῖα της στὴν ὁδὸ Σταδίου, ὅπου ἐφάνταζε μιὰ τεραστία κόκκινη φωτεινὴ ἐπιγραφὴ μὲ τὰ ψηφία Κ.Κ.Ε.

Τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ἐκείνη ἡ τραγωδία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου εἶχε φθάσει στὸ κατακόρυφο. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἦταν ὁ ἀείμνηστος Χρῆστος Λαδᾶς. Τὸ ἐπίσημο πλέον Κράτος πρὸ τοῦ κινδύνου ἔλαβεν ἄμεσα μέτρα ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως καὶ μὲ τὸν Α.Ν. 509 τῆς 27-12-1947 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ πολιτεύματος, τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν», ἔθεσεν ἐκτὸς νόμου τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμενα συγκροτήματα.

Παραθέτω τὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεσι τοῦ ἀειμνήστου Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης Χρήστου Λαδᾶ, ποὺ ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου τούτου ἐδολοφονήθη ἀπὸ κομμουνιστάς, καθὼς καὶ τὸ κείμενο τοῦ νόμου, λόγῳ τῆς ἱστορικῆς των σημασίας.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Μεγαλειότατε,

«Ἀπὸ καιροῦ χρησιμοποιούμενοι, οἱ ἀποτελοῦντες ἐλαχίστην ἀντεθνικὴν » μειονότητα ἀνατροπεῖς, ὡς πρωτοπόρον τάγμα θανάτου, ὑπὸ τῶν προαιωνίων » ἐχθρῶν τοῦ Γένους, καθ' ἃς στιγμὰς οἱ Ἕλληνες καθημαγμένοι ἐκ τῆς διαρκοῦς » ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν πάλης ἡτοιμάζοντο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐκκλησίας » των διὰ νὰ ἑορτάσωσι τὴν μεγάλην ἑορτήν, οἱ ἀρνηταὶ τῆς Πατρίδος, τῆς οἰκογε- » νείας καὶ τῆς Θρησκείας, ἐσκέπτοντο τὸ ἔγκλημα καὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ τὸ ὁλο- » κληρώσουν.

«Εἰς αὐτοὺς ἀπαντᾷ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἕτοιμος εἰς κάθε θυσίαν καὶ ἀποφασι- » σμένος νὰ προασπίσῃ τὰ πάτρια χώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας του, εἰς μίαν ἀκατά- » βλητον ἐθνικὴν ἑνότητα μὲ τὰ παιδιά του εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ καθήκοντος.

«Ἐφ' οἷς ἡ ἐκ τοῦ Λαοῦ προελθοῦσα Κυβέρνησις, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, » ἐκπληροῦσα ὑπέρτατον πρὸς τὴν Ἑλλάδα καθῆκον, διὰ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου, » ὃν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ συνυποβάλῃ, κηρύσσει τὴν διάλυσιν τῶν κομμάτων καὶ τῶν » ὀργανώσεων, ποὺ πράγματι δὲν ὑπηρέτησαν ποτὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ ὁποῖα » ἔθεσαν διὰ τῶν ἀπὸ μακροῦ πράξεών των τὰ αὐτὰ ἑαυτὰ ἐκτὸς νόμου καὶ λαμβάνει » τὰ πρέποντα μέτρα πρὸς προστασίαν τοῦ Κράτους, τοῦ Πολιτεύματος, τοῦ κοινω- » νικοῦ καθεστῶτος καὶ τῶν πραγματικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Λαοῦ. Συγχρόνως δὲ » προβαίνει εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τῶν δημοσίων ὑπαλ- » λήλων καὶ ὑπηρετῶν, οἵτινες—ἀνεξαρτήτως ποινικῆς εὐθύνης—προπαγανδίζουν » καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ἐπικράτησιν τῶν σκοπῶν τῶν ἐχθρῶν τοῦ τόπου καὶ » γίνονται συνειδητὰ ὄργανα αὐτῶν.

«Προτείνουσα τὰ μέτρα ταῦτα ἡ ἐκ τοῦ Λαοῦ προελθοῦσα Κυβέρνησις, ὑπο- » βάλλει τὴν εὐλαβῆ παράκλησιν ὅπως ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης κυρώσῃ αὐτὰ διὰ » τῆς ὑπογραφῆς της καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀκλόνητον πίστιν της ὅτι «τὸ Ἔθνος » εἶναι ἀποφασισμένον νὰ νικήσῃ, πρέπει νὰ νικήσῃ καὶ θὰ νικήσῃ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1947

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

ΧΡ. ΛΑΔΑΣ

Τὸ κείμενον τοῦ νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς :

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ὑπ' ἀριθ. 509

«Περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ Πολιτεύματος, τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν».

ΠΑΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

«Ἄρθρον 1ον. 1. Τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος, τὸ Ἐθνικὸν Ἀπε- » λευθερωτικὸν Μέτωπον (Ε.Α.Μ.) καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ἀλληλεγγύη προπαρασκευά-

» σαντα καὶ ἐνεργοῦντα τὴν κατὰ τῆς ἀκεραιότητος τῆς Χώρας προδοτικὴν ἀνταρ-
» σίαν διαλύονται. Ἐπίσης διαλύεται καὶ πᾶν ἄλλο πολιτικὸν κόμμα, σωματεῖον
» ἢ ὀργάνωσις, ἥτις ἤθελεν θεωρηθῇ, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἑπομένης παραγράφου
» ὡς συνεργαζομένη μετ' αὐτῶν ἢ ἐπιδιώκουσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν ἐφαρμογὴν
» ἰδεῶν ἐχουσῶν ὡς σκοπὸν τὴν διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος,
» τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ συστήματος ἢ τὴν ἀπόσπασιν μέρους ἐκ τοῦ ὅλου τῆς
» Ἐπικρατείας.

«2. Κόμματα, σωματεῖα, ἢ ὀργανώσεις μὴ μνημονευόμεναι ἀνωτέρω, ὡς
» καὶ αἱ τυχὸν συσταθησόμεναι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος Νόμου, διαρκούσης
» τῆς ἀνταρσίας, χαρακτηρίζονται ὡς ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τῆς προηγου-
» μένης παραγράφου, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μὲν ἐφ' ὅσον
» πρόκειται περὶ κόμματος, εἰς πᾶσαν δ' ἄλλην περίπτωσιν δι' ἀποφάσεως τῶν
» κατὰ τόπους πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας, μὴ ὑποκειμένης
» εἰς οὐδὲν ἔνδικον μέσον.

«3. Τὰ γραφεῖα τῶν διαλυομένων κομμάτων, σωματείων ἢ ὀργανώσεων
» κλείονται, λυομένης τῆς μισθώσεως, ἅπασα δὲ ἡ περιουσία καὶ τὰ ἀρχεῖα αὐτῶν
» κατάσχονται ὑπὸ τῆς οἰκείας Εἰσαγγελικῆς Ἀρχῆς.

«4. Τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κατασχόμενα δημεύονται διὰ
» βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν τοῦ τόπου τῆς κατασχέ-
» σεως. Ἐν τῷ βουλεύματι ὁρίζεται τίνα ἐκ τῶν δημευομένων ἀντικειμένων δύ-
» νανται νὰ ἐκποιηθοῦν. Τὸ προϊὸν τῆς ἐκποιήσεως τούτων διατίθεται ἀποκλει-
» στικῶς πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν θυμάτων τῆς ἀνταρσίας.

«Ἄρθρον 2ον. 1. Ὅστις ἐπιδιώκει τὴν ἐφαρμογὴν ἰδεῶν ἐχουσῶν ὡς ἔκ-
» δηλον σκοπὸν τὴν διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος, τοῦ κρατοῦντος
» κοινωνικοῦ συστήματος ἢ τὴν ἀπόσπασιν μέρους ἐκ τοῦ ὅλου τῆς Ἐπικρατείας,
» ἢ ἐνεργεῖ ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν προσηλυτισμόν, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν εἶναι
» ἀρχηγὸς ἢ ὁδηγὸς διὰ τῆς ποινῆς τῶν προσκαίρων δεσμῶν, εἰς ἰδίως δὲ βαρείας
» περιπτώσεις διὰ τῆς ποινῆς τῶν ἰσοβίων δεσμῶν ἢ τοῦ θανάτου, ἐὰν δὲ εἶναι
» ἁπλοῦς συστασιώτης διὰ ποινῆς φυλακίσεως, εἰς ἰδίως δὲ βαρείας περιπτώσεις
» διὰ τῆς ποινῆς τῆς εἰρκτῆς ἢ τῶν προσκαίρων δεσμῶν.

«2. Ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις θεωρεῖται ἡ ἐκτέλεσις τῆς πρά-
» ξεως ἐν δημοσίῳ τόπῳ παρόντων πολλῶν ἢ διὰ τοῦ τύπου ἢ ἐὰν ὁ προσηλυτι-
» σμὸς ἐνεργεῖται διὰ χρημάτων, ἢ ἀπευθύνεται πρὸς ἀνηλίκους, στρατιωτικοὺς ἐν
» γένει, ἢ δημοσίους λειτουργούς».

«Ἄρθρον 3ον. 1. Ἐὰν τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀδίκημα τελεσθῇ
» διὰ τοῦ τύπου, ὑπέχουσιν εὐθύνην ὅ τε συγγραφεὺς ἢ συντάκτης τοῦ δημοσιεύ-
» ματος, ὁ διευθυντὴς ἢ ἐκδότης τοῦ ἐντύπου καὶ ὁ ἐν γνώσει ἀναλαβὼν τὴν κυκλο-
» φορίαν τοῦ τοιούτου ἐντύπου, ἀγνώστου δὲ ὄντος τοῦ ἐκδότου ὁ τυπογράφος.

«2. Κατὰ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀπαγγέλλεται πρὸς τούτοις
» παῦσις τοῦ ἐπιτηδεύματος τοῦ δημοσιογράφου ἢ τυπογράφου ἢ ἐκδότου τοὐλά-
» χιστον ἑνὸς ἔτους καὶ ἐν ὑποτροπῇ ὁριστικὴ τοιαύτη.

«3. Ὁ παρὰ τὴν παῦσιν ταύτην ἐξασκῶν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ τιμωρεῖται
» διὰ φυλακίσεως καὶ ἐν ὑποτροπῇ δι' εἰρκτῆς».

— Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν χρειάζεται νομίζουμε ἑρμηνεία, γιατὶ εἶναι τελείως ξεκάθαρο.

«Ἄρθρον 4ον. 1. Ἀπαγορεύονται αἱ ἐν ὑπαίθρῳ εἴτε ἐν κλειστῷ χώρῳ
» συναθροίσεις προσώπων ἐπιδιωκόντων τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ἰδεῶν.

«2. Ὁ ἐν γνώσει προσερχόμενος εἰς τοιαύτην συνάθροισιν τιμωρεῖται διὰ
» φυλακίσεως τοὐλάχιστον 6 μηνῶν.

«3. Ὁ ἐν γνώσει δεχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του ἢ τὸ κατάστημά του συνά-

» θροισιν περὶ ἧς ἡ παράγραφος 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τιμωρεῖται διὰ φυλακί-
» σεως τοὐλάχιστον 6 μηνῶν. Διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπαγγέλλεται
» ὑποχρεωτικῶς ἡ λύσις τῆς μισθώσεως τοῦ καταλύματος καὶ ἡ ἄρσις τῆς προ-
» στασίας τοῦ ἐνοικιοστασίου.

«4. Ὅστις κακοβούλως διαταράσσει πολιτικὴν συγκέντρωσιν ἐπιτρεπομένου
» σκοποῦ τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τῆς φυλακίσεως.

«Ἄρθρον 5ον. 1. Ἡ καταδίκη τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν
» ἐπί τινων τῶν ἀδικημάτων τοῦ παρόντος νόμου συνεπάγεται τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρε-
» σίας ἔκπτωσιν, ἀπαγγελλομένην ὑπὸ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς
» ὡσαύτως ὁρίζεται ἀνικανότης πρὸς ἀνάκτησιν ἀρχῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας
» ἐπὶ 5 τοὐλάχιστον ἔτη.

«2. Στρατιωτικοὶ παντὸς βαθμοῦ, ὡς καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰ Σώματα Ἀσφα-
» λείας, καταδικαζόμενοι ἐπί τινι τῶν ἀδικημάτων τοῦ παρόντος νόμου, ἐκπίπτουν
» τῆς ὑπηρεσίας καὶ στεροῦνται ὅλων τῶν μετὰ τῆς ἀρχῆς ἢ ὑπηρεσίας συνημμέ-
» νων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων. Ἡ τοιαύτη καταδίκη συνεπιφέρει καὶ
» διαρκῆ ἀνικανότητα πρὸς ἀνάκτησιν ἀρχῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας. Αἱ συνέ-
» πειαι αὗται ἐπέρχονται καὶ ἂν δὲν ἀπαγγέλλωνται ἐν τῇ ἀποφάσει.

«Ἄρθρον 6. 1. Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται καίτοι μὴ ὑποπεσόντες
» εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ παρόντος νόμου, προπαγανδίζοντες ἐν τούτοις κομμου-
» νιστικὰς ἀρχὰς ἢ προσβάλλοντες τὴν ἰδέαν τῆς Πατρίδος ἢ τὰ Ἐθνικὰ Σύμβολα,
» ἀπολύονται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου.

«2. Στρατιωτικοὶ παντὸς βαθμοῦ καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰ Σώματα Ἀσφα-
» λείας, καίτοι μὴ ὑποπεσόντες εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ παρόντος νόμου, διαδί-
» δοντες ἐν τούτοις ἀρχὰς ἀνατρεπτικὰς τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ καθεστῶτος,
» ἢ προσβάλλοντες τὴν ἰδέαν τῆς Πατρίδος καὶ τὰ Ἐθνικὰ Σύμβολα, ἀπολύονται
» ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου. Οἱ ἐκ τούτων
» ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ παραπέμπονται εἰς τὸ ἀνακριτικὸν Συμ-
» βούλιον πρὸς ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ».

«Ἄρθρον 7ον. 1. Τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενα ἀδικήματα
» ἀνακρίνονται καὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Γ' Ψηφίσματος «περὶ
» ἐκτάκτων μέτρων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν». Κατὰ τὰς δια-
» τάξεις τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος γίνεται καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ποινῶν.

«2. Τὰ Στρατοδικεῖα, ἐπιβάλλοντα ποινὴν φυλακίσεως δι' ἀδικήματα προ-
» βλεπόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, δικαιοῦνται νὰ ἀναστέλλουν ταύτην ὑπὸ
» ὅρον. Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι ἐὰν ἤθελον ὑποπέσῃ ἐντὸς τριετίας εἰς τὸ αὐτὸ ἢ
» παρεμφερὲς ἀδίκημα ἐκτίουν ἀθροιστικῶς μετὰ τῆς νέας ποινῆς καὶ τὴν ἀναστα-
» λεῖσαν, ἄλλως ἡ ποινὴ θεωρεῖται ὡς ἀποτιθεῖσα. Ὡσαύτως τὰ Στρατοδικεῖα δύ-
» νανται, ἐπιβάλλοντα ποινὴν φυλακίσεως, νὰ μετατρέπουν ταύτην εἰς ποινὴν ἐκτο-
» πίσεως ἰσοχρόνου διαρκείας.

«Ἄρθρον 8ον. Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμεναι ποιναὶ ἐπιβάλ-
» λονται μόνον ἐφ' ὅσον ἡ πρᾶξις δὲν τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης
» νομοθεσίας διὰ βαρυτέρων ποινῶν.

«Ἄρθρον 9ον. 1. Πᾶσα λεπτομέρεια ἀφορῶσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόν-
» τος νόμου θέλει ὁρισθῇ διὰ Βασ. Δ/τος, τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης,
» Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως.

«Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφη-
» μερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν
» ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς πρὸς κύρωσιν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1947

ΠΑΥΛΟΣ Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὕστερα ἀπὸ τὴ δημοσίευσι τοῦ νόμου αὐτοῦ τὸ Κ.Κ.Ε. διελύθη, οἱ δὲ ἀρχηγοί του ἐδραπέτευσαν στὶς γειτονικὲς χῶρες τοῦ παραπετάσματος, ἀπ' ὅπου ἐκηρύχθησαν ἀλληλέγγυοι μὲ τοὺς συμμορίτες καὶ υἱοθέτησαν ἐπισήμως ὅλα τὰ εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διαπραχθέντα ἐγκλήματα τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ».

Ὁ μακάβριος ἀπολογισμὸς τοῦ συμμοριτοπολέμου τῶν κομμουνιστῶν τῆς ἐποχῆς 1946—1949 ἐκτὸς τῶν ἀνθρωπίνων θυμάτων, ἀλλὰ μόνον σὲ καταστροφὲς ἔργων πολιτισμοῦ καὶ ἐθνικοῦ πλούτου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

1. Κατέστρεψεν ὁλοσχερῶς ἢ ἐπέφερε φθορὰς σὲ 305 ἐκκλησίες, τὶς ὁποῖες μετέβαλε σὲ ὀχυρά, σταύλους ἢ κέντρα διασκεδάσεως τῶν ὀρδῶν του.
2. Κατέστρεψεν ὁλοσχερῶς ἢ ἐπέφερε σοβαρὲς ζημίες σὲ 1.600 σχολεῖα.
3. Ἐνήργησε καταστρεπτικὲς ἐπιθέσεις ἐναντίον 3.030 χωρίων καὶ πόλεων.
4. Ἐλεηλάτησε 7.690 χωριὰ καὶ πόλεις.
5. Κατέστρεψεν ὁλοσχερῶς 24.626 σπίτια.
6. Κατέστρεψε μερικῶς 22.000 σπίτια.
7. Ἐλεηλάτησεν ὁλοσχερῶς 104.446 σπίτια.
8. Κατέστρεψε 15.139 ἀγροτικὲς ἐγκαταστάσεις (ἀποθῆκες, σταύλους, ἀχυρῶνες).
9. Ἀνετίναξε 439 σιδηροδρομικὲς γέφυρες.
10. Ἀνετίναξε 5 σιδηροδρομικὲς σήραγγες.
11. Ἐξετροχίασε 307 σιδηροδρομικοὺς συρμοὺς μὲ νάρκες ἢ δυναμίτιδες.
12. Ἐπυρπόλησε 80 σιδηροδρομικοὺς σταθμούς.
13. Κατέστρεψε 476 ὁδικὲς γέφυρες.
14. Ἀνετίναξε τμήματα 195 δημοσίων δρόμων, μήκους συνολικῶς 13.700 μέτρων.
15. Κατέστρεψεν ἢ ἐπέφερε βλάβες σὲ 960 ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα καὶ εἰς 7.200 ἄλλα τροχοφόρα.
16. Κατέστρεψε 241 νοσοκομεῖα καὶ τεχνικὰ ἔργα (ὑδραγωγεῖα, ἐργοστάσια ἠλεκτροφωτισμοῦ κλπ.).
17. Διήρπασε 41.000 ζῷα, 73.000 βόδια καὶ 1.365.000 κατσικοπρόβατα.
18. Κατέστρεψε εἴδη μελισσοκομίας, τὰ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύουν ἀξίαν 66. 300.000.000 δραχμῶν.
19. Κατέστρεψε δασικὴ ἔκτασι 95.000 ἑκταρίων.
20. Κατέστρεψε 205.600 κυβικὰ δασικὰ προϊόντα.

Τὸ συνολικὸ ὕψος τῶν ζημιῶν καὶ τῶν ὑλικῶν μόνον καταστροφῶν, τὶς ὁποῖες ἐπέφερεν ὁ κομμουνιστοσυμμοριτισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνέρχεται κατὰ τοὺς μετριότερους ὑπολογισμοὺς σὲ 4 τρισεκατομμύρια δραχμές.

Ἀλλὰ ἐνῷ ἡ δρᾶσις αὐτὴ τοῦ συμμοριτισμοῦ ἀνεπτύσσετο στὴν ὕπαιθρο, ὁ παράνομος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. κατέβαλε πολλὲς προσπάθειες ν' ἀναπτύξῃ δρᾶσι στὶς μεγάλες πόλεις, ἰδία στὴν Ἀθήνα καὶ στὸν Πειραιᾶ, ὅπου ὅμως ἡ Ἀστυνομία Πόλεων εἶχε λάβει ὅλα της τὰ μέτρα γιὰ τὴν ἀντιμετώπισί της.

(Συνεχίζεται)

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟΝ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης, Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρείας Προαγωγῆς τῶν Ἐπιστημῶν κ. **ΧΡΙΣΤΟΥ Π. ΤΣΑΧΑΓΕΑ**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

II. Ἀνάλυσις τῶν σχέσεων Ἐπιστήμης καὶ Θρησκείας, συμφώνως πρὸς τὰ σύγχρονα δεδομένα τῆς βιολογίας καὶ ἀνθρωπολογικῆς ἐρεύνης.
III. Ὁ ρόλος τῆς ὑπερτάτης δυνάμεως εἰς τὴν ψυχοσωματικὴν ἰσορροπίαν.
IV. Θρησκευτικὸν συναίσθημα καὶ ἐργαστηριακὴ ἔρευνα.

***

II. Ἀνάλυσις τῶν σχέσεων Ἐπιστήμης καὶ Θρησκείας, συμφώνως πρὸς τὰ σύγχρονα δεδομένα τῆς βιολογίας καὶ τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐρεύνης.

Ἀλλά, ἐὰν ὁ Freud δὲν ἐπέτυχε στὴν πολεμική του ἐναντίον τῆς θρησκείας ὅπως ὁμολογῇ ὁ ἴδιος, γιατὶ ἐβαπτίσθη στὶς γνωστὲς πλάνες τοῦ 19ου αἰῶνος, ὁ ἄνθρωπος τῆς πυρηνικῆς ἐποχῆς αἰσθάνεται τὴν διάνοιά του καὶ τὴν συνείδησί του, ἀδέσμευτες πιὰ νὰ βαδίζουν στὴ μεγάλη λεωφόρο τῆς Γνώσεως καὶ τῆς Ζωῆς.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι κάθε γενεὰ γαλουχεῖται μὲ τὴν ἐντύπωσι ὅτι τελικὰ τὸ ὠφέλιμο καὶ τὸ ἠθικὰ σωστὸ δὲν εἶναι παρὰ δύο ἐκφράσεις τῆς ἰδίας ἐννοίας. Ἐν τούτοις, πέρα ἀπὸ τὴ γνῶσι, ἡ ὁποία εἶναι βέβαια ἀπαραίτητη, ὁ ψυχικὸς ὀργανισμὸς χρειάζεται τὴ δύναμι, ἡ ὁποία θὰ θέσῃ σὲ κίνησι καὶ ἐνέργεια τὶς ψυχικὲς λειτουργίες πρὸς τὴν κατεύθυνσι τῆς ἁρμονίας, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς χαρᾶς. Τὴ δύναμι ποὺ θὰ δώσῃ στὸν ἄνθρωπο τὴν δυνατότητα νὰ ζήσῃ αὐτὰ τὰ ὁποῖα πιστεύει σωστὰ καὶ ἡ ὁποία, κατὰ τὰ νεώτερα πορίσματα τῆς ἰατρικῆς ψυχολογίας, βρίσκεται στὴ σύνδεσι, στὴν ἐπαφὴ τῆς ψυχῆς μὲ τὴν οὐσία ἀπὸ τὴν ὁποία ἐπήγασε, μὲ τὸ δημιουργικὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖο συνετέλεσε στὴν ὑποστασί της. Τὸ θρησκευτικὸ πρόβλημα στὴν ἐποχὴ μας ἐμφανίζει νέα, ἐξαιρετική, ἀποκαλυπτικὴ θὰ ἔλεγε κανεὶς μορφή.

Δὲν θά ἔπρεπε βέβαια νὰ ἀρκεσθῇ κανεὶς μόνο στὴν τεραστία στροφὴ τῶν ἐπιστημόνων τῆς πυρηνικῆς ἐποχῆς πρὸς τὴν Πίστιν, οὔτε νὰ περιορίσῃ τὴν ἔρευνά του στὴ λογικὴ ἀναζήτησι τοῦ ὑπερτάτου παράγοντος ἀπὸ τὸν κλονισμένον σύγχρονον ἄνθρωπον, μὲ τὰ δραματικὰ γεγονότα καὶ τὶς κοσμοθεωριακὲς συγκρούσεις τῶν περασμένων αἰώνων, ἀλλὰ νὰ τονίσῃ ἰδιαίτερα τὴν ἀποκατάστασι στὴν ἐποχὴ μας τῆς ἀξίας τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος καὶ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς στὸν ἐσωτερικό, τὸν ψυχικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ νὰ καταλήξωμε σήμερα στὸν κανόνα τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐρεύνης περὶ τῆς ἀξίας τῆς Πίστεως, τῆς ψυχικῆς ἁρμονίας καὶ ἠθικῆς καθαρότητος (κατὰ τοὺς Von Monakow, Baruk καὶ Stocker), χρειάσθηκε σειρὰ ἰδεολογικῶν μαχῶν καὶ πολυμόχθων προσπαθειῶν, ὥστε νὰ προετοιμασθῇ τὸ ἔδαφος τῆς διαμορφώσεως μιᾶς νέας ζωῆς, τῆς ἐσωτερικῆς τακτοποιήσεως καὶ τῆς λυτρώσεως τοῦ ἀτόμου. Χρειάσθηκε ἀκόμη νὰ ἀναπροσαρμοσθοῦν καὶ οἱ κατευθύνσεις καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἔννοια τῆς ἐπιστήμης, ἀφοῦ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ θρησκεία πρέπει ἀδελφωμένες πιὰ νὰ ἐνδιαφερθοῦν γιὰ τὴν ἐπίλυσι τῶν μεγάλων προβλημάτων καὶ τὴν καταστολὴ τῆς ἀγωνίας τοῦ ἀνθρώπου...

Οἱ κλασσικὲς φυσικὲς ἐπιστῆμες μᾶς ἀποδεικνύουν σταθερὰ τὴν διατήρησι τῆς δυνάμεως διὰ μέσου τῶν ποικίλων μετασχηματισμῶν της. Ἀλλὰ εἶναι ἀνίκανες νὰ μᾶς ποῦν, ἐάν, πότε, γιατὶ καὶ πῶς, ἡ δύναμις αὐτὴ ἔκαμε τὴν πρώτη ἐμφάνισί της. Ἐάν, πότε, γιατὶ καὶ πῶς θὰ τελειώσῃ ἢ ὄχι. Ἐὰν εἶναι ἢ ὄχι, αἰωνία καὶ ἄφθαρτη στὸ παρελθὸν καὶ στὸ μέλλον. Ἐὰν κάποτε ἐδημιουργήθη καὶ κάποτε θὰ καταστραφῇ.

Τὸ ἴδιο καὶ ἡ γενικὴ βιολογία, ἡ βελτιωμένη καὶ ἐπηυξημένη μὲ τὶς πρόσφατες ἔρευνες, εἶναι σὲ θέσι ν' ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξι τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις, τὴν δυνατότητα ἐξελίξεως σὲ ἄλλες. Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἴσως πάντοτε ἀνίκανη νὰ διαβεβαιώσῃ γιὰ τὴ ζωὴ ὅπως καὶ διὰ τὴν δύναμι, ἐάν, πότε, γιατὶ καὶ ὑπὸ ποιὰ μορφὴ αὐτὴ ἡ ἐξέλιξις ἄρχισε καὶ ἂν θὰ τελειώσῃ ἢ ὄχι.

Ὑπάρχουν λοιπὸν φυσικὰ ὅρια στὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες καὶ στὴ γενικὴ βιολογία. Καὶ πέραν ἀπὸ τὰ ὅρια αὐτὰ μπαίνομε στὸ πεδίο τῆς μεταφυσικῆς καὶ τῆς θρησκείας. Μπορεῖ βέβαια νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἀλληλεξάρτησις, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸ κύριο ἀντικείμενο καὶ τὸ περιεχόμενό τους, ἀλλὰ θὰ ἦταν ἀντιεπιστημονικὸ νὰ ἰσχυρισθοῦμε σήμερα ὅτι ἡ θρησκεία θὰ ξεπεράσῃ κάποτε τὴν ἐπιστήμη ἢ ἡ ἐπιστήμη τὴ θρησκεία. Ἀσφαλῶς ποτὲ κανένα θρησκευτικὸ δόγμα δὲν θὰ κάμῃ ἀνακαλύψεις σὰν τοῦ μικροσκοπίου, τῆς τυπογραφίας ἢ τῆς ραδιενεργείας, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει ἐπιστημονικὰ ὅτι τὸ δόγμα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ μετὰ τὰ τελικὰ ὅρια τῆς ἐπιστήμης. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ὁ ἐπιστήμων δὲν πρέπει νὰ ψάχνῃ νὰ βρῇ μαθήματα γεωλογίας στὴν Ἁγία Γραφή, ἀλλὰ οὔτε νὰ διδάσκῃ ὅτι οἱ θρησκευτικὲς πεποιθήσεις πρέπει νὰ βρίσκωνται κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τῆς ἐπαληθεύσεως ἀπὸ τὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες. Φυσικὰ δὲν πρέπει ὁ ἐπιστήμων νὰ περιμένῃ ὅτι ὁ δοκιμαστικὸς σωλὴν ἢ τὸ μικροσκόπιό του θὰ τὸν βοηθήσουν ποτὲ νὰ εἰσδύσῃ στὰ μύχια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς...

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔρχεται σὰν μιὰ πρόσφατη προσθήκη στὴ διαμόρφωσι τῶν σχέσεων αὐτῶν, εἶναι, ὅτι ἀντίθετα πρὸς τὴν γενικὴ βιολογία, ἡ ἀνθρωπίνη βιολογία, ποὺ στὴν ὁλοκληρωμένη της μορφὴ εἶναι γνωστὴ ὡς ἀνθρωπολογία, βρίσκεται στὴν πιὸ ἄμεση συνεργασία μὲ τὴ θρησκεία, γιατὶ δίνει στὶς ἠθικὲς ἐπιστῆμες μία βάσι γιὰ ξεκίνημα ποὺ ἡ γενικὴ βιολογία εἶναι ἀνίκανη νὰ δώσῃ. καὶ πράγματι, στὰ ἀξιώματα τῆς ἀνθρωπίνης βιολογίας πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐκεῖνος ποὺ θὰ διδάξῃ καὶ θὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἠθικὴ στὰ ἄτομα καὶ στὰ ἔθνη, ἂν θέλῃ νὰ δώσῃ σ' αὐτὴ τὴν ἠθική, ἀτομικὴ ἢ διατομικὴ καὶ κοινωνική, ἐθνικὴ ἢ διεθνῆ, μία βάσι καὶ μία αὐθεντία ἀπολύτως ἀναμφισβήτητες καὶ κατ' ἀνάγκη παραδεκτὲς ἀπ' ὅλους.

Ἐλέχθη βέβαια κατ' ἐπανάληψι, ὅπως εἴδαμε στοὺς προηγουμένους αἰῶνες, ὅτι ἡ ἐπιστήμη μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνήθικη ἢ τοὐλάχιστον ἠθικὰ ἀδιάφορη. Αὐτὸ θὰ ἴσχυε στὴν περίπτωσι τοῦ ἀνθρώπου ἐὰν ἐφαρμόσωμε σ' αὐτὸν τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης ὅλων τῶν ζωϊκῶν μορφῶν, δηλαδὴ τῆς γενικῆς βιολογίας, ἢ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης τῆς φύσεως (ὅπως τοῦ φυσικοχημικοῦ μονισμοῦ καὶ ἄλλων). Ἀλλὰ ἐὰν ξεχωρίσωμε τὴν ἐπιστήμη τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη τῶν ἄλλων ζωϊκῶν ὀργανισμῶν ἢ τῆς ἀνοργάνου φύσεως, τότε ἡ ἀνθρωπίνη βιολογία ἢ ἀνθρωπολογία μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀκρογωνιαῖος λίθος μιᾶς κοινωνιολογίας καὶ μιᾶς θεολογίας γονίμου καὶ ἀσφαλοῦς. Αὐτὴ ἡ προσαρμογὴ τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψεως, ποὺ πρὸ ὀλίγου ἀναφέραμε καὶ τῆς ὁποίας μερικαὶ ἐκδηλώσεις εἶναι ὁ προσανατολισμὸς τῆς ἀνθρωπολογίας, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἐπιτεύγματα ποὺ θὰ καταλογίσῃ ἴσως ὁ κριτικὸς τοῦ μέλλοντος στὸ ἐνεργητικὸ τῆς σημερινῆς μας ἐποχῆς.

Βάσις τῆς ἐπιστήμης σήμερα εἶναι κάτι τὸ μεταφυσικό, εἶναι ἡ πεποίθησις στὴ συνέχεια τῶν φαινομένων καὶ ἡ ἁρμονία στὴν ἀλληλοεξάρτησι ἡ ὁποία τὰ συνδέει. Ἂν ἔλλειπε ἡ ἐμπιστοσύνη σὲ ὅ,τι ἀποκαλοῦμε τάξι τῆς φύσεως (καὶ ἡ ὁποία κατὰ τὶς τελευταῖες ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις ποὺ ἔγιναν βασίζεται σὲ πλήρη ἀταξία) οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι δὲν θὰ εἶχαν καμμία ἀπολύτως ἔννοια.

Οἱ ἐπιστημονικοὶ νόμοι ἀποτελοῦν τὴν ἔκφρασι τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς μὲ τὴν ὁποία μποροῦμε νὰ ἐνατενίσωμε τὸ μέλλον. Ὅπως καὶ οἱ κοινωνικοὶ νόμοι, ἔτσι καὶ οἱ ἐπιστημονικοὶ ἔχουν ἄμεση σχέσι μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἐκφράζουν τὴ συνάρτησι μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐξωτερικῆς αἰτίας. Βασίζονται δὲ στὸ ἀξίωμα τῆς **αἰτιότητος,** σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο δὲν ὑπάρχει ἀποτέλεσμα χωρὶς προηγουμένη αἰτία καὶ ἡ ἰδία αἰτία ὁδηγεῖ πάντα στὸ ἴδιο ἀποτελέσμα...Ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα τῆς αἰτιότητος προκαλεῖ πολλὰ προβλήματα, ἰδίως μετὰ τὴν ἀνάπτυξι τῆς κυματομηχανι-

κῆς καὶ τὴν ἀνακάληψι τῆς ἀρχῆς τοῦ «ἀπροκαθορίστου» (Principe d' indetermination). Ἡ κλασσικὴ ἀντίληψις ἀπέδιδε στοὺς ἐπιστημονικοὺς νόμους βάσιν ἀπολύτου ἀληθείας καὶ ἐγενίκευε τὴν ἰσχύ τους ὄχι σὲ ὡρισμένο τομέα τῆς γνώσεως ἀλλὰ σ' ὁλόκληρη τὴν οὐσία τοῦ κόσμου. Σήμερα παραδεχόμεθα ὅτι ὁ κάθε νόμος δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον περιωρισμένης ἰσχύος, καὶ ὅτι πάντοτε θὰ παραμένῃ κάτι τὸ ἀσύλληπτο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη γνῶσι.

Συνέπεια τῆς μεταβολῆς τῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἀκλονήτου ἀληθείας τῶν ἐπιστημονικῶν νόμων εἶναι καὶ ἡ ἐπακόλουθος μεταβολὴ τῆς ἐννοίας περὶ θετικῆς ἐπιστήμης. Σήμερα οἱ ἐπιστημονικοὶ νόμοι καὶ οἱ ἐπιστημονικὲς ἀλήθειες δὲν θεωροῦνται πιὰ ὡς κάτι τὸ ἀπόλυτο, ἀλλὰ κάτι τὸ μερικὸ καὶ περιωρισμένο. Καὶ ἀκόμη, ἕνας νόμος ποὺ ἰσχύει σὲ ὡρισμένο «περιβάλλον» δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸ νὰ ἰσχύῃ καὶ σὲ περιβάλλον διαφορετικὸ ἢ στὸ ἴδιο περιβάλλον μὲ συνθῆκες ἀλλαγμένες ἢ διαφορετικές. Ὁ Lecomte du noüy φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ διατυπώσῃ τὴν παρατήρησι ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια μὲ τὴν ἀπόλυτη σημασία τῆς λέξεως. Ὁ δὲ J. Sullivan, στὸ ἔργο του «Οἱ περιορισμοὶ τῆς Ἐπιστήμης», ὑποστηρίζει ὅτι καμμία ἐπιστημονικὴ ἀρχὴ δὲν εἶναι ἀπαραβίαστη. Καμμία ἐπιστημονικὴ θεωρία δὲν ὑποστηρίζεται ὅπως ἄλλοτε, μὲ θρησκευτικὴ πίστι. Σήμερα τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐπιστημόνων πιστεύει ὅτι ὑφίσταται μιὰ τελικὴ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια ποὺ ἀναφέρεται περισσότερο στὸ σύμπαν καὶ οἱ διαδοχικὲς ἐπιστημονικὲς θεωρίες μᾶς πλησιάζουν περισσότερο πρὸς αὐτή. Ἀλλὰ τοῦτο, δὲν φαίνεται νὰ εἶναι σὰν ἕνα εἶδος ἄρθρου πίστεως; Ἡ ἐπιστήμη φαίνεται νὰ εἶναι ἀκόμη, κατὰ κοινὴ ὁμολογία, μιὰ περιπέτεια σὲ μεταβατικὴ κατάστασι καὶ ὅλες οἱ ἀλήθειές της εἶναι προσωρινές, ἀφοῦ συμβαίνει ἄλλωστε νὰ ἀλλάζουν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Ἔτσι, ἡ ἔννοια τῆς θετικότητος μεταβάλλεται ριζικῶς, παύει νὰ θεωρῆται ἡ ἐπιστήμη ὡς γνῶσις ἀντικειμενικὴ ἢ ὡς ἑρμηνεία τοῦ κόσμου καὶ παρουσιάζεται ὡς μέθοδος ταξινομήσεως καὶ συσχετίσεως τῶν φαινομένων. Οἱ ἐπιστημονικοὶ νόμοι δὲν θεωροῦνται πιὰ ρυθμισταὶ τῶν ἐκδηλώσεων τῆς φύσεως, ἀλλὰ ἀμυδραὶ ἐμφανίσεις τοῦ μυστηρίου τῆς δημιουργίας καὶ ἐξελίξεως, ποὺ παραμένει ἀκόμη γιὰ τὴν ἀνθρωπίνη διάνοια ἀσύλληπτο καὶ σκοτεινό...

III. Ὁ ρόλος τῆς ὑπερτάτης δυνάμεως εἰς τὴν ψυχοσωματικὴν ἰσορροπίαν.

Σ' αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν προσαρμοστικὴ ἀνάγκη βρίσκονται σήμερα καὶ οἱ νόμοι ποὺ διέπουν τὴν λειτουργία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Ἀπηλλαγμένη πιὰ ἀπὸ τὴν ὑλιστικὴ –μηχανιστικὴ ἀντίληψι, ἡ ἰατρικὴ δὲν ἀναγνωρίζει πιὰ ἀνεξάρτητη λειτουργία κάθε ὀργάνου, ἀλλὰ συλλειτουργία τῶν ὀργάνων σὲ κάθε ἐκδήλωσι τῆς ζωῆς. Αὐτὴ ὅμως ἡ συλλειτουργία δὲν παρουσιάζεται σταθερὴ καὶ ἀναλλοίωτη, ἀλλὰ ρυθμίζεται πάντοτε ἀπὸ τὶς ἐσωτερικὲς ἀνάγκες καὶ τὶς ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις. Ἡ αὐτόματη ρύθμισις τοῦ συνόλου τῶν λειτουργιῶν ἀποβλέπει στὴ διατήρησι ἁρμονικῆς ἀποδόσεως τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ στὴν ἀποκατάστασι τυχὸν διαταραχῆς τῆς ψυχοσωματικῆς ἰσορροπίας. Ἡ εὔρυθμη καὶ φυσιολογικὴ λειτουργικὴ ἱκανότης τοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς ὁποίας ἔκφανσις εἶναι ἡ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ὑγεία, ἀποτελεῖ βασικὸ γνώρισμα τῆς ζωῆς, ἢ μᾶλλον ἀποτελεῖ, κατὰ τὸν Von Bergmann αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ζωή. Ὅπως δὲ ἡ ἁρμονικὴ ζωὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συλλειτουργίας τῶν ὀργάνων, ἔτσι συμβάλλει στὴν προάσπισί της καὶ ἡ ἐπίδρασις ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ψυχή. Διαχωρισμὸς σώματος καὶ ψυχῆς εἶναι σήμερα τελείως ἀπαράδεκτος ἐπιστημονικῶς, γιατὶ καὶ τὰ δύο ἀποτελοῦν ἑνιαία βιολογικὴ ὀντότητα. Ἡ δὲ ὀργανικὴ συλλειτουργία ἐνισχυμένη καὶ ἀπὸ τὴν εὐνοϊκὴ ἐπίδρασι τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ παράγοντος ἀποτελεῖ τὴν σημερινὴ ἀντίληψι τῆς ἰατρικῆς τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς ψυχοσωματικῆς ἰατρικῆς. Στὴ διαταρραχὴ τῆς ψυχυσωματικῆς ἰσσοροπίας, ὁπότε παρουσιάζεται ἡ νόσος, ἡ θεραπεία κατευθύνεται ἀπὸ τὸ συναίσθημα καὶ ἔχει ἀνάγκην ἐκτὸς ἀπ' τὴν καθαρὰ φαρμακευτικὴ ἀγωγή, καὶ ἀπὸ ἄλλα μέσα τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν στὸ νὰ τονώσουν τὸ συναίσθημα τῆς πίστεως. Ἐὰν ἀνατρέξωμε στὴν ἱστορία

τῆς θεραπευτικῆς, βλέπομε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐχρησιμοποίησε πάντοτε, ἄσχετα πρὸς τὰ ὑλικὰ φαρμακευτικὰ μέσα, καὶ ἕνα ἄλλο πολύτιμο θεραπευτικὸ παράγοντα, τὸν **πνευματικὸ παράγοντα,** ὁ ὁποῖος παρουσιάζεται ὡς πίστις, ἄλλοτε ὑποκειμενικὴ καὶ ἄλλοτε μεταφυσικὴ ἢ θρησκευτική. Ἡ πίστις αὐτὴ μάλιστα, ἀπεδείχθη ὅτι πολλὲς φορὲς ἀναπληρώνει τὴν ἀνεπάρκεια ἢ ἀτέλεια τοῦ φυσικοῦ ἢ ὑλικοῦ θεραπευτικοῦ μέσου.

Ἡ θεραπεία καὶ ἡ ἄσκησις τῆς ἰατρικῆς μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων ἦταν συνδεδεμένη μὲ τὴ λατρεία καὶ οἱ ἰατροὶ ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἱερεῖς. Ἀλλὰ καὶ στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ἔχουν ἀποδειχθῆ μὲ τὴν πιὸ ἀντικειμενικὴ ἔρευνα θεραπεῖαι ἀνιάτων νοσημάτων στὴν Lourdes τῆς Γαλλίας, καὶ στὴ δική μας Τῆνο, γιὰ νὰ περιωρισθοῦμε σὲ δύο μόνο κτυπητὰ παραδείγματα, πολὺ γνωστὰ στὸ ἑλληνικὸ κοινό. Ἂς ρίξωμε τώρα μιὰ ματιὰ στὶς νόσους ποὺ φέρονται ὡς θεραπευμένες, ἀπὸ τῶν πιὸ ἐμφανῶν, ποὺ ὑπόκεινται σὲ ἁπλῆ ὑποβολή, μέχρις ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ ἴασις ἀνάγεται στὴν ἐπίδρασιν δυνάμεων μεταφυσικῶν.

Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἑλληνικὲς ἰατρικὲς προσωπικότητες, ὁ καθηγητὴς κ. Μαρῖνος Γερουλάνος, ὑπέρμαχος τῆς ψυχοσωματικῆς ἰατρικῆς καὶ βαθειὰ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ἀναλύει στὸ τελευταῖο βιβλίο του « Ἡ Ἰατρικὴ ἀπὸ Πνευματικῆς Ἐπισκοπήσεως» τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιδράσεως τοῦ συναισθηματικοῦ παράγοντος, τὴν καταστολὴ τῶν συμπτωμάτων καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἐνοχλημάτων. Ὁ ἀσθενὴς πιστεύει ὅτι ἀπηλλάγη ἀπὸ τὴν νόσον, ἀκόμη καὶ στὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τοῦτο δὲν συμβαίνει πραγματικά. Ὄχι μόνο δὲ νευρο–ψυχικὰ νοσήματα, ἀλλὰ καὶ λειτουργικαὶ διαταραχαὶ στομάχου, ἐντέρου, ἥπατος, ἀναπνευστικοῦ συστήματος, καρδίας, οὐροποιητικοῦ συστήματος, γεννητικῶν ὀργάνων, μὲ ψυχογενῆ προέλευσι, καθὼς καὶ σπαστικαὶ καταστάσεις πολλῶν ὀργάνων θεραπεύονται μὲ ἁπλῆ ὑποβολὴ πόσῳ μᾶλλον λοιπὸν μὲ τὴν πίστιν στὴν ὑπερτάτη δύναμι, ἡ ὁποία καλεῖται νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς τῆς ἀνθρωπίνης καταπτώσεως καὶ ἀδυναμίας, ὅταν μάλιστα ἡ πίστις συνοδεύται καὶ ἀπὸ τὴν προσευχήν, τῆς ὁποίας ὁ διάσημος βιολόγος Alexis Carrel παραδέχεται τὴν ἀποτελεσματικὴν θεραπευτικὴ ἀξία.

Βεβαίως, ἐξήγησις τοῦ βιολογικοῦ τούτου φαινομένου μὲ τὶς κλασσικὲς ἀντιλήψεις τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶναι δυνατή. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ εὔκολα κατὰ ποιὸ τρόπο ἡ ψυχικὴ ἐπίδρασις ἐπιφέρει μεταλλαγὴ στὶς **δημιουργικὲς δυνάμεις** οἱ ὁποῖες ἐμπεριέχονται μέσα στὸ πρωτόπλασμα τοῦ κυττάρου, ὥστε ν' ἀποκατασταθῇ στὴ λειτουργική ἢ μορφολογικὴ του ἀκεραιότητα ὁ νοσῶν ἱστός. Δὲν ἐλύθη δὲ ἀκόμη οὔτε ἡ ἐπίδρασις τοῦ νοσοῦντος ἱστοῦ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὔτε καὶ ἡ στάσις τοῦ ἀτόμου ἀπέναντι στὴ νόσο, ἥτις ποικίλλει ἀναλόγως ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων καὶ αἰτίων.

Ὁ Liek, στὴν προσπάθειά του νὰ δώσῃ μιὰ ἀξιοπίστευτη λύσι, δέχεται ὅτι ἡ ἰσχυρὴ ἐνέργεια τοῦ συναισθήματος δίδει νέα ὥθησι, νέα ζωή, καὶ ὑπερνικᾶται ἡ νάρκη στὴν ὁποία ἡ νόσος φέρει τὶς ἐπανορθωτικὲς δυνάμεις τοῦ πρωτοπλάσματος τοῦ κυττάρου, τὶς ὁποῖες ὀνομάζει «ἐσωτερικὸ δημιουργὸ» (Der innere schöpeer). Ἀλλὰ πῶς νὰ κατονοήσωμε τὴν ἐπίδρασι αὐτή, ἐφ' ὅσον ἀγνοοῦμε αὐτὸν τὸν ἐσωτερικὸ δημιουργό; Μία τέτοια ἐξήγησις θὰ προσπαθοῦσε νὰ διεισδύσῃ στὸ μυστήριο τῆς ζωῆς, ὑπάρχουν δὲ ὅρια ἰατρικῆς ἐπιγνώσεως ἢ γενικώτερα ἐπιστημονικῆς ἐπιγνώσεως, πέρα ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν μπορεῖ ἡ ἀνθρωπίνη σκέψις νὰ εἰσχωρήσῃ, διότι παρὰ κάθε προσπάθεια κατανοήσεως κάθε τέτοια ἴασις ἀποτελεῖ ἕνα θαῦμα! Ὅπως δὲ πολὺ ὀρθὰ παρατηρεῖ ὁ καθηγητὴς Γερουλᾶνος «τὸ θαυμασιώτερο εἶναι ὄχι τόσο » ἡ πρὸς τὰ ἔξω ἐκδήλωσις, ἡ ἴασις τῆς νόσου, ἀλλὰ τὸ συντελούμενον ἐντὸς τοῦ » ὀργανισμοῦ, ἐντὸς τοῦ κυττάρου. Ἡ βιολογικὴ ἐξήγησις τοῦ θαύματος ἀφορᾷ » τὶς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῶν ὀργάνων, ἀφορᾷ ὅ,τι ἐμπίπτει στὴν ἀντίληψι τοῦ ἀν» θρώπου, τὴν ἴασι τῆς παραλύσεως τῶν ἄκρων, τὴν ἐξάλειψι βαρέων συμπτωμάτων, » τὴν ἐξαφάνισι διογκώσεων καὶ ἐξιδρωμάτων. Τοῦτο ἀφορᾷ τὴν ὑλικὴ πλευρά».

«Ὅ,τι ὅμως ἀποτελεῖ θαῦμα δὲν ἔγκειται στὸ ὑλικὸ τοῦτο μέρος, ἀλλὰ ἀνά» γεται στὴ μεταφυσικὴ θεώρησι, στὴν ἐπίδρασι τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος ἐπὶ τῶν

» δημιουργικῶν δυνάμεων ποὺ δροῦν μέσα στὸ πρωτόπλασμα, ἀνάγεται στὸ μυστή-
» ριον τῆς ζωῆς». Ἡ ἐπίδρασις αὐτὴ τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἁρμονικὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ λειτουργία. Καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλήξῃ ὅτι κάθε διαταραχὴ τῆς λειτουργίας αὐτῆς ποὺ παρουσιάζεται σὰν ἐνστικτώδης κίνδυνος, κάμει τὸν ἄνθρωπο νὰ ἐμβαθύνῃ περισσότερο στὸ σκοπὸ καὶ τὸν προορισμό του, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν δύναμι τοῦ καθολικοῦ πνεύματος ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἡ ζωὴ προέκυψε καὶ τὸ ὁποῖο τὴν καθοδηγεῖ σ' ὅλες της τὶς ἐκδηλώσεις.

ΙΥ. Θρησκευτικὸν συναίσθημα καὶ ἐργαστηριακὴ ἔρευνα.

Καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξέτασι τῆς ἐπιδράσεως τῆς πίστεως στὴν σωματικὴ καὶ ψυχικὴ εὐρυθμία, θὰ πρέπῃ νὰ ἐξετάσωμε καὶ τὴν ὑφὴ καὶ ὑπόστασι τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ, ὄχι μόνον ὡς παράγοντος ἀποκαταστάσεως τῆς ὁλοκληρωμένης ἰσορροπίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐθυπάρκτου γεγονότος ποὺ παίρνει ξεχωριστὴ θέσι στὴ συναισθηματικὴ καὶ ψυχικὴ σφαῖρα τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας.

Στὴν κλασσικὴ ἐπιστήμη, ἡ μελέτη τοῦ συναισθήματος τούτου περιέχεται ἀποκλειστικὰ στὸ πρόγραμμα τῶν θεωρητικῶν καὶ ἠθικῶν ἐπιστημῶν. Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ θεολογία ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναλύσουν καὶ νὰ σκιαγραφήσουν τὴν προέλευσί του, τὴ λειτουργία του, τὴν ἐπίδρασί του καὶ τὴν ἀξιολόγησί του μέσα στὴ ζωή. Ἀλλά, ἔρευνα βασισμένη ἀποκλειστικὰ σὲ «θεωρητικὰ» δεδομένα εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴ δημιουργία προκαταλήψεων καὶ τὴν ἐπιφύλαξι τῶν «θετικῶν», ἐνῷ συγχρόνως ἐστέρει τὴ θεολογία καὶ τὴ φιλοσοφία τῆς δυνατότητος νὰ περιβάλουν μὲ κῦρος τὴν «θέσιν» των καὶ νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὰ πλαίσια ἑνὸς στυγνοῦ δογματισμοῦ.

Σήμερον ὅμως, μελετημένο σύμφωνα μὲ τὰ πορίσματα τῆς νεωτέρας ἐργαστηριακῆς καὶ ὄχι μόνο θεωρητικῆς ἐρεύνης, ἀξιολογημένο μέσα στὴ ζωντανὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἐργαστηρίου, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ὡραιότερο δῶρο τὸ ὁποῖο χάρισε ἡ ἐπιστήμη στὸ διψασμένο γιὰ γνῶσι καὶ πίστι ἄνθρωπο τοῦ 20οῦ αἰῶνος, τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα παρουσιάζεται ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν νέων κατακτήσεων ὄχι μόνο τῶν ἠθικῶν ἐπιστημῶν ἀλλὰ καὶ τῆς πειραματικῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης βιολογίας.

Ἡ θρησκεία, ὡς ψυχολογικὸ γεγονός, συνίσταται κατὰ τὸ Jung σὲ μία ἐπιμελημένη συνάντησι, τοῦ «Numinosum», δηλαδὴ μιᾶς δυναμικῆς ὑπάρξεως ἢ ἐπιδράσεως, ἡ ὁποία δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἰδία τὴν ἀνθρωπίνη ἐνέργεια, καὶ ἡ ὁποία ρυθμίζει τὸ πρόβλημα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης, τῆς συνδέσεως τῆς ψυχῆς μὲ τὸ Θεό. Ἐξ ἄλλου, τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα, ὡς ψυχολογικὸ πάλι γεγονὸς παρουσιάζεται μὲ μιὰ ἰδιαίτερη πληρότητα ὡς πρὸς τὰ ἄλλα γεγονότα τοῦ ψυχικοῦ βίου. Ὅπως πολὺ σωστὰ τονίζει ὁ Erich Fromm, στὸ βιβλίο του «Ψυχανάλυσις καὶ Θρησκεία», ἡ αὐτογνωσία, ἡ λογικὴ καὶ ἡ φαντασία ἔχει διαρρήξει τὴν «ἁρμονία» ποὺ χαρακτηρίζει τὴν ὕπαρξι τοῦ ζῴου. Ἡ ἀνθρωπίνη ὕπαρξις εἶναι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ὕπαρξι ὅλων τῶν ἄλλων ὀργανισμῶν. Εὑρίσκεται σὲ μία κατάστασι συνεχοῦς ἐλλείψεως ἰσορροπίας, διότι πάντοτε εὑρίσκεται μπροστὰ σὲ προβλήματα ποὺ τὸν βάζουν σὲ δίλημμα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μόνο ζῷον ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἐνοχλημένο, δυσαρεστημένο, νὰ αἰσθάνεται ἐξωσμένο ἀπὸ τὸν παράδεισο... νὰ ὑπερβῇ τὸ ἐσωτερικό χάσμα του, βασανισμένο ἀπὸ μία λαχτάρα τοῦ «ἀπολύτου» γιὰ ἕνα ἄλλο εἶδος ἁρμονίας ποὺ μπορεῖ νὰ σηκώσῃ τὴν κατάρα αὐτὴ ποὺ τὸν χώρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη φύσι, ἀπὸ τὸν συνάνθρωπό του, ἀπὸ τὸν ἑαυτό του... Ἡ δυσαρμονία τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου δημιουργεῖ ἀνάγκες, ποὺ καταλήγουν σὲ μία ἐπιτακτικὴ πορεία νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν ἐξάρτησί του ἀπὸ τὴν φύσι, ἐπειδὴ ἡ ἀνάγκη προσανατολισμοῦ εἶναι ἕνα οὐσιαστικὸ μέρος τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως.

Ἐὰν ἡ ἔννοια τοῦ ὅλου, ἡ σύνθεσις, εἶναι τόσο γνήσιο ἐπιστημονικὸ γεγονὸς ὥστε νὰ ἀποτελῇ, ὅπως λέγει ὁ Spranger, τὸ λουτρὸ τῆς ἐπιστήμης μέσα στὴ φιλοσοφία γιὰ τὴν ἀνάτασι τῆς ἐπιστήμης, τότε τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα, τὸ ὁποῖον

περιλαμβάνει τὴν ἔννοια αὐτή, διότι σὺν τοῖς ἄλλοις περιλαμβάνει τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον καὶ βλέπει τὰ γεγονότα Sub specie aeterni, εἶναι τὸ πληρέστερο ψυχολογικὸ γεγονὸς ἀπ' ὅσα γνωρίζει ὁ ἀνθρώπινος βίος. Ἀλλ' ἡ πληρότης τούτου παρατηρεῖται καὶ ἀπὸ μία ἄλλη ἔννοια: δὲν περιλαμβάνει δηλαδὴ ἁπλῶς, σύμφωνα μὲ τὸ γνωστὸ σχῆμα τῶν ψυχικῶν γεγονότων, στοιχεῖα διανοητικά, συναισθηματικά, βουλητικά, ἀλλὰ καὶ μία νέα γιὰ τὸν ψυχικὸ κόσμο κατάστασι, τὴν κατάστασι τῆς χάριτος, ποὺ ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς πιὸ μεγάλες δυνάμεις στὴν ψυχοσωματικὴ σφαῖρα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἔρευνα τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος ἀπὸ τὴν πειραματικὴ ψυχολογία συμπληρώνεται ἀπὸ τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἀνθρωπίνης βιολογίας ἢ ἀνθρωπολογίας, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα ἡ πρωταρχικὴ καταγωγὴ τούτου εὑρίσκεται ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἰδίας τῆς οὐσίας τῆς ζωῆς.

Τὶς πρωταρχικὲς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ὁ Von Monakow, μεγάλη αὐθεντία στὰ ζητήματα τῆς ψυχοβιολογίας, ὠνόμασε ὁρμές. Ἀπὸ τὶς ὁρμὲς δὲ πηγάζουν τὰ ἔνστικτα, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται ὡς ἡ πρώτη λειτουργικὴ ἀπόδοσις τοῦ νευρικοῦ συστήματος, καὶ τὰ ὁποῖα βρίσκονται σὲ συνεχῆ δρᾶσι χωρὶς νὰ γνωρίζουν χρονικὴ ἀναστολὴ καὶ παρακολουθοῦν ἀπὸ κοντὰ τὴν ἐξέλιξι τοῦ ὀργανισμοῦ ἀλλὰ καὶ πιὸ πέρα ἀκόμη τὴ διατήρησι τῆς ὁλότητος τοῦ γένους. Τὰ ἔνστικτα, κατὰ τὴ διαμόρφωσι καὶ ἐξέλιξι τῆς ζωῆς, ἀναφαίνονται τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες, οἱ ὁποῖες πηγάζουν ἀπ' αὐτή. Ὁ Von Monakow τονίζει ὅτι μὲ τὴν ἀρχικὴ ἐμφάνισί της ἀναφαίνεται τὸ πρωταρχικὸ ἔνστικτο, τὸ μορφωτικό, μὲ τὸ ὁποῖο καθορίζεται ἡ μορφὴ τοῦ ἐμβίου ὄντος καὶ τῶν ὀργάνων του.

Συγχρόνως ἐμφανίζεται τὸ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ποὺ σκοπὸ ἔχει τὴ διατροφή, αὔξησι καὶ προάσπισι τοῦ ὀργανισμοῦ ἀπὸ τὶς διάφορες ἐπιβλαβεῖς ἐπιδράσεις καὶ τὸ περιβάλλον. Στὴ συνέχεια τῆς ἐξελίξεως παρουσιάζεται σὲ λίγο τὸ γενετήσιο ἔνστικτο μὲ προορισμὸ τὴ διατήρησι τοῦ ζωϊκοῦ εἴδους καὶ τὴν διαιώνισί του στὸ μέλλον.

Ἀλλά, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου οἱ ἀνάγκες τῆς ζωῆς πολλαπλασιάζονται. Ὁ συντονισμὸς νέων ἀναγκῶν καὶ μεγαλυτέρων ἐπιδράσεων τοῦ περιβάλλοντος ἐμφανίζει τὰ λεγόμενα ἀνώτερα ἔνστικτα, ποὺ ἀνάγονται πιὰ στὴ σφαῖρα τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν. Τέτοια εἶναι τὸ κοσμικὸ ἔνστικτο, τὸ ὁποῖο κρατᾶ τὸν ὀργανισμὸ σὲ ἁρμονία μὲ τὸ σύμπαν, τὸ κοινωνικὸ ἔνστικτο, τὸ ὁποῖο ὠθεῖ τὸ ἄτομο σὲ συνένωσι μὲ τὰ ὁμοειδῆ γιὰ τὴν ἑδραίωσι ἁρμονικῆς κοινῆς συμβιώσεως, καὶ τὸ θρησκευτικὸ ἔνστικτο, τὸ ὁποῖο, ἐξαρτῶντας τὸ ἄτομο ἀπὸ μία ὑπερτάτη δύναμι, ἔχει μεγάλη βιολογικὴ ἀξία, γιατὶ ἐπιβάλλει τὴν τήρησι ὡρισμένων ἠθικῶν ἀρχῶν ἀπὸ τὶς ὁποῖες προκύπτει εὐνοϊκὴ ἡ ἐξέλιξίς του στὴ ζωή.

Βάσις τῆς ὁμαλῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι ἡ τήρησις ἁρμονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐνστίκτων. Ἡ ἀποκατάστασις τυχὸν διαταραχῆς κατὰ τὴ δρᾶσι τους ἀποτελεῖ βιολογικὴ ἀνάγκη γιὰ τὴν εὐνοϊκὴ ἐκδήλωσι τῶν ζωτικῶν δυνάμεων μέσα στὸ κύτταρο καὶ προκύπτει σὰν τελικὴ φάσις τῆς δράσεως τῶν ὁρμῶν. Αὐτὴ τὴ ρυθμιστικὴ ἐνέργεια τῶν ὁρμῶν ὠνόμασαν βιολογικὴν συνείδησιν, ἐνῷ ἡ ρυθμιστικὴ ἐνέργεια τῆς δράσεως τῶν ἀνωτέρω ἐνστίκτων εἶναι ἡ ἠθικὴ συνείδησις, ἡ συνείδησις δηλαδὴ ὑπὸ τὴν κοινὴ ὀνομασία τῆς λέξεως. Τὸ θρησκευτικὸ ἔνστικτο, ἀπόρροια καὶ ἔκφανσις τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα, ἔχει ξεχωριστὴ θέσι στὴ σφαῖρα τῶν ἀνωτέρω ἐνστίκτων, γιατὶ αὐτὸ περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν βιολογικὴ συνείδησι καὶ κατευθύνεται ἀπὸ τὴν ἠθική. Καὶ ἔτσι, τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα γίνεται τὸ πολυτιμώτερο στόλισμα τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας, ποὺ σὰν κατευθυντήριος δύναμις συνδέει τὴν οὐσία τῆς ζωῆς, τὸ πρωτόπλασμα, μὲ τὸν ἄλλο κόσμο, τὸν πέρα ἀπ' τὶς γνώσεις καὶ τὶς ἀντιλήψεις μας, τὸν κόσμο τοῦ πνεύματος ποὺ κρύβει γιὰ μᾶς τὸ ἀσύλληπτο μεγαλεῖο τῆς ὑπάρξεώς μας.

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΥΔΡΟΚΕΦΑΛΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ [1] ΚΑΙ Η ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

Ὑπὸ κ. ΔΗΜ. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ὑπάρχει ἕνα παλαιὸ πρόβλημα εἰς τὸν τόπον αὐτόν, τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ δὲν προβάλλεται μὲ ὀξύτητα εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωήν, ἔχει καταντήσει νὰ θεωρῆται καὶ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἀκόμη ἡγεσίαν τοῦ τόπου, ὡς ἕνα εἶδος ἀναγκαίου κακοῦ. Ὡς ἐκ τούτου τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν ἔτυχε οὔτε τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, οὔτε τῆς προσοχῆς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτικῆς ἡγεσίας, εἰς τρόπον ὥστε κατέληξε εἰς ἕνα εἶδος χρονίου νοσήματος, τὸ ὁποῖον ἔχει προσβάλει τὸν Κρατικόν μας ὀργανισμόν.

Καὶ ὄχι μόνον τὸν Ἑλληνικὸν Κρατικὸν ὀργανισμόν. Κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα τὸ νόσημα ἔλαβε ἐπιδημικὴν μορφὴν καὶ προσέβαλε πολλάκις θανατηφόρως, πλεῖστα δημοκρατικὰ Κράτη εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀμερικανικὴν Ἤπειρον. Ὁ διεθνῶς γνωστὸς δημοσιολόγος καὶ σχολιαστὴς Walter Lipmann, εἰς μίαν τελευταίαν του ἔρευναν, ὅπου προσπαθεῖ νὰ συναγάγῃ τὸ συμπέρασμα δύο θερμῶν παγκοσμίων πολέμων καὶ ἑνὸς ψυχροῦ, ὠνόμασε τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν «παράλυσιν» τῶν συνδετικῶν σχέσεων μεταξὺ διοικούντων καὶ διοικουμένων. Ἀποδίδω—λέγει—τὴν πτῶσιν πολλῶν δημοκρατικῶν καθεστώτων κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν τῶν σχέσεων μεταξὺ Κράτους καὶ πολίτου.

Ἡ παράλυσις αὐτὴ ὀφείλεται εἰς πολλοὺς λόγους, κυρίως ὅμως εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἐπεμβάσεων τοῦ Κράτους, τὴν διόγκωσιν τοῦ Κρατικοῦ Μηχανισμοῦ καὶ τὴν προκύψασαν ἐκ τούτου σύγκρουσιν μεταξὺ Κράτους καὶ πολίτου.

Ἦτο ἀναπόφευκτος ἡ σύγκρουσις αὐτή, διότι οἱ διοικοῦντες κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα ἀπετέλεσαν ἰδίαν ἀνεξάρτητον κοινωνικοοικονομικὴν τάξιν, ἀριθμητικῶς πολυάριθμον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δυνάμεως ἰσχυράν. Οὕτω ἐνῷ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος τὸ ποσοστὸν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἀντιπροσώπευε 1—2 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, σήμερον ἀντιπροσωπεύει κατὰ μέσον ὅρον ποσοστὸν 10πλάσιον περίπου. Ἡ τάξις αὐτὴ ἀπέκτησε ἰδίαν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὀντότητα, ἴδια συμφέροντα, κατ' ἀνάγκην ἐρχόμενα εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ προϋπάρχοντα κοινωνικὰ τοιαῦτα. Ἡ ἄνοδος ἐξ ἄλλου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων συνωδεύετο καὶ ἀπὸ μίαν συνειδητοποίησιν τοῦ κοινωνικοῦ ρόλου των, ἡ ὁποία συνέπεσε μὲ τὴν ἐμφάνισιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος μας τῆς τάξεως ἐκείνης τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία θὰ ἐλάμβανε εἰς χεῖρας της τὸ κεφάλαιον τῶν ὀλίγων διὰ νὰ τὸ μετατρέψῃ εἰς ἐπιχείρησιν, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τοῦ κεφαλαιούχου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἡ κίνησις ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας ἀνθρώπων καὶ μηχανῶν ἐμφανίζεται ἐπὶ παραδείγματι ταὐτοχρόνως εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ τὸν H. Fayol, εἰς τὴν Ἀγγλίαν μὲ τὸν Ol. Sheldom καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν μὲ τὸν R. Taylor.

Ἦτο τόσον ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ἀποκτήσεως ἱκανῶν καὶ εἰδικευμένων ὑπαλλήλων εἴτε τοῦ Κράτους, εἴτε τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου, ὥστε νὰ φθάσῃ ὁ J. Burnham εἰς τὸ σημεῖον νὰ μιλῇ περὶ τῆς μεγάλης αὐταπάτης τοῦ Καρόλου Μάρξ. Ἔκαμε λάθος—λέγει ὁ Burnham—ὁ Μάρξ. Ἡ προλεταριακὴ ἐπανάστασις δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ χώραν ποτέ. Ὅ,τι λαμβάνει χώραν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας χωρὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβανώμεθα εἶναι ἡ διοικητικὴ ἐπανάστασις. Καὶ δύναται καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν νὰ ἴδῃ κανεὶς τὸ βάσιμον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ Burnham.

Αἱ αἰτίαι τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικῆς ὁμάδος

1. Ἀνατύπωσις ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «ΓΝΩΣΕΙΣ». Τεῦχος 1ης Ἰανουαρίου 1958.

τῶν διοικούντων, καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς δυσφορίας ἄλλων κοινωνικοοικονομικῶν ὁμάδων εἶναι πολλαί. Κυρίως ὅμως οἰκονομικαί, κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαί.

Ἡ τεχνικὴ πρόοδος ἐν πρώτοις ἐδημιούργησε πλείστας ὅσας νέας κοινωνικὰς ἀνάγκας καὶ νέους κοινωνικοὺς κινδύνους. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ Κράτος παρεμβαίνει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν παροχῆς ἀναγκαίων ὑπηρεσιῶν ὡς π.χ. παροχὴν ἠλεκτρισμοῦ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς ὑπαίθρου, τὴν ρύθμισιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἢ τὴν ρύθμισιν τῶν ἐξ ἀτυχημάτων ἐργασίας προβλημάτων. Ἡ ἴδια ἡ Διοίκησις ἀφιερώνει ἐνέργειαν καὶ χρῆμα διὰ τὴν προώθησιν τῆς τεχνικῆς προόδου, ὡς π.χ. τῶν ἀτομικῶν ἐρευνῶν. Ἡ ὕπαρξις πολλῶν καὶ ποικίλων ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀδυναμία τοῦ Κράτους νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ νὰ θεραπεύσῃ ὅλας τὰς νέας αὐτὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, δημιουργεῖ δυσαρεσκείας, παράπονα, διαμαρτυρίας ἐκ μέρους ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι διὰ τὸν α ἢ β λόγον δὲν ἠσθάνθησαν τὴν μέριμναν τοῦ Κράτους δι' αὐτούς, καθ' ἣν στιγμὴν βλέπουν τὴν μέριμναν δι' ἄλλους πολίτας ἢ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς διοικοῦντας, ὡς π.χ. ὅταν παρέχωνται προνόμια, διακρίσεις, ἀτέλειαι ἢ ἄλλαι παροχαὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Ἐξ ἄλλου ὁ ὁλονὲν καθιστάμενος ἐντονώτερος κίνδυνος ἀνατροπῆς τῆς οἰκονομικῆς σταθερότητος καὶ ἰσορροπίας ἀπετέλει προφανῆ ἀπειλὴν τῶν οἰκον. συμφερόντων διαφόρων κοινωνοικοοικονομικῶν ὁμάδων ὡς π.χ. τῶν βιομηχάνων, ἐμπόρων, δανειστῶν, ὀφειλετῶν, ἰδιοκτητῶν, μισθωτῶν κ.ο.κ. Εἰς τὸ Κράτος τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ ἐξασφάλισις τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας ἦτο ἔργον καὶ εὐθύνη τῶν ἐλευθέρως λειτουργούντων οἰκονομικῶν νόμων. Ἀλλ' ἡ οἰκονομικὴ κρίσις τοῦ 1929, ἡ μεγαλυτέρα ποὺ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος, μετέθεσεν εἰς τὸ Κράτος καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ κατ' ἐξοχὴν κεφαλαιοκρατικὸν Κράτος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τὸ ἔργον τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῆς τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας. Παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ὑποστηρικτῶν φιλελευθέρων οἰκονομικῶν ἰδεῶν, ὁ παρεμβατισμὸς τοῦ Κράτους αὐξάνει ὁλονὲν καὶ περισσότερον καὶ ἡ ὅλη οἰκονομία ἀνεξαρτήτως κοινωνικοῦ ἢ πολιτικοῦ καθεστῶτος, καθίσταται διευθυνομένη. Ἀλλ' ἡ παρεμβατικότης αὐτὴ τοῦ Κράτους δημιουργεῖ εἰς ὡρισμένας ἐπαγγελματικὰς τάξεις δυσαρέσκειαν, λόγῳ ματαιώσεως τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα εἰδικῶς αὕτη θ' ἀπεκόμιζε ἐκ τῆς μὴ παρεμβάσεως τοῦ Κράτους. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἡ κατηγορία αὐτὴ τῶν διοικουμένων, τῶν βλαπτομένων ἐκ τοῦ Κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ, ἀποκτᾷ δυσμενῆ προδιάθεσιν πρὸς τὸ Κράτος, ἐὰν δὲν καταβληθῇ μελετημένη προσπάθεια διὰ τὴν ἐξήγησιν ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν παρεμβατικῶν μέτρων. Καὶ ἐδῶ, λοιπόν, ὡς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν, ὑπάρχει σύγκρουσις συμφερόντων τῶν διοικούντων καὶ ὡρισμένων ἐκ τῶν διοικουμένων, ἡ ὁποία καταλήγει εἰς μίαν ἔντασιν τῶν σχέσεων τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης μεταξὺ διοικούντων καὶ διοικουμένων.

Τέλος, ἡ δημογραφικὴ ἐξέλιξις, ἀπαιτοῦσα ἐπέκτασιν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς διοικουμένους, ἐδημιούργησε μεμονωμένας περιπτώσεις ἀνεπαρκείας τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ν' ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὰς καθ' ἡμέραν αὐξανομένας ἀνάγκας. Μία τοιαύτη περίπτωσις εἶναι αἱ ἐκ τῆς ἀστυφιλίας δημιουργηθεῖσαι ἀνάγκαι ἐργασίας τοῦ ῥέοντος πρὸς τὰς πόλεις ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ἑλκομένου ἀπὸ τὴν ἀστικὴν ζωὴν καὶ τὰς ἀνέσεις της. Ἡ δυσχερεστάτη ἀνεύρεσις ἐργασίας καὶ ἡ δημιουργία ὡς ἐκ τούτου μεγάλης ἀνεργίας ἀποτελεῖ νέαν πηγὴν δυσαρεσκειῶν καὶ διαμαρτυριῶν πρὸς τοὺς διοικοῦντας.

Πέραν τῶν οἰκονομικῶν, ὑπάρχουν καὶ σοβαραὶ κοινωνικαὶ αἰτίαι τοῦ ὑδροκεφαλισμοῦ τοῦ Κράτους. Πρόκειται περὶ τῶν δημιουργηθέντων κοινωνικῶν κινδύνων ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς προόδου, τοῦ «οὐρμπανισμοῦ» καὶ τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν. Ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων ἐν τῷ κοινωνικῷ συνόλῳ ἐνέχει ὡρισμένους κινδύνους ἀπὸ ἀπόψεως ὑγείας καὶ μέσων συντηρήσεως. Ἀσθένειαι νέαι ἐνεφανίσθησαν ἢ μᾶλλον διεγνώσθησαν αἱ ὑπάρχουσαι ἀλλὰ λαβοῦσαι, λόγῳ συσσωρεύσεως πληθυσμοῦ ἢ ἀνθυγιεινῶν συνθηκῶν ζωῆς εἰς τὰς πόλεις, μεγαλυτέρας διαστάσεις.

Ὡσαύτως ἐπεκτείνεται διαρκῶς ἡ κρίσις τῆς στέγης. Οὕτω ἐμφανίζεται ἕνα νέον φαινόμενον, ἄγνωστον κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα : Ἡ προσδοκία τοῦ διοικουμένου, ὅπως τύχῃ τῆς συλλογικῆς ἀσφαλείας ἔναντι ὅλων τῶν κοινωνικῶν κινδύνων. Ἡ προσδοκία αὐτὴ ἔλαβε τὴν πλέον λυρικὴν ἔκφρασιν εἰς τὴν δραματικὴν προσπάθειαν τοῦ Ἀμερικανοῦ ἡγέτου Φραγκλίνου Ροὺσβελτ, ὁ ὁποῖος διεκήρυξε εἰς τὸν Χάρτην τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὡς σκοπὸν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὴν ἔνδειαν.

Θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς αἰτίας πολιτικὰς ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν αὔξησιν τῆς γραφειοκρατικοποιήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος πολιτειακῆς ὀργανώσεως. Ἐνῷ αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι συνεστήθησαν δι' ὡρισμένον σκοπὸν δικαιολογοῦντα τὴν ὕπαρξίν των, π.χ. τὸ Ὑπουργεῖον Ἀνοικοδομήσεως διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν συμμοριτῶν καταστραφέντων οἰκισμῶν, ἢ οἰκιῶν, αὗται μεταβάλλονται εἰς αὐτοσκοπὸν παραμελοῦσαι τὸν δι' ὃν συνεστήθησαν σκοπόν. Τὸ γραφεῖον λειτουργεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Γραφείου καὶ ὄχι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθῇ τις πόσαι προσωρινὰι Διοικητικαὶ Ὑπηρεσίαι παραμένουν, καίτοι ὁ σκοπὸς δι' ὃν συνεστήθησαν πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπε.

Εἰς τὸ γραφειοκρατικὸν καθεστώς, εἰς τὸ καθεστὼς δηλαδὴ ὅπου ἄρχει τὸ Γραφεῖον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Γραφείου, ἡ ἀπόδοσις εἰς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ κοινόν, μειοῦται ὁλονέν. Ὅπως λέγει ὁ Max Weber ὁ ὁποῖος ἔχει ἀσχοληθῇ εἰδικῶς μὲ τὸ θέμα ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον :

«Ὁ πλήρως ἀνεπτυγμένος γραφειορατικὸς μηχανισμὸς συγκρινόμενος μὲ ἄλλους μηχανισμοὺς λειτουργεῖ ὡσὰν τὸ μηχάνημα χωρὶς τὴν μηχανικὴν ρύθμισιν διὰ παραγωγήν. Ἀκρίβεια, ταχύτης, ἀναμφιβολία, γνῶσις τῶν φακέλλων, ἑνότης, αὐστηρὰ ὑποταγή, μείωσις συγκρούσεων, μείωσις τοῦ κόστους τοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ ὑλικοῦ, ὅλα αὐτὰ εἰς μίαν γραφειοκρατικὴν ὀργάνωσιν φθάνουν εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον. Καὶ ἐν τούτοις ὁ μηχανισμὸς δὲν παράγει, δὲν ἀποδίδει».

Καὶ ἐδῶ εὑρίσκεται τὸ τραγικὸν σφάλμα ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι μὲ τὸν τεχνικὸν ἢ νομικὸν ὀρθολογισμόν, λύεται τὸ πρόβλημα τῆς ἀποδόσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν. Ὅταν τὰ ἄκρως τεχνικὰ ὀρθολογιστικὰ συστήματα ὀργανώσεως ἐργασίας τῶν H. Fayol καὶ R. Taylor, ὡραῖα καὶ ὀρθὰ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου πολύχρωμα σχήματα, ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐπιχειρήσεων ὄχι μόνον δὲν ηὐξήθη ἀλλὰ ἐμειώθη εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ὅλα τὰ Γερμανικὰ ἢ Γαλλικὰ συστήματα νομικῆς ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐφηρμόσθησαν χωρὶς ἡ ἀπόδοσις τῶν Ὑπηρεσιῶν ν' αὐξηθῇ, χωρὶς δηλαδὴ αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῶν διοικούντων πρὸς τοὺς διοικουμένους ὑπηρεσίαι νὰ αὐξηθοῦν εἰς ἕνα πλέον ἱκανοποιητικὸν βαθμόν.

Ἀλλὰ ἡ μὴ ἀπόδοσις διὰ τοῦ νομικοῦ ἢ τεχνικοῦ ὀρθολογισμοῦ τῶν ὠργανωμένων Ὑπηρεσιῶν, ἐδημιούργησε τὴν ἀντίδρασιν τοῦ διοικουμένου καὶ δὴ τοῦ φορολογουμένου, ὁ ὁποῖος ἔβλεπε ὅτι τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον διαχειρίζεται ἡ α ἢ β ἀνώνυμος ἑταιρία ἢ διαχειρίζεται ὁ ἴδιος, ἀποδίδει ἐνῷ τοῦ Δημοσίου καταναλοῦται. Τοῦτο ἐδημιούργησε τὴν ἀντίδρασιν τῆς λαϊκῆς μάζης, ἡ ὁποία ἐνῷ βλέπει τὴν δημιουργίαν ὀργανικῶν θέσεων, ἁρμοδιότητας νέας, πολλὰς καὶ ποικιλωνύμους Δημοσίας Ὑπηρεσίας, δὲν βλέπει οὐδεμίαν βελτίωσιν τῆς ἐξυπηρετήσεώς της, βλέπει δηλαδὴ τὰς παρεχομένας ὑπὸ τοῦ Κράτους Ὑπηρεσίας νὰ παραμένουν ἴδιαι ἢ καὶ νὰ μειοῦνται ἀκόμη.

Ἡ ἀντίδρασις τῶν διοικουμένων κατὰ τῆς μὴ ἐξυπηρετικῆς διοικητικῆς δράσεως ἔλαβε μορφὴν κατακραυγῆς κατὰ τῆς «Γραφειοκρατίας», εἰς ὅλας τὰς χώρας, ἐκφραζομένη διὰ τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας γνώμης καὶ δὴ τοῦ τύπου. Καὶ ἐν Ἑλλάδι κόμματα καὶ πολιτικοὶ ἡγέται ὑπόσχονται πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς τὴν ἀπὸ τοῦ

1821 μέχρι σήμερον «Χρηστὴν Διοίκησιν» καὶ καταφέρονται ἐν ὀνόματι βεβαίως τῆς Δημοκρατίας, δηλαδὴ τῆς κυριαρχίας τοῦ Δήμου, κατὰ τῆς διοικητικῆς γραφειοκρατίας. Ἀλλ' ὁ Γερμανοαμερικανὸς δημοσιολόγος Κ. Φρήντριχ ἀπαντᾷ :

«Ὄχι μόνον ὀφείλομεν νὰ ἀπορρίψωμεν τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Δημοκρατία ἀντιτίθεται πρὸς τὴν διοικητικὴν Γραφειοκρατίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ μέλλον τῆς Δημοκρατίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἱκανότητά της νὰ διατηρήσῃ μίαν πλήρως ὠργανωμένην διοικητικὴν γραφειοκρατίαν, διότι ἡ βιομηχανικὴ ὀργάνωσις ἀπαιτεῖ αὐτὴν τὴν γραφειοκρατίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ζωὴ χιλιάδων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτήν. Ἐὰν ἕνα δημοκρατικὸν Κράτος ἀδυνατῇ νὰ διατηρήσῃ μίαν ἀποδοτικὴν διοικητικὴν ἱεραρχίαν, θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς ἐκείνην τὴν μερίδα τοῦ Κράτους ἡ ὁποία θὰ τὸ ἐπιτύχῃ, εἴτε θὰ εἶναι δικτατορία ἑνὸς ἀτόμου, εἴτε μιᾶς μικρᾶς ὁμάδος, ἐν ὀνόματι εἴτε τοῦ Ἔθνους, εἴτε τοῦ λαοῦ, εἴτε τοῦ προλεταριάτου».

Συνοψίζοντες λοιπὸν τοὺς παράγοντας οἱ ὁποῖοι ὁδηγοῦν εἰς τὴν παράτασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ διοικούντων καὶ διοικουμένων, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐξ οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν λόγων ἀνάπτυξις τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐδημιούργησε ἀντιθέσεις μερίδων τινων τῶν διοικουμένων, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται ὡς ἀστοργία καὶ ἐχθρότης τοῦ Κράτους. Οὕτω δημιουργεῖται τὸ πρῶτον ρῆγμα εἰς τὰς σχέσεις διοικούντων καὶ διοικουμένων.

Καὶ ἐρωτᾶται : Τί θὰ ἠδύνατο ἄραγε νὰ πράξῃ τὸ Κράτος διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν δημιουργίαν τοῦ ρήγματος αὐτοῦ, ἢ ἅπαξ ἐδημιουργήθη νὰ γεφυρώσῃ τὸ χάσμα αὐτό;

Ἠδύνατο καὶ δύναται τὸ Κράτος νὰ πράξῃ πολλὰ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσαρεσκειῶν τῶν πολιτῶν, τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνω μνημονευθεισῶν αἰτιῶν. Ἀναφέρομεν ἐδῶ ἐνδεικτικῶς.

α. Τὴν αὔξησιν τῆς ἀποδόσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, διὰ σειρᾶς μέτρων, ἔστω καὶ ἂν καὶ ἓν ἀπὸ αὐτὰ θὰ εἶναι ἡ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ἐφαρμογὴ τῆς λεγομένης «φιλοσοφίας τῆς ἀγελάδος», δηλ. τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς ἀποδόσεώς του.

β. Τὴν πολιτειακὴν ἀγωγὴν τῶν διοικούντων πρὸς ἀλλαγὴν τῆς διοικητικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ὑπαλλήλων ἤτοι τῆς νοοτροπίας ἐκείνης ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ὑπάλληλον γραφειοκράτην καὶ ἐπιρρίπτει ὅλας τὰς εὐθύνας εἰς τοὺς διοικουμένους. Ἀκόμη καὶ ἂν χρειασθῇ ν' ἀλλάξῃ ἡ μορφὴ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας, τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν μας, πρέπει νὰ γίνῃ αὐτὸ ἐφ' ὅσον μὲ τὴν ὑπάρχουσαν μορφὴν ἡ ἀλλαγὴ νοοτροπίας εἶναι ἀδύνατος. Αὐτὸ ἄλλωστε συνέβη καὶ ἐν Γαλλίᾳ μεταπολεμικῶς, ὅπου ὡς λέγει ὁ C. Vedel, τὸ Κράτος παρέλαβε ἀπὸ τοὺς κεφαλαιούχους τὴν πεῖραν ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεών των, καὶ ἀπὸ τὸ Ἐμπορικὸν Δίκαιον τὸ πνεῦμα του, ἐν προκειμένῳ δὲ τὴν ἀρχὴν ἰσότητος διοικούντων καὶ διοικουμένων. Εἶναι ἡ γνωστὴ ἀρχὴ «Ὁ πελάτης ἔχει κατὰ τεκμήριον δίκαιον».

γ. Τὴν ἀλλαγὴν τῆς νοοτροπίας καὶ συμπεριφορᾶς τῶν θιγομένων ἐκ τῆς διοικητικῆς δράσεως διοικουμένων, διὰ προσεκτικῆς καὶ ὑπευθύνου παροχῆς στοιχείων καὶ πληροφοριῶν πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πεισθοῦν ὅτι ἡ ἐναρμόνισις τῶν εἰδικῶν συμφερόντων πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον, εἶναι συμφέρουσα καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Διὰ νὰ τὸ πράξῃ τοῦτο ἀποτελεσματικῶς τὸ Κράτος πρέπει ν' ἀποβάλῃ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀπὸ θέσεων ἰσχύος ὁμιλοῦντος καὶ ν' ἀσπασθῇ τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἡ ἀλλαγὴ νοοτροπίας καὶ συμπεριφορᾶς τῶν διοικουμένων εἶναι ἔργον μακρᾶς πνοῆς, ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς, ἰδίᾳ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, εἰς ἀνάγκας ἀμέσου ἱκανοποιήσεως καὶ ἀνάγκας δυναμένας νὰ θεραπευθοῦν καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον.

ΔΗΜ. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η ΚΗΦΙΣΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΟΣ

Ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηναίων
κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΚΟΥΖΕ

Διὰ τοὺς φίλους ἀναγνώστας τῶν προσφιλῶν μου «Ἀστυνομικῶν Χρονικῶν», θὰ προσπαθήσω νὰ ξαναζωντανέψω τὴν ἀξέχαστη ἐποχὴ ἀπὸ τὸ μαγευτικὸ περιβάλλον τοῦ ὁλόδροσου προαστείου τῆς Κηφισιᾶς, ποὺ τώρα πάλι μὲ τὸ καλοκαῖρι γνωρίζει, ὅπως κάθε χρόνο, καινούργιες μεγάλες πιέννες.

Τὴν παληὰ ἐποχὴ ἡ Κηφισιά, δὲν ἦταν παρὰ ἕνα μικρὸ χωριό, ποὺ τὸ πολὺ πολὺ ἀριθμοῦσε περὶ τοὺς 700 κατοίκους, ἐνῶ σήμερα μετὰ παρέλευσι 60 ἐτῶν περίπου, ὁπωσδήποτε συγκεντρώνει, μαζὶ μὲ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον, τὸν περισσότερο πληθυσμὸ μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων προαστείων τῆς πρωτευούσης, δηλαδὴ ἑκατὸ χιλιάδες περίπου κατοίκους, ὅσες εἶχε ἡ πρωτεύουσα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὴν Κηφισιά, τὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ ἐξοχικὸ κέντρο, εὐνόησε πολὺ γιὰ νὰ πάρῃ τὴν πρώτη θέσι μεταξὺ τῶν ἄλλων προαστείων, τὸ θαυμάσιο καὶ ἐξ ἴσου ὑγιεινὸ κλῖμα της, τὸ ἄφθονο πράσινο ποὺ φούντωνε παντοῦ, ἀπὸ τὰ τρεχούμενα νερὰ ποὺ ἀνέβλυζαν γύρω ἀπὸ τὶς διάφορες μικροπηγὲς καὶ πρὸ πάντων ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα κατὰ τοὺς θερμοὺς μῆνες τοῦ καλοκαριοῦ.

Ἔτσι τὸ μικρὸ χωριὸ τῆς Κηφισιᾶς, πολὺ γρήγορα ἐπῆρε καταπληκτικὴ πρόοδο κι' ἔγινε τὸ πλέον ἀγαπημένο κέντρο παραθερισμοῦ καὶ ἐξοχικοῦ περιπάτου τῶν κατοίκων τῆς Ἀθήνας. Καὶ μέχρι σήμερα ὅμως παρὰ τὴν δημιουργία τόσων ἄλλων προαστείων μὲ ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα, ἡ Κηφισιὰ μὲ τὸ θεωρούμενο ἀπὸ τὰ παληὰ ἀριστοκρατικὸ Κεφαλάρι καὶ τὸ ἐπίσης ἀρχοντικὸ Στροφύλι, συγκεντρώνει τὶς περισσότερες προτιμήσεις τῶν Ἀθηναίων.

Φυσικὰ μόνον ἐμεῖς οἱ παληοὶ εἴδαμε τὴν τεραστία ἐξέλιξι ποὺ πῆρε ἡ Κηφισιὰ μέσα σὲ χρονικὸ διάστημα 50—60 χρόνων περίπου. Γιὰ τὸν λόγον αὐτό, ἐπειδὴ παρακολουθήσαμε ἀπὸ κοντὰ τὰ διάφορα στάδια τῆς ἀναπτύξεώς της καὶ χάριν τῶν νεωτέρων, ποὺ κάποτε θὰ ἔχουν τὴν ἐπιθυμία νὰ μάθουν κάτι γιὰ τὴν ἀγαπημένη τους Κηφισιά, θὰ διηγηθοῦμε τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ καὶ σπουδαιότερα σημεῖα τῆς ἐξελίξεως, τοῦ δροσεροῦ αὐτοῦ προαστείου.

Ἡ Κηφισιὰ ὀφείλει τὴν ραγδαία πρόοδό της κατὰ ἕνα μεγάλο ποσοστὸ στὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀειμνήστου πρωθυπουργοῦ Θεοδώρου Δηλιγιάννη, χάρις στὴν προστασία τοῦ ὁποίου τὸ μικρὸ χωριουδάκι μὲ τὰ πολλὰ περιβόλια, τοὺς ἀμπελῶνες καὶ ἐλαιῶνες, ἄρχισε νὰ βαδίζῃ ἁλματωδῶς πρὸς τὴν μεγάλη τους ἐξέλιξι, καὶ νὰ γνωρίζῃ πρωτοφανῆ κοσμικὴ κίνησι μὲ παραθεριστὰς καὶ ἐπισκέπτας τοὺς γνωστοτέρους Ἀθηναίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Στὴν ἀρχὴ ἡ μετάβασις ἐκεῖ δὲν ἦταν εὔκολη στὸν πολὺ κόσμο. Τ' ἁμάξια ποὺ ἐκτελοῦσαν δρομολόγια ἐχρειάζοντο μιάμισυ ἕως δυὸ ὧρες γιὰ νὰ φθάσουν, μὲ μιὰ μικρὴ στάθμευσι κοντὰ στὸ σημερινὸ Ψυχικό, στὴν στροφὴ ἀκριβῶς πρὸς τὸ Χαλάνδρι, ὅπου ὑπάρχουν 4 μεγάλα κυπαρίσσια, κι' ὅπου οἱ σταθμεύοντες ἁμαξάδες ἔμεναν λίγο γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν καὶ νὰ πάρουν νερὸ ἀπὸ τὴν πηγή.

Καὶ οἱ ἰδιωτικὲς ὅμως ἅμαξες μὲ τὰ γερὰ ἄλογα ἐλάχιστη διαφορὰ χρόνου ἐκέρδιζαν, γιατὶ ὁ δρόμος, ἀτυχῶς γιὰ τότε, βρισκόταν σὲ κακὰ χάλια, γεμᾶτος χαντάκια, πέτρες καὶ ἀνυπόφορη ἰδίως γιὰ τὸ καλοκαῖρι σκόνη.

Τὸ 1882 τὰ πράγματα ἄλλαξαν ριζικὰ μὲ τὴν λειτουργία τοῦ ἀτμοκινήτου σιδηροδρόμου τοῦ περιβόητου «θηρίου», ποὺ ἔγινε πασίγνωστο σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες, ὄχι μόνο στοὺς Ἀθηναίους, καὶ μάλιστα ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἀλλὰ παρακάτω

θὰ σᾶς περιγράψω πιὸ ἐκτενῶς γιὰ τὸ «θηρίο» τῆς ἐποχῆς, ποὺ μοιραίως συνεδύασε τὴν κωμικὴ ὕπαρξί του μὲ τὴν πρόοδο τῆς Κηφισιᾶς.

Παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες ποὺ προέκυπταν ἀπὸ τὴν συγκοινωνία, οἱ 'Αθηναῖοι, φυσικὰ οἱ εὔποροι, ἄρχιζαν νὰ κτίζουν τὶς θερινὲς κατοικίες τους, δηλαδὴ ὡραιότατες ἐπαύλεις, ποὺ ἄλλαξαν ἀμέσως τὴν ὄψι τοῦ μικροῦ χωριοῦ. Τὰ λίγα σπίτια του πρῶτα ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στὸ κέντρο τῆς σημερινῆς Κηφισιᾶς, γύρω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία της.

Πρὶν ὅμως ἐκδηλωθῇ φανερὰ ἡ προτίμησις τῶν 'Αθηναίων γιὰ τὸ κτίσιμο τῶν ἐπαύλεών τους ἐκεῖ, ἔγινε ἡ σκέψις νὰ προτιμηθῇ γιὰ θερινὴ διαμονὴ τὸ Μαρούσι, ἐξ αἰτίας τῆς ἐκεῖ πηγῆς μὲ τὸ ἐξαιρετικὸ νερό της.

Οἱ Μαρουσιῶτες ὅμως ἐπρόβαλαν διάφορες ἀπαράδεκτες ἀξιώσεις στὸν ἀείμνηστο Δηλιγιάννη, κι' ἔτσι ἀποφασίσθηκε νὰ ἀναδειχθῇ ἡ Κηφισιὰ μὲ τὰ μεγάλα πλατάνια, τὰ ἀνθοπερίβολα καὶ τὰ ἄφθονα τρεχούμενα νερά της. Ἡ τύχη ποὺ τὴν ἔκανε νὰ γνωρίσῃ δόξες εἶχε κριθῆ.

Ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα σπίτια ποὺ χτίσθηκαν τότε ἀπὸ μιὰ πολὺ γνωστὴ ἀρχοντικὴ οἰκογένεια τῆς 'Αθήνας, γιὰ θερινὴ κατοικία, εἶναι τώρα κλινικὴ καὶ συνεχίζει τὸ ἔργον τῆς ἀναζωογοννήσεως τῶν ὀργανισμῶν στὸ θαυμάσιο κλῖμα της.

Λίγο ἀργότερα ἔχτισαν πολλοὶ γνωστοὶ 'Αθηναῖοι ἐκεῖ τὶς ἐπαύλεις τους γιὰ τὸ καλοκαῖρι. Κοντὰ σ' αὐτὰ τὰ σπίτια ὑπῆρχε κι' ἕνα ἀρχοντικό, ποὺ τελευταῖα εἶχε μείνει ἐρείπιο ἐγκαταλελειμμένο σ'ἕνα χέρσο κτῆμα, στὸ ὁποῖο, καθὼς λέγεται τὴν παλαιοτέρα ἐποχὴ εἶχε φιλοξενηθῆ γιὰ λίγες ἡμέρες ὁ Βασιλεὺς Ὄθων, μένοντας κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὴν φιλοξενία αὐτὴ στὴν Κηφισιά.

Ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντός. Στὴν προκειμένη περίπτωσι ἡ ἀρχὴ ἔγινε καὶ πολὺ καλὴ μάλιστα. Ἔτσι ἡ Κηφισιὰ ἄρχισε ἀπὸ τότε νὰ γίνεται μὲ γοργὸ ρυθμὸ τὸ πολυαγαπημένο κέντρο παραθερισμοῦ τῶν 'Αθηναίων, στοὺς κήπους τῆς ὁποίας καὶ ἰδίως στὸ πάρκο της ἐπρόκειτο νὰ γραφοῦν πολλὲς ὡραῖες σελίδες ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν νέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ νὰ πλεχθοῦν συγκινητικὲς ἱστορίες διαφόρων εἰδυλλίων.

Ἔτσι ἐνῷ στὶς ἀρχὲς δὲν ὑπῆρχε κανένα μαγαζὶ μόλις ἔγινε τὸ πάρκο, ἀμέσως ξεφύτρωσαν γύρω του ἀραιὰ-ἀραιὰ διάφορα μικρομάγαζα, γιὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν τοὺς παραθεριστὰς κι' ὅλους τοὺς ἐπισκέπτας, τὸ πρῶτο δὲ ποὺ ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του ἦταν ἕνα παντοπωλεῖο σὲ πρωτόγνη ἐντελῶς κατάστασι τῶν ἀδελφῶν Δαρίβα.

Τὸ φιλοπρόοδο παράδειγμα αὐτοῦ τοῦ παντοπώλου, ἐμιμήθησαν ἀμέσως καὶ ἄλλοι ἐντόπιοι. Ἀλλὰ τὴν πραγματικὴ ἀναδημιουργία στὴν Κηφισιὰ ἐπροκάλεσε, καθὼς εἴπαμε παραπάνω, ἡ συγκοινωνία τοῦ ἀτμοκινήτου σιδηροδρόμου τὸ 1882. Τὸν πρῶτο καιρὸ δὲν ἐπήγαινε πολὺς κόσμος μ' αὐτόν, ἀπὸ φόβο, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ συνήθισαν κι' ἔτσι στὰ περισσότερα δρομολόγια, ποὺ εἶχαν ὁρισθῆ κάθε μία ἕως μιάμισυ ὥρα, τὰ βαγόνια ἦσαν γεμᾶτα ἀπὸ ἐκλεκτὸ κόσμο, μὲ εἰσιτήριο Α' θέσεως 2 δρχ. alleretour.

Ὅσον ἀφορᾷ γιὰ τὴν ὀνομασία του «θηρίο», ἐδόθη στὸ μικρὸ ἐκεῖνο τραῖνο γιατὶ ἐσφύριζε πολύ, καὶ ξεφυσοῦσε μὲ μεγάλο πάταγο, βγάζοντας ἄφθονο καπνὸ ἀπὸ τὸ κωνικὸ φουγάρο τῆς μηχανῆς του. Στοὺς ἀνήφορους μάλιστα ὁ θόρυβος ἦταν μεγαλύτερος καί, ἐπειδὴ γιὰ λόγους οἰκονομίας χρησιμοποιοῦσε κάρβουνο κατωτέρας ποιότητος, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ βάζουν πολύ, ἐπετοῦσε πολλὲς σπίθες καὶ ἀναμμένα καρβουνάκια, ποὺ μερικὲς φορὲς προκαλοῦσαν μικρὲς πυρκαϊὲς στὰ κοντινὰ χωράφια.

Δὲν ἦταν καθόλου σπάνιο νὰ πιάνουν φωτιὰ καὶ τὰ βέλα τῶν γυναικῶν, γιατὶ ὅλες οἱ κυρίες τότε φοροῦσαν βέλο. Τὸν ἴδιο κίνδυνο διέτρεχαν τὰ φτερὰ καὶ τὰ λουλούδια ποὺ εἶχαν τότε ἄφθονα στὰ καπέλλα τους οἱ ἐπιβάτριες. Τὸ ταξίδι βέβαια γινόταν δυσκολώτερο, ὅσον περισσότεροι ἦσαν οἱ ἐπιβάτες, πρὸ πάντων κατὰ τὰ Σαββατοκύριακα, ποὺ τὰ ἐπαιρνοῦσαν στὴν ἐξοχή. Μιὰ φορὰ μάλιστα ἔγινε κι' ἕνα

κωμικοτραγικὸ ἀτύχημα, ποὺ σήμερα φαίνεται ἀπίστευτο, ἀλλὰ ἐν τούτοις εἶναι ἀληθινό.

Ἕνα ἀπόγευμα ποὺ φυσοῦσε δυνατὸς ἀέρας καὶ τὸ τραῖνο ἦταν πάρα πολὺ φορτωμένο, ἀναποδογυρίσθηκε ὁλόκληρο σὲ μιὰ στροφὴ πρὶν ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο, εὐτυχῶς ὅμως γιὰ τοὺς ἐπιβάτας του, ἔπεσε στὰ μαλακὰ σ' ἕνα κατὰ τύχην σπαρμένο χωράφι καὶ δὲν εἶχε θύματα καὶ τραυματίες μὲ σοβαρὸ τραῦμα. Τὸ ξεκίνημα αὐτοῦ τοῦ «θηρίου», τότε, ἐγίνετο ἀπὸ τὴν πλατεῖα τοῦ Λαυρίου, ὁ δὲ σταθμὸς τῆς Κηφισιᾶς ἦταν ἕνα εἶδος πλατείας μὲ τραπέζια καὶ καρέκλες, ὅπου ἐπερίμεναν οἱ ταξιδιῶτες τὴν ἄφιξι τοῦ τραίνου, ποὺ δὲν διεκρίνετο πάντοτε γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν δρομολογίων του. Ὁ δὲ Διευθυντὴς τοῦ «θηρίου» ἀείμνηστος Πᾶνος Μπασιᾶκος γνωστὸς σ' ὅλους γιὰ τὴν καλωσύνη κι' εὐγένειά του, ὅταν εἶχε μεγάλη κίνησι, ἀνελάμβανε ὁ ἴδιος νὰ τοποθετήσῃ στὶς θέσεις τους τοὺς ταξιδιῶτες καὶ κατώρθωνε νὰ προλαμβάνῃ τὶς μικροφιλονικίες ἀφίνοντας ὅλους εὐχαριστημένους.

Οἱ κομψὲς Ἀθηναῖες ἐπήγαιναν συνήθως στὴν Κηφισιὰ μὲ τὸ ἀπογευματινὸ τραῖνο τῶν 6 ἢ 7, ντυμένες μὲ τὴν καλύτερη καὶ πιὸ μοντέρνα περιβολὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ μὲ τὰ πιὸ ἐντυπωσιακὰ καπέλλα.

Μόλις ἔφθαναν ἐπάνω, ἄλλες ἔμεναν στὴν πλατεῖα παίροντας μὲ τὴν συντροφιά τους παγωτὰ ἢ γκαζόζες γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν μετά, ἄλλες ἐπήγαιναν σὲ γνωστά τους σπίτια καὶ ἄλλοι, μεγάλες παρέες, ἐπήγαιναν νὰ μείνουν στὸ μοναδικὸ Ξενοδοχεῖο Μελᾶ ποὺ ἄλλοτε ἦταν σπίτι ἑνὸς παληοῦ Δημάρχου τῶν Ἀθηναίων.

Μὲ τὸν καιρὸ οἱ ἐπαύλεις πλήθαιναν, καὶ κάθε οἰκογένεια θεωροῦσε πλέον προσωπικὸ ζήτημα φιλοτιμίας νὰ φυτέψῃ τὰ πιὸ σπάνια δένδρα καὶ ν' ἀποκτήσῃ τὰ πιὸ ὡραῖα ἀνθοπερίβολα, μὲ τὴν ἐργασία τῶν κηπουρῶν, ποὺ εἶχαν ἔλθει ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι.

Γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ πλουσίου πρασίνου, βοηθοῦσε ἄλλωστε καὶ ἡ ὕπαρξις τῶν ὑδάτων τοῦ Κοκκιναρᾶ, μὲ τὰ ὁποῖα μάλιστα σώθηκε κι' ἡ Ἀθήνα τὸν καιρὸ τῆς μεγάλης λειψυδρίας. Στὸ Κεφαλάρι πάλι, ἐκεῖ ποὺ εἶναι τώρα τὸ μεγάλο ξενοδοχεῖο, ἦταν χωράφια, ἕνα ξωκκλῆσι κι' ἡ πηγὴ τοῦ νεροῦ, ἀπὸ τὴν ὁποία μὲ τὶς λεγόμενες ἀμπολὲς μοιράζονταν τὸ νερὸ σ' ὅλα τὰ κτήματα καὶ στὰ περιβόλια. Σὲ λίγο καιρὸ κι' ὁ χῶρος ποὺ μεσολαβοῦσε μεταξὺ τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ καὶ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ἔγινε μὲ τὶς φροντίδες τοῦ ἀξέχαστου Διευθυντοῦ του ἕνα ὄμορφο πάρκο. Στὸ πάρκο ἐκεῖνο, ποὺ σώζεται μέχρι σήμερα, ὄχι ὅμως τόσο περιποιημένο κι' ὄμορφο ὅπως ἄλλοτε, ἔκαναν τὶς βόλτες τους οἱ Ἀθηναῖοι λεοντιδεῖς καὶ οἱ ὁμορφώτερες Ἀτθίδες τῆς ἐποχῆς, στολίζοντας μὲ τὴν παρουσία τους κάθε συγκέντρωσι καὶ κάθε κοσμικὴ συντροφιὰ τῆς Κηφισιᾶς.

Τὰ χρόνια κυλοῦσαν καὶ κομψὲς ἐπαύλεις μὲ πολλῶν εἰδῶν ἀρχιτεκτονικοὺς ρυθμοὺς ἔκαναν διαρκῶς τὴν ἐμφάνισί τους. Ἐπειδὴ δὲ ἀργότερα ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἐπεξετάθη καὶ στὸ Στροφύλι, ἐχτίσθηκαν ἐκεῖ πολλὰ ἐξοχικὰ σπίτια. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη κοσμικὴ κίνησις καὶ οἱ περίπατοι ἄρχιζαν βέβαια ἀργὰ τὸ βράδυ μὲ τὴν δύσι τοῦ ἡλίου. Τότε κατέβαιναν στὴν Κηφισιὰ καὶ οἱ προσκεκλημένοι Ἀθηναῖοι καὶ τὰ ξενοδοχεῖα καθὼς καὶ τὰ κέντρα ἐγέμιζαν ἀπὸ κόσμο.

Τὸ πρῶτο ξενοδοχεῖο, καθὼς εἴπαμε, ἦταν ἕνα ἄλλοτε ἀρχοντικὸ σπίτι, τὸ ὁποῖον εἶχε εἴκοσι δωμάτια καὶ δύο λουτρά, ποὺ εὑρίσκοντο στὸ μεσοπάτωμα, καὶ τῶν ὁποίων, τὶς οἶδε, γιατὶ δὲν ἐγίνετο μεγάλη χρῆσις. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ξεχώριζε καὶ ὅπου συγκεντρωνόταν ὁ περισσότερος κόσμος ἦταν ἡ μπροστινὴ βεράντα, ποὺ ἐχρησίμευε σὰν ἕνα εἶδος παρατηρητηρίου τῶν παραθεριστῶν καὶ ἰδίως τῶν ἡλικιωμένων κυριῶν μὲ τὰ φιλντισένια φασαμὲν καὶ τὶς βεντάλιες. Οἱ τοῖχοι τῆς βεράντας αὐτῆς ἔφεραν ἔγχρωμες παραστάσεις λουλουδιῶν, ποὺ εἶχε ζωγραφίσει ἡ κόρη τοῦ ἰδιοκτήτου μὲ τὸ σπουδαῖο ταλέντο της.

Σ' αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖο γίνονταν κάθε Κυριακὴ κοσμικὲς συγκεντρώσεις ὅπου ἔβλεπε κανεὶς τὴν ἀφρόκρεμα τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Τὰ γεύματα ποὺ ἐτι-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΕΠΙΝΟΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗΛΑ (1) ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

Ὑπὸ τοῦ τ. Γυμνασιάρχου
κ. **Ι. ΦΡΑΓΚΙΔΑΚΗ**

Εἰς τὴν ἀρχαιότητα, καίτοι ἡ πολεμικὴ τέχνη εὑρίσκετο ἐν νηπιώδει καταστάσει, τὰ ἐπινοήματα ὅμως πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἀντιπάλου διά τὴν ὑφαρπαγὴν τῆς νίκης ἦσαν εὐφυέστατα καὶ πονηρότατα, ὡς περιγράφουν αὐτὰ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἰδίως ὁ Ἕλλην Πολύαινος περὶ τὸ 170 μ. Χ. Οὗτος συνέγραψεν εἰδικὸν σύγγραμμα, ἐν τῷ ὁποίῳ περιγράφει πολλὰ τοιαῦτα τεχνάσματα· ἐκ τούτου δὲ ἄλλα μὲν ἦσαν ἀπάνθρωπα, ἄλλα δὲ γενναιόφρονα καὶ θαυμαστὰ διὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ αὐτοθυσίαν τοῦ ἐπινοήσαντος αὐτὰ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς νίκης καὶ ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος. Τοιοῦτον π.χ. θαυμαστὸν ἐπινόημα αὐτοθυσίας ὑπὲρ πατρίδος ἄξιον ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης εἶναι τὸ γνωστὸν τοῦ Κόδρου περὶ τὸ 1066 π. Χ. Ὁ ἥρως καὶ φιλόπατρις οὗτος ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ἐπινοήματός του ἐκάλυψε τὴν ὑπὲρ πατρίδος αὐταπάρνησίν του, τὴν ἀξιύμνητον διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Κατὰ τὴν γνωστὴν θρυλικὴν παράδοσιν, ἐνῷ οἱ Ἀθαναῖοι διεξῆγον ἀμυντικὰς μάχας πρὸς τοὺς ἐχθροὺς των, τοὺς Δωριεῖς, οἵτινες ἐπέδραμον κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἐχρησμοδότησεν ὅτι τὴν νίκην θὰ κερδίσουν ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς θὰ ἐφονεύετο. Ὁ Κόδρος πληροφορηθεὶς τὸν χρησμὸν ἐπενόησε τὸ τέχνασμα τῆς αὐτοθυσίας του διὰ τῆς νίκην τῆς πατρίδος· μεταμφιεσθεὶς εἰς χωρικὸν εἰσέδυσεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων καὶ ἐκεῖ σκοπίμως ἦλθεν εἰς προστριβὰς διὰ νὰ προκαλέσῃ τὸν φόνον του καὶ εἰς διαπληκτισμοὺς πρὸς τοὺς στρατιώτας τοῦ ἐχθροῦ, οἵτινες ἐξοργισθέντες τὸν ἐφόνευσαν. Οἱ ἐπιδρομεῖς ἀναγνωρίσαντες τὸν νεκρὸν βασιλέα Κόδρον καὶ φοβηθέντες τὰς συνεπείας τοῦ χρησμοῦ, ἀπεχώρησαν ἐκ τῆς Ἀττικῆς. Οὕτως ἐσώθη ἡ πατρὶς διὰ τοῦ στρατηγικοῦ τούτου τεχνάσματος τῆς αὐτοθυσίας τοῦ Κόδρου· ὅθεν καὶ ἡ πάνσεπτος μνήμη αὐτοῦ περιβάλλεται μὲ αἰωνίαν ἐθνικὴν εὐλάβειαν, ὡς πληροφορεῖ ὁ Πολύαινος ἐν τῷ ὡς ἄνω συγγράμματι αὐτοῦ: «...**Κόδρῳ τιμὰς κατεστήσαντο τῶν ἡρώων, ὅτιπερ τοὺς πολεμίους ἑκουσίῳ θανάτῳ κατεστρατήγησεν**».

Ἐπίσης θεμιτὸν ἦτο τὸ στρατηγικὸν ἐπινόημα τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λυκούργου (884 π. Χ.) κατὰ τὸ ὁποῖον διέτασσε τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἵνα εἰς τὰς μάχας οἱ Λάκωνες μὴ φονεύουν τοὺς φεύγοντας, διὰ νὰ θεωροῦν οὗτοι συμφερώτερον δι' αὐτοὺς τὴν φυγὴν ἀπὸ τὴν παραμονὴν ἐν τῇ μάχῃ: «**Λυκοῦργος προσέ-**

(1). Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Γενικῆς Στρατιωτικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

μῶντο πρὸς δραχμὰς 3,50 ἐδίνοντο στὸν κῆπο καὶ ἀκολουθοῦσε χορὸς στὴν μεγάλη σάλα μὲ τὴν συνοδεία ἑνὸς πιάνου, ποὺ ἔπαιζε ὁ γνωστὸς τότε γιὰ τὸ μπρίο του πιανίστας Ντελμπουόνο. Στὸ ἴδιο ξενοδοχεῖο ἦταν ἕνα εἶδος παραδόσεως νὰ γιορτάζεται ἡ Καθαρὴ Δευτέρα ὅπου ἐπήγαινε γιὰ τὰ Κούλουμα ὅλη ἡ κοσμικὴ Ἀθήνα. Περνοῦσαν ἐκεῖ ὅλη τὴν ἡμέρα τους καὶ τὸ βράδυ ἔστηναν χορό, ποὺ κρατοῦσε ὡς τὰ μεσάνυχτα, τὴν ὥρα δηλαδή, ποὺ ἔφευγε τὸ τελευταῖο τραῖνο. Φυσικὰ πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν παρετηρεῖτο τόση κοσμοσυρροή, ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ὅσο στὴν ὡραία Κηφισιά, τὴν ἐξοχὴ τῶν εὐπόρων ἀλλὰ καὶ ἀπόρων συνάμα.

Ἡ Κηφισιὰ ἐπρόσφερε καὶ προσφέρει ἀκόμη ἀληθινὲς ἀπολαύσεις, γιατὶ συνδυάζει σπάνια φυσικὰ προσόντα, ποὺ μποροῦν νὰ ἱκανοποιήσουν ὅλα τὰ γοῦστα καὶ τὰ πορτοφόλια· κάθε ἐποχῆς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΚΟΥΖΕΣ

ταττε τοῖς Λάκωσι: τοὺς πολεμίους φεύγοντας μὴ φονεύετε, ἵνα τὸ φεύγειν ἡγοῖντο τοῦ μένειν λυσιτελέστερον». (Αὐτόθι).

Θεμιτὸν ἐπίσης καὶ εὐφυέστατον ἦτο τοῦ Ἰστιαίου τὸ ἐπινόημα, πρὸς ἐπανάστασιν τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἀνάκτησιν τῆς ἐθνικῆς των ἐλευθερίας. Ὁ Ἰστιαῖος κατὰ τὸ 499 π. Χ. θέλων νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Ἀρισταγόραν ὅτι εἶναι εὐκαιρία νὰ ἐκραγῇ ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο ἕνεκα τῶν πολλῶν μέτρων τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν, ἐσοφίσθη τὸ ἑξῆς στρατήγημα, τὸ ὁποῖον διηγεῖται ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος οὕτως: Ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐμπιστοτέρου ἐκ τῶν δούλων του καὶ ἔπειτα ἔστιξεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὰ σημεῖα πρὸς ἐπανάστασιν καὶ ἀνέμενε νὰ φυτρώσουν πάλιν αἱ τρίχες· εὐθὺς δὲ ὡς ἐφύτρωσαν, τάχιστα τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Μίλητον νὰ εἴπῃ ἐκεῖ εἰς τὸν Ἀρισταγόραν νὰ ξυρίσῃ τὴν κεφαλήν του καὶ νὰ παρατηρήσῃ αὐτήν· τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ κατὰ τῶν Περσῶν ἐπανάσταοις τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μ. Ἀσίας ἐξερράγη. Τὰ αὐτὰ ἀφηγεῖται καὶ ὁ Πολύαινος: **«ἀποξύρας τὰς τρίχας στίγματα ἐνεγράψατο τῇ κεφαλῇ «Ἰστιαῖος Ἀρισταγόρᾳ· Ἰωνίαν ἀπόστησον».**

Παραπλήσιον ἦτο καὶ τὸ τέχνασμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Λακεδαιμόνιος Δημάρατος εὑρισκόμενος εἰς τὰ Σοῦσα τῆς Περσίας καὶ ἀντιληφθεὶς τὴν ἑτοιμαζομένην ἐκστρατείαν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπέτυχε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Σπαρτιάτας ὡς ἑξῆς: Ἔλαβε διπλῆν πινακίδα καὶ ἀφοῦ ἐπέξυσε τὸν κηρὸν ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τὸ σχέδιον τοῦ βασιλέως κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἔπειτα ἐσκέπασε πάλιν μὲ κηρὸν τὰ γράμματα, ὥστε ἡ πινακὶς ἐφαίνετο ἄθικτος, διὰ νὰ μὴ ὑποψιασθοῦν τι οἱ ὁδοφύλακες κατὰ τὴν μεταφορὰν αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἐλήφθη ἡ πινακὶς εἰς τὴν Σπάρτην, ἡ σύζυγος τοῦ Λεωνίδα Γοργὼ ἀντελήφθη τὸ μυστικὸν τέχνασμα καὶ διέταξε νὰ ξύσουν τὸν κηρόν· οὕτως ἀνεγνώσθησαν τὰ γράμματα, ὡς γράφει ὁ Ἡρόδοτος: **«...Λεωνίδεω δὲ γυνὴ Γοργὼ ὑπέθετο ἐπιφρασθεῖσα αὐτή, τὸν κηρὸν κνᾶν κελεύουσα, καὶ εὑρήσειν σφέας γράμματα ἐν τῷ ξύλῳ».**

Θαυμαστὰ καὶ ἐθνοσωτήρια ὑπῆρξαν καὶ τὰ γνωστὰ δύο ἐπινοήματα τοῦ Θεμιστοκλέους πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, διὰ τῶν ὁποίων καὶ ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων ἐπετεύχθη καὶ ἡ ἐσπευσμένη ἀποχώρησις ἐκ τῆς Ἑλλάδος τοῦ Ξέρξου μὲ ὀλεθρίας δι' αὐτὸν συνεπείας: **«Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν δυσὶ στρατηγήμασι χρησάμενος μεγάλων προτερημάτων αἴτιος ἐνένετο τοῖς Ἕλλησι»** (Διοδώρ. ἱστορία).

Θεμιτὸν ἦτο καὶ τὸ σύστημα τῶν ἐνσφραγίστων διαταγῶν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐν χρήσει καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα· τοῦτο ἐφήρμοσε μὲ στρατηγικὴν δεξιοτεχνίαν ὁ Διονύσιος, ὁ ἄρχων τῶν Συρακουσῶν καὶ μὲ αὐστηρὰς κυρώσεις θανατικῆς ποινῆς εἰς τοὺς παραβάτας, ὡς γράφει ὁ εἰρημένος Πολύαινος. Ὁ Διονύσιος θέλων νὰ γνωρίσῃ ποῖοι ἐκ τῶν πλοιάρχων του ἦσαν πιστοί, ἔδωκεν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐσφραγισμένον φάκελλον περιέχοντα ἄγραφόν τι βιβλίον, διατάξας ὅπως, ἀφοῦ ἀναχθοῦν εἰς τὸ πέλαγος, τότε νὰ ἀνοίξουν τοὺς φακέλλους καὶ νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς δῆθεν ἐνσφραγίστους διαταγάς. Οὗτοι ἀνήχθησαν εἰς τὸ πέλαγος· ἀλλ' ὁ Διονύσιος πρὶν δώσῃ τὸ σημεῖον τῆς ἀποσφραγίσεως, ἐζήτησεν ἀπὸ ἕνα ἕκαστον τὸν δοθέντα φάκελλον. Τότε ὅσους εὗρεν ἔχοντας ἀνοίξει τοὺς φακέλλους καὶ παραβιάσαντας τὴν σφραγῖδα, ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ὡς προδότας· ἔδωκε δὲ ἄλλους φακέλλους μὲ ἐσωκλείστους πράγματι διαταγάς· οὕτως ἐφυλάχθη τὸ ἀπόρρητον καὶ ἐπέτυχε τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπόν του: **«Καὶ ὅσους εὗρε τὴν σφραγῖδα παραλελυκότας, ὡς προδότας ἀπέκτεινε καὶ τότε ἕτερα βιβλία δοὺς τοῖς ἐγκαταλειφθεῖσιν ἐξέπλευσεν. Καὶ παραφυλαχθὲν ἐκ τούτου τὸ ἀπόρρητον, ἀφύλακτον τὴν πόλιν εὑρὼν κατέλαβεν».**

Ἄλλο θαυμαστὸν καὶ λίαν ἀποτελεσματικὸν ἐπινόημα ἐφεῦρε καὶ ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν ἡ στρατηγικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Ἐπαμεινώνδα, διὰ πρώτην φοράν, τὸ

γνωστὸν στρατήγημα τῆς περιφήμου **λοξῆς ἢ ἐγκαρσίας φάλαγγος**, διὰ τῆς ὁποίας ἐνίκησε τὴν ἰσχυροτέραν πολεμικὴν παράταξιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἤτοι τὴν Σπαρτιατικὴν κατὰ τὴν ἐν Λεύκτροις, πόλει τῆς Βοιωτίας, μάχην τῷ 371 π. Χ. ὡς γράφει ὁ ἱστορικὸς Διόδωρος ὁ Σικελιώτης : **«Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐπικείμενοι τοῖς φεύγουσι καὶ πολλοὺς τῶν ἐναντίον κατακόψαντες, ἀπηνέγκαντο νίκην ἐπιφανεστάτην... Μεγίστων δὲ ἐπαίνων ὁ στρατηγὸς Ἐπαμεινώνδας ἠξιώθη, διὰ τῆς ἰδίας... στρατηγικῆς συνέσεως τοὺς ἀνικήτους ἡγεμόνας τῆς Ἑλλάδος κατηγωνισμένος...»**.

Ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεών του ἐναντίον τῆς κολοσσιαίας δυνάμεως τῶν Περσῶν εἰς τὰς χώρας των ἐπενόει καὶ ἔθετεν εἰς ἐφαρμογὴν ἐπινοήματα τῆς στρατηγικῆς μεγαλοφυΐας του πολὺ ἀποτελεσματικά· π.χ. εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἐνεπνεύσθη καὶ ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν τὸ εὐφυέστατον στρατήγημα, τὸ ὁποῖον ἀφηγεῖται ὁ Πολύαινος : Δηλονότι ὁ Ἀλέξανδρος προκειμένου νὰ παρατάξῃ τὰ στρατεύματά του πρὸς τὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, ἔδωκε παράγγελμα εἰς αὐτὰ ὅπως, μόλις πλησιάσουν τὴν ἐχθρικὴν παράταξιν κατὰ μέτωπον, γονατίσουν καὶ διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν νὰ ψαύσουν τὴν γῆν· ὅταν δὲ δοθῇ τὸ δεύτερον παράγγελμα, τότε νὰ ὁρμήσουν μὲ θυμὸν καὶ ἀνδρείαν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν. Τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐπέτυχε πλήρως· οἱ ἀντίπαλοι βλέποντες τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα γονυκλινὲς ἐνόμισαν ὅτι προσκυνεῖ τὸν μέγαν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ πολεμικὸν αὐτῶν μένος ἐμειώθη ἀμέσως· ὁ δὲ μέγας βασιλεὺς ἐνόμισεν ὅτι τὸ στράτευμα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔδειξε πρόθεσιν παραδόσεως· ὅθεν ἤρχισε νὰ κομπορρημονῇ ὅτι ἀμαχητὶ ἐκέρδισε τὸν πόλεμον. Ἀλλὰ μὲ τὸ δεύτερον παράγγελμα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἠγέρθη τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα, ὥρμησε μὲ ἀκράτητον μένος, κατετρόπωσεν αὐτοὺς καὶ ἦρε νίκην μεγάλην : **«...Τοῦ δὲ συνθήματος γενομένου ἐξαίφνης οἱ Μακεδόνες ἀναστάντες μετὰ τῆς προσηκούσης ὁρμῆς ροιζηδὸν** (=μὲ συριγμὸν) **ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις καὶ μεγάλην νίκην ἐνίκησαν»**.

Ὡσαύτως ὁ Πολύαινος ἀναγράφει καὶ τὸ ἑξῆς εὐφυέστατον στρατήγημα· ὅτι δηλαδὴ οἱ Φωκεῖς πολιορκηθέντες ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν κατεσκεύασαν γύψινα ὁμοιώματα τοῦ στρατοῦ των μὲ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας, τὰ ἀφῆκαν ὡς δῆθεν φρουρὰν τῆς πόλεως, αὐτοὶ δὲ ἐν καιρῷ νυκτὸς πανσελήνου ἐπετέθησαν αἰφνιδιαστικῶς ἀπὸ ἄλλο μέρος κατὰ τῶν πολιορκητῶν, οἱ ὁποῖοι νομίσαντες ὅτι ἦσαν ἄλλα στρατεύματα καταπλαγέντες ἔπαθον σύγχυσιν καὶ κατετροπώθησαν : **«...ὑπονοήσαντες ἑτέρους εἶναι τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠττήθησαν πεσόντες τετρακισχίλιοι»**.

Συνήθως ὅμως ἐφηρμόζοντο εἰς τοὺς ἀρχαίους πολέμους τὰ ἀθέμιτα τεχνάσματα συνοδευόμενα μὲ κακουργίας. Κατὰ τὸν προϊστορικὸν πόλεμον μεταξὺ Λακεδαιμονίων καὶ Μεσσηνίων, τῶν ὁποίων ὁ στρατιωτικὸς ἡγέτης, ὁ Ἀριστομένης, διεκρίθη εἰς τὰ στρατηγικὰ ἐπινοήματα καὶ εἰς τὸν ἡρωϊσμόν, οἱ Λακεδαιμόνιοι καταπονούμενοι ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων, ἠρώτησαν τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ Πυθία ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὴ μόνη ἡ ἀνδρεία, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ πολεμικὴ ἀπάτη. Τὸν χρησμὸν τοῦτον ἑρμηνεύων ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἐπάγεται : **«ἔστι δὲ τὸ νούμενον μὴ μόνον τοῖς ἐκ τῆς βίας ἔργοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ δόλου...»**.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα λοιπὸν τὰ τεχνάσματα εἰς τὰς μάχας διὰ τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ ἐθεωροῦντο ἱκανότης καὶ προτέρημα, καθὼς βεβαιοῖ ὁ ἀπὸ σκηνῆς φιλόσοφος Εὐριπίδης, γράφων ὅτι τὰς μάχας πρέπει μὲ δόλους νὰ ὑποκλέπτῃ τις· ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας κατὰ τὰς μάχας, λέγει, εἶναι κακή· ὁ θεὸς τοῦ πολέμου Ἄρης ἀγαπᾷ τὰ ψεύδη, τὰς ἀπάτας : **«μάχος χρεὼν δόλοισι κλέπτειν· τῆς δ' ἀληθείας ὁδὸς φαύλη τίς ἐστι· ψεύδεσιν ὁ Ἄρης φίλος»**. (Εὐριπ. Fragm).

Τοιαῦτα δόλια τεχνάσματα ἦσαν τὰ ἑξῆς : διάδοσις ψευδῶν εἰδήσεων διὰ

προσποιητῶν καὶ ἐπιτετηδευμένως αὐτομολούντων εἰς τὸν ἀντίπαλον στρατιωτῶν πρὸς παραπλάνησιν αὐτοῦ· ὡσαύτως ἡ χρῆσις στρατιωτικῶν σαλπισμάτων ἢ συνθημάτων, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίει ὁ ἐχθρός. Ἐπίσης προσποιηταὶ ἐπιθέσεις, ψευδεῖς ὑποχωρήσεις, ὁ αἰφνιδιασμός, ἡ ἐνέδρα καὶ ἄλλα ἀπατηλὰ ἐπινοήματα, τὰ ὁποῖα ὁ Ξενοφῶν ὁ Ἀθηναῖος χαρακτηρίζει οὕτως : **«ὄντως γὰρ οὐδὲν κερδαλεώτερον ἐν πολέμῳ ἀπάτης... τὰ ἐν τοῖς πολεμοις πλεονεκτήματα εὕροι ἄν τις τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα σὺν ἀπάτῃ γεγενημένα»**—Διότι πράγματι δὲν ὑπάρχει ἐπικερδέστερον ἄλλο ἐν καιρῷ πολέμου ἀπὸ τὴν ἀπάτην... τὰ εἰς τοὺς πολέμους πλεονεκτήματα τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα θὰ ἠδύνατό τις νὰ εὕρῃ ὅτι μὲ τὴν ἀπάτην ἔχουν γίνει.

Ὁ Πολύαινος μᾶς πληροφορεῖ καὶ περὶ τοῦ ἑξῆς πονηροτάτου τεχνάσματος ἐν πολέμῳ : κατὰ τὰς ἐνόρκους συμφωνίας καὶ συνθήκας δι' ἀνακωχὴν ὡρίζετο ἡ διάρκεια αὐτῆς μὲ τὴν φράσιν «διὰ τόσας ἡμέρας»· οἱ δόλιοι ἐκ τῶν συνθηκολογησάντων ἐπετίθεντο ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων των, οἵτινες εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὴν ἔνορκον συμφωνίαν καὶ συνεπῶς ἦσαν ἀμέριμνοι καὶ ἀπροφύλακτοι καὶ οὕτως οἱ παρασπονδήσαντες ἐφόνευον αὐτούς. Κατηγορούμενοι δὲ οἱ δολίως ἐπιτεθέντες ὅτι παρέβησαν ἐνόρκους συμφωνίας, ἐδικαιολογοῦντο λέγοντες ὅτι δὲν παρεσπόνδησαν, διότι ἡ συμφωνία ὥριζε τὰς ἡμέρας καὶ ὄχι τὰς νύκτας : **«ἡμέρας γὰρ συνεθέμεθα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νύκτας»**.

Ὁ αὐτὸς Πολύαινος ἀναγράφει καὶ τὸ ἑπόμενον πολεμικὸν τέχνασμα τοῦ Σόλωνος : ἤτοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Δήμητρος, ὁ Σόλων ἐνέδυσε νέους μὲ γυναικεῖα ἐνδύματα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα οὗτοι ἔκρυψαν ἐγχειρίδια· κατόπιν διὰ προσποιητοῦ αὐτομόλου πρὸς τοὺς πολεμίους ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἡ πληροφορία ὅτι, ἐὰν μεταβοῦν εἰς τὸν τόπον τῆς ἑορτῆς, θὰ εὕρουν γυναῖκας μόνας, τὰς ὁποίας εὐκόλως θὰ ἀπαγάγουν· οὗτοι πιστεύσαντες μετέβησαν ἄοπλοι καὶ διεσπαρμένοι καὶ ἐπεχείρουν νὰ ἀπαγάγουν τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ ἀντὶ γυναικῶν εὑρισκον ἄνδρας ὡπλισμένους, οἵτινες ἔσφαξαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν : **«...οἱ δὲ ἀντὶ γυναικῶν ἄνδρες εὑρεθέντες πολλοὺς αὐτῶν ἀπέσφαξαν»**.

Ὁμοίως εὐφυέστατον, ἀλλὰ καὶ πανοῦργον ὑπῆρξε τὸ τέχνασμα, τὸ ὁποῖον, ὡς γράφει ὁ Ἡρόδοτος, ἐνήργησεν ἡ Ἀρτεμισία, ἡ βασίλισσα τῆς Ἁλικαρνασσοῦ καὶ ἄλλων τινῶν Δωρικῶν πόλεων ἐν Μ. Ἀσίᾳ, ἡ σύμμαχος τοῦ Ξέρξου, λαβοῦσα μέρος εἰς τὴν κρίσιμον κοσμοϊστορικὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς γενικῆς ἀταξίας καὶ συγχύσεως, ἡ ὁποία ἐπεκράτει εἰς τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῶν Περσῶν, τὸ πλοῖον τῆς Ἀρτεμισίας κατεδιώχθη ὑπὸ Ἑλληνικοῦ πλοίου· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τὴν καταστροφήν, διότι ἔμπροσθέν της ἦσαν Περσικὰ πλοῖα, προέβη εἰς τὸ ἑξῆς ἀθέμιτον τέχνασμα μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν· ἐνῷ κατεδιώκετο ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου, αὐτὴ ὁρμᾷ ἐναντίον ἑνὸς Περσικοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κατεβύθισεν αὐτανδρον· οὕτω κατώρθωσε διπλῆν ἐπιτυχίαν· ὁ καταδιώκων αὐτὴν Ἕλλην τριήραρχος, ἰδὼν τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐνόμισεν ὅτι τὸ πλοῖόν της ἦτο Ἑλληνικόν, ἀφοῦ ἐβύθισε βαρβαρικόν, ἢ ἦτο Περσικὸν καὶ ἠὐτομόλυσε πρὸς τοὺς Ἕλληνας· διὰ τοῦτο ἀφῆκε τὴν κατ' αὐτῆς δίωξιν, ἐστράφη πρὸς ἄλλα βαρβαρικὰ πλοῖα καὶ οὕτως ἐσώθη αὕτη ἀπὸ τὸν κίνδυνον, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἶχεν ἐπικηρυχθῆ ἡ ζωή της ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀντὶ μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ξέρξης ἰδὼν τὸ κατόρθωμα τῆς Ἀρτεμισίας, ἐνόμισεν ὅτι κατεβύθισεν Ἑλληνικὸν πλοῖον· ὅθεν ἐθαύμασε καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του εἰπὼν τὸ περίφημον ἐκεῖνο ὅτι : **«...οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες»**.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὰ πλέον πονηρότερα τεχνάσματα καὶ καταχθονιώτερα πολεμικὰ μέσα πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ ἀντιπάλου. Ὁ Λύσανδρος, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀρχηγός,

διεκρίθη εἰς τὴν διάπραξιν πάσης ἀπάτης, ἀπιστίας, ἐπιορκίας, σφαγῆς κλπ. Καυχώμενος δὲ διὰ πάντα ταῦτα ἔλεγεν: **«ὅπου γὰρ ἡ λεοντὴ μὴ ἀφικνεῖται, προσραπτέον εἶναι ἐκεῖ τὴν ἀλωπεκῆν»**. Δηλαδὴ ὅπου ὁ ἡρωϊσμὸς δὲν φέρει ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται ἡ παραπλάνησις. Ὁμοίως ἔλεγεν ὅτι πρέπει τὰ μὲν παιδία νὰ ἐξαπατῶμεν μὲ τοὺς ἀστραγάλους (παίγνια κύβων), τοὺς δὲ ἐχθροὺς μὲ ἐπιορκίας: **«Λύσανδρος παρήγγειλεν ἐξαπατᾶν χρῆναι παῖδας μὲν ἀστραγάλοις, πολεμίους δὲ ὅρκοις»**. Διὰ ταῦτα, ὅτε ὁ Πύρρος δι' ἀπάτης προσέβαλλε τοὺς Σπαρτιάτας καὶ οὗτοι κατηγόρουν αὐτὸν διὰ τοῦτο, εἶπε: **«μὴ τοίνυν ἀγανακτῆτε, εἰ πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῷ στρατηγήματι»**. (Πολυαίνου).

Ἀπατηλὸν καὶ τελεσφόρον ὑπῆρξε καὶ τὸ ἑξῆς στρατηγικὸν τέχνασμα, τὸ ὁποῖον γράφει ὁ Πολύαινος· κατὰ τοὺς ἐμφυλίους Ἑλληνικοὺς πολέμους ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Κλεομένης πολεμῶν ἐναντίον τῶν Ἀργείων, ἀντελήφθη ὅτι οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ παρηκολούθουν τὰς διαταγάς, τὰς ὁποίας ἔδιδεν οὗτος εἰς τὸν στρατόν του καὶ ἐνήργουν καὶ οἱ Ἀργεῖοι ὁμοίως· δηλ. ὅτε ἔδιδε τὸ σῆμα τῆς διαταγῆς δι' ἐξόρμησιν, ἔπραττον καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον· ὅτε διέτασσεν ἀνάπαυσιν, διελύοντο καὶ οὗτοι καὶ ἀνεπαύοντο κλπ. Ὅθεν ὁ Κλεομένης ἐσοφίσθη τὸ ἑξῆς τέχνασμα· συνεννοήθη μυστικῶς μὲ τὰ στρατεύματά του, ὅπως, ὅταν δώσῃ τὸ σῆμα νὰ γευματίσουν, αὐτὰ νὰ ὁπλισθοῦν ἕτοιμα πρὸς ἐξόρμησιν· τοῦτο καὶ ἐγένετο· οἱ Ἀργεῖοι τότε μετέβησαν εἰς τὸ γεῦμα καὶ ὁ Κλεομένης αἰφνιδίως ἐπιπεσὼν εὗρῆκεν αὐτοὺς ἀόπλους, γευματίζοντας καὶ εὐχερῶς τοὺς ἐφόνευσεν: **«εὐχερῶς ἀόπλους καὶ γυμνοὺς Ἀργείους προστυχὼν ἀπέκτεινε»**. (Πολυαίνου).

Πρὸς τούτοις ὁ Πολύαινος ἀναγράφει καὶ τὸ ἑξῆς ἀθέμιτον πολεμικὸν τέχνασμα κατὰ παράβασιν συναφθείσης ἐνόρκου συνθήκης: **«Ἀντίγονος βουλόμενος τὰς Ἀθήνας λαβεῖν τῷ τοῦ φθινοπώρου καιρῷ ἐσπείσατο πρὸς Ἀθηναίους. Οἱ δὲ εἰρήνην προσδοκῶντες καὶ σπείραντες τὸν σῖτον ὀλίγον ἐφύλαξαν προσδοκῶντες θερίσαι. Ἐπεὶ δὲ ἤκμαζον οἱ καρποί, Ἀντίζονος δηώσας τὰς χώρας ἄνευ μάχης ἔλαβε τὰς Ἀθήνας»**. Κατὰ τὸ τέχνασμα τοῦτο ὁ Ἀντίγονος, ὁ Μακεδών, θέλων νὰ καταλάβῃ τὰς Ἀθήνας συνῆψε συνθήκην εἰρήνης πρὸς τοὺς Ἀθηναίους μὲ ὑστεροβουλίαν κατὰ τὸ φθινόπωρον. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι βασιζόμενοι εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εἰρήνην ἀναμένοντες ἔσπειραν τὸν σῖτον αὐτῶν φυλάξαντες ὀλίγον, διότι ἤλπιζον ὅτι θὰ ἐθέριζον ἡσύχως, ἰσχυούσης τῆς συνθήκης εἰρήνης, τὴν ὁποίαν συνῆψαν· ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ, ὁ Ἀντίγονος ἐπέπεσεν αἰφνιδίως εἰς τὴν Ἀττικήν, κατέστρεψε τὰ σπαρτὰ καὶ κατέλαβε τὰς Ἀθήνας ἀμαχητί, καθ' ὅσον οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀμυνθοῦν λόγῳ ἐλλείψεως σίτου.

Ἀλλὰ τὸ ἀποτελεσματικώτερον ὅλων τῶν ἐν πολέμῳ στρατηγικῶν τεχνασμάτων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, εἶναι τὸ γνωστὸν τοῦ **Δουρείου ἵππου** κατὰ τὸ τέλος τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸν θρῦλον ἐπὶ 9 ἔτη συνεχῶς ἠγωνίζοντο αἱματηρότατον ἀγῶνα πρὸ τῶν τειχῶν τοῦ Ἰλίου· τρεῖς φορὰς ὥρμησαν διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἅλωσιν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισαν νὰ σήπωνται τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀνελκύσει εἰς τὴν ξηρὰν καὶ νὰ φθείρωνται τὰ σχοινία των. Κατὰ τὸ δέκατον ἔτος τοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες περιῆλθον εἰς τὸν μέγιστον κίνδυνον· τότε οἱ Ἕλληνες τῇ συμβουλῇ τοῦ συνετοῦ Νέστορος περιεχαράκωσαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν διὰ τείχους καὶ τάφρου, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἠμύνοντο εἰς τὰς συνεχεῖς ἐπιθέσεις τῶν Τρώων ἐναντίον των. Κατὰ μίαν τῶν ἐπιθέσεων ὁ βασιλεὺς τῶν Λυκίων, ὁ Σαρπηδών, σύμμαχος τῶν Τρώων, ἐπέτυχε νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ τεῖχος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἤρχισε τότε τρομερὰ μάχη ἐντὸς τοῦ ὠχυρωμένου Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. Τέλος ἐφονεύθη ὁ ἀδελφικὸς φίλος τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ Πάτροκλος· τότε λαμβάνει μέρος εἰς τὸν πόλεμον ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ νὰ ἐκδικηθῇ

τὸν θάνατον τοῦ φίλου του καὶ νικᾷ τοὺς Τρῶας· φονεύει μὲν τὸν θρυλικὸν ἥρωα ἀρχηγὸν αὐτῶν, τὸν Ἕκτορα, ἀλλὰ φονεύεται καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ τοῦ Πάριδος· ἐν συνεχείᾳ φονεύονται οἱ ἄριστοι καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐκ τῶν Τρώων· τὸ Ἴλιον ὅμως μένει ἀπόρθητον. Ἀλλὰ ὅ,τι δὲν ἐπέτυχον οἱ Ἕλληνες διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ των κατὰ τὴν μακροχρόνιον διάρκειαν τοῦ αἱματηροῦ πολέμου, ἐπετεύχθη τοῦτο διὰ τοῦ πανούργου στρατηγήματος τοῦ Ὀδυσσέως, ἤτοι τοῦ **Δουρείου ἵππου.**

Κατὰ τὸν θρῦλον ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ Διομήδους μετημφιεσμένοι εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰλίου καὶ ἥρπασαν τὸ **«Παλλάδιον ξόανον»,** ἤτοι ἀγαλμάτιον τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου παριστάνετο ἡ θεὰ Παρθένος ἔνοπλος μὲ λόγχην εἰς τὴν χεῖρα· ἡ Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο **Παλλάς,** ὡς θεὰ τοῦ πολέμου, πάλλουσα τὸ δόρυ. Τὸ Παλλάδιον τοῦτο ξόανον ἐθεωρεῖτο ἱερὸν καὶ ἐπιστεύετο ὅτι εἶχε πέσει ἐξ οὐρανοῦ· διὰ τοῦτο ἐλατρεύετο ὡς τὸ θαυματουργὸν φύλακτρον τῆς πόλεως τοῦ Ἰλίου· ἤδη μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τούτου ἡ πόλις ἔχασε τὴν φύλαξιν καὶ διάσωσιν αὐτῆς. Ὁ Ἕλλην Ἐπειός, ὁ υἱὸς τοῦ ἐκ Φωκίδος Πανοπέως, ἀρχιτέκτων, κατ' ἔμπνευσιν καὶ σχέδιον τοῦ πολυμηχάνου Ὀδυσσέως κατεσκεύασε τεράστιον ξύλινον ἵππον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετεύχθη ἡ ἅλωσις τοῦ Ἰλίου ὀφειλομένη οὕτως εἰς τὴν στρατηγικὴν εὐφυΐαν τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐντὸς τοῦ ἵππου τούτου ἐκρύβησαν ἑκατὸν ἄνδρες, οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Οὗτος εἶναι ὁ εἰς τοὺς θρύλους ἀδόμενος **«Δούρειος ἵππος»,** περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται μνεία εἰς δράματα καὶ εἰς ἀρχαίας συγγραφάς, ὡς π.χ. ἐν τῷ περιφήμῳ συγκινητικῷ δράματι τοῦ Εὐριπίδου «Τρωάδες», ἐν τῷ ὁποίῳ ἑρμηνεύεται τὸ ὄνομα **Δούρειος** ἀπὸ τὰ δόρατα τὰ κεκρυμμένα ἐντὸς αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν θρῦλον λοιπὸν τοῦτον οἱ Ἕλληνες, ἀφοῦ ἡτοίμασαν τὰ πάντα, προσεποιήθησαν ὅτι ἀναχωροῦν πρὸς ἐπιστροφὴν των εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπιδεικτικῶς ἐπυρπόλουν τὰ σκεύη των, ὥστε νὰ ἀπατηθοῦν οἱ Τρῶες καὶ νὰ νομίσουν ὅτι ἐλύθη ἡ πολιορκία τῆς πόλεως. Ἀφίσαντες δὲ ἔξωθεν αὐτῆς τὸν **Δούρειον ἵππον,** ὡς ἀφιέρωμα ἱερὸν ἐπὶ τῇ δῆθεν ἀναχωρήσει των καὶ ἕνα Ἕλληνα, τὸν Σίνωνα, ἵνα δίδῃ ἀπατηλὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς Τρῶας καὶ διαφόρους πληροφορίας παραπλανητικάς, ἀνεχώρησαν καὶ ἐκρύβησαν ὄπισθεν τῆς νήσου Τενέδου, ἀναμένοντες τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν διὰ τοῦ στρατηγήματος τοῦ Δουρείου ἵππου, κατόπιν τῆς προγνωσθείσης συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ κεκρυμμένων Ἑλλήνων. Οἱ Τρῶες, περιχαρεῖς εἰσήγαγον εἰς τὴν πόλιν τὸν ἵππον διὰ καθαιρέσεως μέρους τῶν τειχῶν αὐτῆς. Τὴν ἐπομένην νύκτα πρῶτοι ἐξῆλθον ἐκ τοῦ Δουρείου ἵππου ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Μενέλαος καὶ ἔπειτα ὅλοι οἱ ἄλλοι ἥρωες· ἤνοιξαν ἀμέσως τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ διὰ φωτεινῶν σημείων εἰδοποίησαν τοὺς εἰς Τένεδον εὑρισκομένους Ἕλληνας, οἵτινες σπεύσαντες ἐπέστρεψαν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Οὕτως ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες τὸ Ἴλιον, ὡς ἄδει ὁ Ὅμηρος.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἀπατηλῶν τεχνασμάτων, τῶν ἐφαρμοσθέντων κατὰ τοὺς ἀρχαίους πολέμους πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ, συνάγεται ὡς γενικὸν συμπέρασμα ἡ εἰρημένη ἐπιτυχὴς κρίσις τοῦ ἱστορικοῦ καὶ στρατηγικοῦ Ξενοφῶντος ὅτι: **«...οὐδὲν κερδαλεώτερον ἐν πολέμῳ ἀπάτης..»**

Ι. ΦΡΑΓΚΙΔΑΚΗΣ

Στὴ Μάννα

Μὴ καὶ δὲν ἤσουν κάποτε
καὶ σὺ μιᾶς Μάννας γέννα,
ποὺ στὴν ἀγκάλη σ' ἔσφιγγε
μὲ γέλοιο καὶ μάτια βουρκωμένα ;

*

Μὴ καὶ δὲν πόνεσε γιὰ σέ,
δὲν ἔκλαψε κρυφά σου,
τὸν τρόμο δὲ δοκίμασε
γιὰ τὸ μεγάλωμά σου ;

*

Μὴ καὶ δὲν ἤσουν τόνειρο
κρυφῆς χαρᾶς καμάρι,
καὶ σὺ τῆς Μάννας τὸ σπαρτὸ
τὸ τρυφερὸ βλαστάρι ;

*

Μὴ πόθος της δὲν ἤτανε,
δὲν ἔνοιωθε λαχτάρα,
κι' ἐσένα γιὰ νὰ σ' ἔκανε
ἀντάξια Μάννας—Μάννα;

*

Μὴ καὶ δὲν ἤσουν τ' ἀκριβὸ
μιᾶς βέρρας τὸ διαμάντι,
ποὺ ἦτο πάντ' ὁλόλαμπρο,
ἐλπίδας τὸ κανάλι ;

*

Μὴ σκέψις της δὲν ἤτανε
ὅπως σὲ κάθε Μάννα,
χαρὰ ἐγγόνων ν' ἄπερνε
μαζί σου Μάννας—Μάννα;

*

Μὰ τώρα πιὰ ποὺ ἔφυγες
κι' ἐσκόρπισες τὴ λύπη,
τὰ πάντα ἐμαράζωσες,
τὰ βύθισες στὴ θλῖψι,

*

Μιὰ δάδα ἤσουν κι' ἔλαμπες
δὲν εἶναι πιὸ μεγάλη,
ἡ πίκρα ποὺ τὴν ἔδωσες
σὲ τούτη δῶ τὴν πάλη!

*

Μὲ Μάννας σκέψι ἔσβησες
γιὰ μιᾶς γενιᾶς τὸ γόνο,
τὰ στήθη Μάννας ἔσχισες,
τῆς τράνωσες τὸν πόνο!

*

Μὰ κι' ἂν γραφτὸ τῆς μοίρας ἤτανε
ποὺ ἄφισες τὸ δάκρυ,
γιὰ μᾶς στιγμὴ δὲν πέρασε,
γιὰ νᾶσαι Μάννα πάλι!

Δ. Μυρίλλος

"ΤΕΝΤΥ - ΜΠΟΫΣ„

• ΣΥΜΜΟΡΙΕΣ ΝΕΑΡΩΝ, ΤΟ ΜΙΑΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ •

Ὑπὸ κ. Hedy Giusti, Δημοσιογράφου. Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Περιοδικοῦ La Domenica del Corriere, τ. 18 τῆς 4/5/58 ὑπὸ τοῦ Δοκίμου Ὑπαστυνόμου κ. **ΔΗΜΗΤΡ. ΣΧΟΙΝΗ**

Τὸ περασμένο καλοκαῖρι, στὴ Νέα Ὑόρκη, δύο ἀγόρια τὸ ἕνα 16 καὶ τὸ ἄλλο 15 ἐτῶν, πῆγαν μιὰ νύχτα σ' ἕνα δημόσιο πάρκο, γιὰ νὰ κολυμπήσουν στὴ πισίνα του. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὸ νυκτερινὸ κολύμπι στὸ πάρκο ἦταν ἀπηγορευμένο, ἀλλὰ ἔκανε πολὺ ζέστη. Τὸ νερὸ τὰ τραβοῦσε ἀκαταμάχητα. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν ὁ Ρότζερ καὶ ὁ Μίκαελ νὰ κάνουν μιὰ βουτιά, ἔστω καὶ ἀπηγορευμένη. Δὲν περπατοῦσαν γρήγορα, γιατὶ ὁ 15ετὴς Μίκαελ ὅταν ἦταν μικρός, εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ παιδικὴ παράλυσι καὶ κούτσαινε κάπως. Φλυαροῦσαν χαρούμενα προγευόμενοι τὸ κολύμπι τους, ἀλλὰ... οὔτε ὁ ἕνας, οὔτε ὁ ἄλλος ἔφθασαν στὴ πισίνα. Καὶ ὁ νεαρὸς Μίκαελ μὲ τὸ φτωχὸ καὶ ἀγκυλωμένο του πόδι δὲν θὰ κολυμπήσῃ ποτέ του πιά.

Τὸ τελευταῖο πρόσωπο ποὺ τὸν εἶδε στὴ ζωὴ ἦταν ὁ Ρότζερ. Ὁ Μίκαελ ἦταν

Πῶς οἱ «τέντυ-μπόϋς» ἀτενίζουν τὸν ἀστυνομικόν.

μὲ τὶς πλάτες κολλημένες στὸ τοῖχο τοῦ περιβόλου τοῦ πάρκου καὶ προσπαθοῦσε ἀνίσχυρα νὰ ἀμυνθῇ ἐναντίον τεσσάρων νεαρῶν, ποὺ ἦσαν ὅλοι πιὸ μεγάλοι ἀπ' αὐτόν. Καὶ οἱ 4 ἦταν ὡπλισμένοι μὲ μαχαίρια καὶ μὲ «garisson belts» (ζωστῆρες πέτσινες, βαρειές, φορτωμένες μὲ χοντρὲς πόρπες καὶ μετάλλινα κοσμήματα). Ὁ Ρότζερ ἂν καὶ κτυπημένος ἀπὸ δυὸ μαχαιριὲς κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ.

Στὴν ἀνάκρισι, τὴν ἄλλη μέρα, παρουσιάστηκε χλωμός, ἀλλὰ δυνατὸς καὶ ἀποφασιστικός. Πιὸ μεγάλος καὶ πιὸ ὥριμος γιὰ τὴν ἡλικία του. Μίλησε καὶ εἶπε τὸ κάθε τὶ ποὺ γνώριζε. Τὸν ρώτησαν ἂν φοβᾶται ἐπειδὴ μίλησε. Ἀπάντησε μὲ χαμηλὴ φωνὴ «δὲν ξέρω...». Καὶ ποιὸς δὲν θὰ φοβόταν; Τὸ πρωΐ, πρὶν νὰ πάῃ στὴν ἀνάκρισι, εἶχε λάβει ἕνα γράμμα. «Γιὰ τὴν ὥρα εἶσαι ζωντανὸς καὶ μπορεῖς νὰ θεωρῇς τὸν ἑαυτό σου εὐτυχῆ. Ἐὰν οἱ φίλοι μας καθίσουν στὸ «σκαμνὶ» σὲ σκοτώνουμε. Μεῖνε ἥσυχος καὶ γνωρίζουμε τὸ σχολεῖο σου καὶ τὸ σπίτι σου. Ἐὰν σὲ ἐνδιαφέρῃ ἡ ζωή σου μεῖνε ψυχρός». «Μεῖνε ψυχρός», στὴ γλῶσσα τῶν συμμοριτῶν

σημαίνει, «μὴ μιλήσῃς». Παιδαριότητες τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας; Ναὶ ἀλλὰ αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἶχαν σκοτώσει τὸν Μίκαελ Φάρμερ.

Ἡ μητέρα τοῦ Ρότζερ ἦταν μπροστὰ ὅταν ὁ γυιός της ἄνοιξε τὸ γράμμα. Γιὰ λίγο ὁ νεαρὸς ἀνησύχησε, ἀλλὰ γρήγορα βρῆκε τὴ ψυχραιμία του. «Θὰ μιλήσω. Τί θὲς μητέρα; Ἐὰν μὲ εἶχαν σκοτώσει καὶ μένα ὅπως τὸν Μίκαελ, δὲν θὰ προσέφερα τίποτε. Ἂν ὅμως τὸ κάνουν ἔπειτα ἀπὸ τὴ κατάθεσί μου, θὰ εἶμαι εὐτυχὴς γιατὶ θὰ συντελέσω καὶ γὼ κατά τι γιὰ νὰ καθαρίσῃ αὐτὴ ἡ πόλις καὶ νὰ γίνῃ μιὰ μέρα κατοικήσιμος. Δὲν εἶναι βέβαια ὕφος λεκτικὸ νεαροῦ, ἀλλὰ πολλοὶ νέοι σήμερα ἔχουν ξεχάσει ἀκριβῶς, ὅτι εἶναι νέοι.

Ὁ Ρότζερ καὶ ὁ Μίκαελ εἶχαν κάνει ἕνα βαρὺ «ἔγκλημα». Πῆγαν νὰ καλυμπήσουν στὴ πισίνα ποὺ δὲν ἦταν στὴ συνοικία τους. Καὶ αὐτό, δὲν τὸ ἐπιτρέπει νὰ γίνῃ καμμιὰ ἀπὸ τὶς συμμορίες τῶν νεαρῶν. Καμμιὰ ἀπὸ τὶς συμμορίες, ποὺ δεσπόζουν στὶς διάφορες συνοικίες δὲν θέλει νὰ πατοῦν στὴν «ἐπικράτειά» τους οἱ «autsiders», δηλαδὴ νέοι ποὺ μένουν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπιρροή τους καὶ ἀκόμη, γιατὶ δὲν ἀνῆκαν σὲ καμμιὰ συμμορία.

Πράγματι, ἂν ἕνας νέος ποὺ ζῇ σὲ γειτονικὸ ἔδαφος μιᾶς« συμμορίας» δὲν παρουσιάζεται ἐθελοντικὰ στὴ War Lord ἢ στὴ President (κάθε συμμορία ἔχει καὶ μιὰ ὀνομασία ἀνάλογα μὲ τὴ προσωπικότητα τοῦ ἀρχηγοῦ), ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἔχῃ μπλεξήματα μαζί της. Καὶ δὲν ἔχει παρὰ νὰ διαλέξῃ. Ἢ νὰ πάρῃ μέρος στὴ «συμμορία» ἢ νὰ ξυλοκοπηθῇ. Ἂν συμβῇ τὸ δεύτερο, δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ γυρίσῃ ζωντανὸς στὸ σπίτι του. Δὲν εἶναι ἡ πρόθεσις τῆς «συμμορίας» νὰ τὸν σκοτώσῃ. Μᾶλλον τὸ σύστημά τους εἶναι νὰ τὸν ξυλοκοπήσουν μιὰ φορὰ ὥστε νὰ τοῦ ἀφαιρέσουν τὴν ἐπιθυμία τῆς ἀντιστάσεως στὴ θέλησι τῆς «συμμορίας. Μετὰ τοῦ δίνουν λίγες μέρες καιρὸ νὰ σκεφθῇ. Ἂν ἀρνηθῇ καὶ πάλι ἐπαναλαμβάνεται τὸ ξυλοκόπημα. Ἀλλὰ πάντοτε τὰ πράγματα δὲν εἶναι τόσο ἁπλᾶ. Ἀρκεῖ, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἐπιφορτισθῇ νὰ δώσουν τὸ «μάθημα», νὰ εἶναι μεθυσμένοι ἢ νὰ ἔχουν κατὰ σύμπτωσι στὸ χέρι τους κάποιο μαχαῖρι.

Οἱ νέοι ποὺ δὲν ἀποφασίζουν νὰ μποῦν στὴ τάξι μιᾶς συμμορίας, ὀνομάζονται «coolies». Καὶ γιὰ νὰ ἀναφέρουμε τὶς δηλώσεις τοῦ Smokey τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς συμμορίας τῶν «Κόμπρα» : «Δὲν ὑπάρχει θέσις στὸν κόσμο γιὰ τοὺς coolies». Βέβαια στὸ δικό του «κόσμο»!

Νὰ ἐξηγούμεθα : Δὲν εἶναι ὅλη ἡ Νέα Ὑόρκη χωρισμένη σὲ συμμορίες. Ὑπάρχουν καὶ συνοικίες ἥσυχες. Πάντως ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι σὲ θέσι νὰ γνωρίζουν, ὑπολογίζουν ὅτι τὰ 75 % τῶν νέων, εἶναι ὠργανωμένοι σὲ συμμορίες μὲ δρᾶσι. Καὶ πραγματικὰ βρίσκονται σὲ δρᾶσι, ἂν ἐξετάσῃ κανεὶς ὅτι κατὰ τὸ 1957 συνελήφθησαν σχεδὸν 10.000 νέοι κάτω τῶν 16 ἐτῶν. Οἱ αἱματηροὶ πλόκαμοι κάποτε-κάποτε, εἰσχωροῦν καὶ στὶς ἥσυχες συνοικίες, ἔτσι γιατὶ τοῦ «κάπνισε» τοῦ ἀρχηγοῦ ἐκεῖνο τὸ βράδυ.

Ποῦ ὀφείλεται λοιπὸν αὐτὴ ἡ τρομακτικὴ ἐξάπλωσις τῶν συμμοριῶν τῶν νεαρῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ μίασμα τῆς Νέας Ὑόρκης; καὶ ποὺ στὴ γλώσσα τοῦ δρόμου λέγονται «shook up» τῶν νέων δηλαδὴ «ταραχοποιῶν»;

Ἀσφαλῶς τὸ οἰκονομικὸ αἴτιο, εἶναι μία ἀξιόλογος αἰτία. Παιδιὰ ποὺ ζοῦν σὲ συνοικίες ἄθλιες, μέσα στὴ φτώχια καὶ στὴν αἰσχημοσύνη, προτιμοῦν τὸ δρόμο ἀπὸ τὰ ἄθλια διαμερίσματά τους, ὅπου ἀπογοητευμένοι γονεῖς δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ ἀσχοληθοῦν μαζί τους. Ἀλλὰ τὸ ὅτι συμμορίες ὑπάρχουν καὶ στὶς εὔπορες συνοικίες, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ οἰκονομικὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἡ μόνη αἰτία τοῦ κακοῦ. Διακριτικὸν τῶν νεαρῶν ταραχοποιῶν «shook up», εἶναι ἡ ἀπουσία ἀπ' αὐτοὺς τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς ἀσφαλείας τόσον τῆς ὕλης ὅσον καὶ τῆς ἠθικῆς. Καὶ ἡ ἀπουσία τῆς ἠθικῆς δὲν εἶναι περιωρισμένη μόνο στὸ φτωχὸ περιβάλλον, οὔτε στὶς ἐθνότητες, οὔτε στὶς κατώτερες ράτσες. Θὰ ἦταν ἄδικο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οἱ ἐγκληματίαι νέοι, εἶναι ὅλοι μαῦροι. Βέβαια ὑπάρχουν συμμορίες νέγρων, ὅπως ὑπάρχουν καὶ

συμμορίες Πορτορικανῶν, Ἰταλῶν, Ἰρλανδῶν καὶ συμμορίες μικτές. Ἀλλὰ καὶ δὲν περιορίζονται μόνον μεταξὺ τῶν ἀρρένων. Καὶ τὰ κορίτσια ἔχουν τὴ συμμετοχή τους στὶς διάφορες συμμορίες. Ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν «κανονικὸ» δρόμο καὶ γίνονται «debs» ποὺ στὴ γλῶσσα τοῦ δρόμου ἢ καλλίτερα στὴ γλῶσσα τῶν δρομίσκων, σημαίνει τὰ κορίτσια ποὺ ἀνήκουν σὲ κάποια συμμορία.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν κοριτσιῶν στὶς διάφορες συμμορίες, ὑπαγορεύεται σχεδὸν πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν περιπέτεια ἢ τὴν συγκίνησι καὶ τὸ θόρυβο. Κρύβουν τὰ ὅπλα τῶν ἡρώων των, ἐνεργοῦν κατασκοπία καὶ αἰσθάνονται εὐτυχισμένες ὅταν ὁ ἥρως των δεχθῇ κάποιο δῶρο ἀπ' αὐτές. Καὶ οἱ «debs» ἀποδεικνύονται πολύτιμες γιὰ τὴν πίστι τους πρὸς τὴ συμμορία, ἀφοῦ καὶ ἡ Ἀστυνομία τὶς ὑποπτεύεται λιγότερο ἀπὸ τὰ ἀγόρια. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἀπορῇ κανείς, ὅταν ποῦμε ὅτι στὸ σπίτι μιᾶς «deb» βρέθηκε τὸ ὅπλο, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ νεαρὸς Μίκαελ Φάρμερ δέχθηκε τὸ θανάσιμο κτύπημα.

Οἱ νεαροὶ «shook up» ὅταν ἔχουν «πολεμικὴ ἐπιχείρησι» φοροῦν παντελόνια στενὰ μὲ ἀναδιπλωμένα ρεβέρ, κοντὰ δερμάτινα σακκάκια καὶ μικρὰ καπέλλα ἀπὸ φὲτρ ποὺ τὰ κατεβάζουν μέχρι τὰ μάτια. Ἀντίθετα, στὶς περιόδους ἡσυχίας, ντύνονται κατὰ τὸν συνηθισμένο τρόπο, μάλιστα δὲ καὶ μὲ κάποια ἀπόπειρα διακρίσεως.

Εἶναι γεγονός, ὅτι τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν νεαρῶν «shook up» στερεῖται χρηματικῶν μέσων. Καὶ τὸ πρόβλημα, πῶς προμηθεύονται ὅπλα φαίνεται δύσκολο. Γιατὶ τὰ ὅπλα εἶναι ἀκριβά, καὶ τὰ λίγα χρήματα ποὺ μποροῦν νὰ διαθέσουν, γενικῶς τὰ ξοδεύουν στὸ φτηνὸ κρασί, διότι καὶ οἱ πλέον ἄγριοι καὶ οἱ ἀπηλλαγμένοι προλήψεων μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν συμμοριῶν «Οἱ Δράκοι», «Οἱ Λέοντες» ἢ «Οἱ Δολοφόνοι», παραδέχονται ὅτι ἔχουν ἀνάγκη νὰ μεθύσουν πρὶν ἀναχωρήσουν γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς θλιβερὲς ἐπιχειρήσεις τους. Βέβαια δὲν εἶναι δύσκολο νὰ κλέψουν ὅπλα. Οἱ συμμορίτες ὅμως δὲν ἀγαποῦν νὰ κλέβουν καὶ τὸ θεωροῦν γελοῖο νὰ συλληφθοῦν καὶ φυλακισθοῦν γιὰ ἕνα ἔγκλημα τόσο «εὐτελές», ὅπως εἶναι ἡ κλοπή!!... Ποῦ λοιπὸν βρίσκουν τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ σκεύη, ποὺ στὰ χέρια των γίνονται φονικά; Μαχαίρια βρίσκουν εὔκολα ἀρκεῖ νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ τὴ κουζίνα τοῦ σπιτιοῦ των. Ἔπειτα ὑπάρχουν τὰ «zip guns» στοιχειώδη περίστροφα, δηλαδὴ ποὺ εἶναι εὔκολα στὴν κατασκευὴ μὲ τὴ βοήθεια κάποιου μηχανουργοῦ. Καὶ δὲν ὑπάρχει συμμορία, ποὺ νὰ μὴ ἔχῃ σχέσι μὲ κάποιο μηχανουργικὸ ἐργαστήριο. Ἀκόμη ὑπάρχουν νέοι ποὺ ἀπελύθησαν ἀπὸ τὸ στρατὸ καὶ ποὺ ἐπέτυχαν νὰ ὑπεξαιρέσουν κάποιο πιστόλι. Τέλος ὑπάρχουν οἱ ἀντένες τῶν ραδιοφώνων τῶν αὐτοκινήτων. Προπαντῶς μποροῦν νὰ τὶς ἀφαιροῦν τὴ τελευταία στιγμὴ χωρὶς νὰ διατρέχουν τὸν κίνδυνο νὰ τὶς βρῇ ἡ Ἀστυνομία τὴν προηγουμένη ἡμέρα τοῦ ἀγῶνος καὶ νὰ τὶς κατάσχῃ. Στὰ χέρια τους οἱ ἀντένες εἶναι ὅπλα πολύτιμα. Χρησιμοποιοῦνται σὰν τρομερὰ μαστίγια καὶ δὲν εἶναι λίγοι οἱ ἐπιδέξιοι νέοι ποὺ τὶς χρησιμοποιοῦν σὰν σπαθιὰ διατρυπῶντας ἕνα ἀνθρώπινο σῶμα πέρα γιὰ πέρα.

Πῶς θὰ τεθῇ τέρμα σ' αὐτὴ τὴ κατάστασι; Τὶ πρέπει νὰ γίνῃ ὥστε μιὰ μητέρα νὰ μπορῇ νὰ λέῃ στὸ παιδί της: «Πετάξου κεῖ δᾶ, νὰ μοῦ φέρῃς μιὰ ἀπογευματινὴ ἐφημερίδα», δίχως τὸ φόβο νὰ μὴ τὸ δῇ νὰ ἐπιστρέψῃ; Τὸ πρόβλημα εἶναι φοβερό. Χάρις ὅμως τὸ Θεό, τὸ τελευταῖο καιρό, οἱ πολῖτες καὶ οἱ Ἀρχές, ἄφισαν τὰ στεῖρα κλάμματα καὶ τοὺς θρήνους καὶ πέρασαν στὰ ἔργα. Ὁ θάνατος τοῦ νεαροῦ Μίκαελ Φάρμερ μὲ τὸ φ ω τ ὸ παραλυτικό του πόδι, ἔγινε ἡ σπίθα τῆς σταυροφορίας ἐναντίον τῶν «shook up».

Πολλὰ σχολεῖα, τῶν ὁποίων οἱ μαθηταὶ ἔπρεπε νὰ διασχίσουν ζῶνες ποὺ εὑρίσκοντο κάτω ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῶν «shook up» δίχως ἀσφάλεια, διέθεταν ἕνα δάσκαλο γιὰ συνοδό. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν ἀρκοῦσε ὅμως, γιατὶ ὅπως ἀπέδειξε ὁ περασμένος μήνας, ἕνας ἀπὸ τοὺς συνοδοὺς δασκάλους μετεφέρθη στὸ νοσοκομεῖο μὲ μιὰ μεγάλη πληγὴ στὸ μέτωπο. Τὶ εἶχε κάνει; Εἶχε ἀποπειραθῇ νὰ προστατεύσῃ τοὺς

μαθητάς του ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι μιᾶς συμμορίας. Κατόπιν αὐτοῦ τὴν προστασία τῶν μαθητῶν ἀνέλαβε ἡ Ἀστυνομία καὶ ἔτσι ἕνας ἀριθμὸς ἀστυφυλάκων ἀκολουθεῖ αὐτὲς τὶς συνοδεῖες καὶ μάλιστα πρόσφατα δοκιμάστηκε καὶ ἡ χρῆσις ἀστυνομικῶν σκυλιῶν.

Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ φάρμακα, δὲν φτάνουν στὶς ρίζες τοῦ κακοῦ. Δὲν ἐξυπηρετοῦν σὲ τίποτα στὸ νὰ ἀποφεύγουν οἱ ὑγιεῖς νέοι νὰ βρίσκωνται κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ καὶ τὸν παραδειγματισμὸ τῶν «shook up», αὐτῶν τῶν νοσηρῶν καὶ ἴσως διεφθαρμένων νέων, ἀλλὰ ἱκανῶν νὰ ἐπιβάλλουν τὴν θέλησί τους στοὺς ψυχικὰ ἀδύνατους. Τὸ μεγάλο πρόβλημα εἶναι νὰ διαχωρισθοῦν οἱ ὑγιεῖς νέοι ἀπὸ τοὺς νοσηρούς. Καὶ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι οἱ Ἀρχὲς πρέπει νὰ δημιουργήσουν σχολεῖα γιὰ τοὺς νέους ποὺ δὲν φοβοῦνται τιμωρίες, ποὺ δὲν φοβοῦνται τὴ φυλακὴ καὶ ποὺ ἀγαποῦν τὸ ἔγκλημα καὶ τὸν κίνδυνο ὅπως τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό τους, γιὰ τοὺς νέους ποὺ κατὰ τὴν γλῶσσα τῶν συμμοριτῶν, «ἔχουν καρδιά».

Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ οἱ δυσκολίες εἶναι μεγάλες. Εἶναι ἀνάγκη νὰ πεισθοῦν οἱ γονεῖς πρῶτα ὅτι τὰ παιδιά τους εἶναι νοσηρὰ σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νὰ εἶναι μιὰ διαρκὴς ἀπειλὴ γιὰ τοὺς ὑγιεῖς. Οἱ γονεῖς ὅμως ἐπαναστατοῦν σ' αὐτὴν τὴν παρατήρησι. Ἔπειτα καμμιὰ συνοικία δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ φιλοξενήσῃ ἕνα σχολεῖο γιὰ «ἐγκληματίας νέους».

Γιατὶ στὴ δική μας συνοικία; Γιατὶ ἀνάμεσά μας; Γιατὶ θέλετε νὰ κάνετε αὐτὸ τὸ μέρος «ζώνη τοῦ ἐγκλήματος;».

Ἐὰν πράγματι ὑποθέσωμεν ὅτι βρίσκεται ἕνα ἵδρυμα ἔξω ἀπὸ κατοικήσιμο περιβάλλον καὶ δάσκαλοι ἱκανοὶ νὰ ἐξουσιάσουν τέτοιου εἴδους μαθητάς, πῶς θὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος τῆς κανονικῆς των φοιτήσεως ; Μὲ ποιὸ τρόπο θὰ ἐμποδίζωνται στὸ νὰ μὴ περνοῦν τὴν ἡμέρα τους σύμφωνα μὲ τὶς ἰδιοτροπίες τους; Καὶ ἀσφαλῶς ἡ «ἰδιοτροπία» των δὲν εἶναι νὰ πηγαίνουν σχολεῖο.

Θὰ παρατηρήσῃ κανείς : Γιατὶ δὲν τοὺς κλείνετε λοιπὸν στὴ φυλακή; Ἀλλὰ τὶ θὰ τοὺς ὠφελήσῃ ἡ φυλακὴ ὅταν μάλιστα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν βγῆκαν ἀπ' αὐτήν; Καὶ πῶς θὰ συλληφθοῦν αὐτοὶ ποὺ ἀκόμη δὲν διέπραξαν κανένα ἔγκλημα;

Κανένα μέτρο δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ ἀποτρέψῃ τὸ κακό. Μόνον ἡ οἰκογένεια. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπόλυτο.

Ἀλλὰ μόλις οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουν νὰ ἐνθαρρύνωνται ἀπὸ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνονται γιὰ τὴν περιστολὴ τοῦ κακοῦ, νὰ μιὰ ἀγγελία τῶν ἐφημερίδων ποὺ ἔρχεται νὰ τοὺς ἀποθαρρύνῃ καὶ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ ἀναρωτηθοῦν : Θέλει νὰ διδάξῃ στοὺς νέους τὸ ἔγκλημα; Ἡ Ὑπηρεσία κατοχυρώσεως εὑρεσιτεχνιῶν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, ἐνέκρινε αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἕνα ψεύτικο μαχαῖρι μὲ σοῦστα, γιὰ τὰ παιδιά. Τὸ μαχαῖρι—λέει ἡ ἀγγελία—εἶναι ἐφωδιασμένο μὲ ἕνα μικρὸ μοχλό. Πιέστε τον καὶ ἕνα ὑγρὸ ὅμοιο μὲ αἷμα θὰ βγῇ ἀπὸ τὴ λάμα του. «Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο τὰ παιδιὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησι ποὺ θὰ ἔχουν ἀπὸ τὸ σχεδὸν ἀληθινὸ μαχαῖρι, θὰ ἔχουν καὶ τὴν εὐχαρίστησι νὰ βλέπουν καὶ σχεδὸν ἀληθινὸ αἷμα...» λέγει ἡ δημοσίευσις.

Ἀλήθεια, πόσα ἀπ' αὐτὰ θὰ πωληθοῦν τὰ Χριστούγεννα;

Μὲ τέτοιες λοιπὸν προϋποθέσεις, εἶναι δύσκολο νὰ βρεθῇ λύσις τοῦ προβλήβλήματος.

ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

Ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Α΄
κ. Γ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Μία λέξις κυριαρχεῖ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς ὑπηρεσιακὰς συζητήσεις καὶ ἐνεργείας τῶν ἀστυνομικῶν. Ἡ λέξις αὐτὴ εἶναι ἡ «ἀναφορά».

Θὰ σοῦ κάμω «ἀναφορά», λέγει ὁ ἀνώτερος πρὸς τὸν κατώτερον, δι' οἱονδήποτε παράπτωμά του.

Θὰ ὑποβάλω «ἀναφορὰν» παραπόνων, λέγει ὁ κατώτερος, ὅταν νομίζῃ ὅτι ἀδικεῖται. Νὰ ὑποβάλῃς «ἀναφοράν», λέγει ὁ Δ/τὴς τοῦ Τμήματος εἰς τοὺς ὑφισταμένους του, δι' οἱονδήποτε σοβαρὸν συμβὰν πού τοὺς ἀπησχόλησε... καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρουσαι εἶναι καὶ αἱ ἀκουόμεναι φράσεις:

«Ὁ τάδε συντάσσει ὡραίας ἀναφοράς», «ὁ δεῖνα, δὲν μπορεῖ νὰ γράψῃ οὔτε μίαν αἴτησιν διὰ νὰ ζητήσῃ ἄδειαν».

Ὅλοι λοιπὸν οἱ ἀστυνομικοί, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ των, ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν σύνταξιν ἀναφορῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐνημερώνουν καὶ ἐνημερώνονται ἐπὶ διαφόρων ὑπηρεσιακῶν συμβάντων.

Ὅλοι γνωρίζουν τὴν ἀξίαν τῶν καλῶν ἀναφορῶν καὶ τὰς δυσκολίας αἱ ὁποῖαι συναντῶνται διὰ τὴν σύνταξίν των.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἡ σύνταξις μιᾶς καλῆς ἀναφορᾶς, ἀπετέλεσε, πάντοτε, ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ κριτήρια τῆς ἱκανότητος ἑνὸς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου.

Ὡς γνωστὸν μία ἀναφορά, διὰ νὰ γίνῃ κατανοητὴ ἀπὸ ὅλους, πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβής, πλήρης καὶ σύντομος.

Ὁ πολὺς Θερβάντες, ἀσχολούμενος μὲ τὸ θέμα τῆς ὀρθῆς γραφῆς ἔγραφε, μεταξὺ ἄλλων: «Κάμε κάτι, ἀλλὰ φρόντισε νὰ ἐκφράζεσαι κατὰ τρόπον πολὺ εὔκο-» λον, χρησιμοποιῶν ὅρους κοσμίους, τῶν ὁποίων νὰ γνωρίζῃς τὴν σημασίαν. Μελέ-» τησε πῶς νὰ διατυπώνῃς τὰς σκέψεις σου κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἀληθῆ, προσπα-» θῶν νὰ εἶσαι, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον σαφὴς καὶ κατανοητὸς καὶ νὰ μὴν » ἀφίνῃς περίπλοκα καὶ σκοτεινὰ σημεῖα».

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὀρθῆς γραφῆς τῶν ἀναφορῶν ἔχουν λεχθῆ καὶ γραφῆ ἀρκετά, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς προϊσταμένους τῆς ὑπηρεσίας μας, θὰ ἐπερίττευε μία νέα ἀνάπτυξις τούτου ἐκ μέρους ἡμῶν.

Νομίζομεν ὅμως ὅτι, θὰ εἶχεν ἐνδιαφέρον νὰ γνωρίσωμεν ποῖαι ἀντιλήψεις ἐπικρατοῦν εἰς ἄλλας Ἀστυνομίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὀρθῆς γραφῆς τῶν ἀναφορῶν καὶ διὰ τοῦτο παραθέτομεν κατωτέρω ἀποσπάσματα ἀπὸ σχετικὸν ἄρθρον Βρεταννοῦ Ἀστυνομικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη πρὸ καιροῦ εἰς Ἀγγλικὸν περιοδικόν.

«Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς κατατάξεώς του εἰς τὴν Ἀστυνομίαν μέχρις ὅτου » ὑποβάλῃ τὴν παραίτησίν του ἀπὸ αὐτήν, ὁ ἀστυνομικὸς χρησιμοποιεῖ λέξεις».

«Αὐταὶ εἶναι τὸ ἐργαλεῖον τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ τὰς » χρησιμοποιήσῃ, ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ τὸν ὁποῖον κατέχει, θ' ἀποδείξῃ ἂν εἶναι » ἱκανὸς ἀστυνομικὸς ἢ ὄχι».

«Τὸ «Α Β Γ» διὰ νὰ γράψῃ τις μίαν καλὴν ἀναφορὰν εἶναι : ἀκρίβεια, βραχύτης καὶ σαφήνεια».

«Ἀκρίβεια : Αὐτὴ εἶναι οὐσιώδης ἂν ἐλπίζετε (καὶ ποῖος δὲν ἐλπίζει;) νὰ » κερδίσετε τὴν εὔνοιαν τῶν προϊσταμένων σας. Εἶναι δυνατὸν νὰ συγχωρηθῆτε διὰ » κακὴν διατύπωσιν ἰδεῶν. Ἀλλὰ καταφανεῖς ἀνακρίβειαι ἢ ψευδεῖς ἀφηγήσεις » θὰ ἔχωσιν, ἀργὰ ἢ γρήγορα, δυσμενῆ ἀντίκτυπον εἰς βάρος σας. Ἕνας ἀνώτερος » Ἀξιωματικὸς πρέπει νὰ βασίζεται εἰς τὴν ἐντιμότητα καὶ τὴν γνησιότητα τῶν

» ἀναφορῶν τῶν ὑφισταμένων του. Εἶναι συχνὰ ἡ μόνη πηγὴ πληροφοριῶν του».

«Ἂν διαπιστώσῃ μίαν ἀνακρίβειαν, ἡ ἀναφορὰ θὰ ἐπιστραφῇ ἀσφαλῶς πρὸς » διόρθωσιν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν πολυτίμου χρόνου τοῦ προϊσταμένου » καὶ τὴν πρόκλησιν δυσμενῶν σχολίων ἀκαταλληλότητος εἰς βάρος τοῦ ἀναφέροντος».

«Ἐπὶ πλέον τούτου, μία ἀνακριβὴς ἀναφορά σας, θὰ ἔχῃ ἀναπόφευκτον συνέπειαν νὰ χαρακτηρισθῆτε ὡς ἀναξιόπιστος».

«Ἡ καλὴ ἀναφορὰ εὐχαριστεῖ ἢ θὰ ἠδύνατο νὰ εὐχαριστήσῃ ἕναν ἀνώτερον, » ὁ ὁποῖος οὕτω θὰ σᾶς ἐκτιμήσῃ ὅτι ἐργάζεσθε καλῶς».

« Βραχύτης : Πολλοὶ φαντάζονται ὅτι μία πολύλογος καὶ μακρόλογος ἀνα- » φορὰ ἀποδεικνύει ποιότητα, μόρφωσιν καὶ ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν. Δὲν εἶναι » τίποτα ἀπὸ αὐτά. Σπαταλᾶτε χρόνον διὰ νὰ γράψητε μίαν μακροσκελῆ ἀναφοράν, » ἐκεῖ ποὺ θὰ ἐχρειάζετο μία βραχεῖα τοιαύτη».

«Νὰ εἶσθε ὅσον τὸ δυνατὸν σύντομοι, διότι οἱ ἀνώτεροι Ἀξιωματικοί, ἐπὶ » τῶν ἡμερῶν μας, δὲν ἔχουν καιρὸν διὰ νὰ διαβάσουν ὀγκώδεις ἀλληλογραφίας. » Παραλείπετε τὰς περιττὰς λέξεις καὶ φράσεις».

«Μὴν ἐνδίδετε εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς χρησιμοποιήσεως πομπωδῶν φράσεων » καὶ μὴν ἐπιζητῆτε νὰ κάμητε ἐντύπωσιν διὰ τῆς πολυλογίας. Αὐτὸ ἔχει ἀντίθετον » ἀποτέλεσμα δι' ἕνα ὀξυδερκῆ καὶ ἀποκαλύπτει ἁπλῆν ἐπίδειξιν.

«Διατυπώσατε καθαρὰ τὰς ἰδέας, ταξινομήσατέ τας λογικῶς καὶ ἐστὲ ὅσον » τὸ δυνατὸν σύντομοι. Ἔτσι δὲν ἀπασχολεῖτε ἐπὶ πολὺ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι βασίζον- » ται εἰς τὴν ἐργασίαν σας».

«Σαφήνεια : Διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἐπιδιώκεται ἡ μετάδοσις γεγονότων καὶ » ἐντυπώσεων εἰς ἕναν ἄλλον, ὁ ὁποῖος τὰ ἀγνοεῖ. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἔλθετε » εἰς τὴν θέσιν τοῦ λαμβάνοντος τὴν ἀναφοράν. Φαντασθῆτε τὴν ἀναφοράν σας » ὑποβαλλομένην ἀπὸ ἕνα κατώτερόν σας καὶ κρίνετέ την συνετῶς».

«Περιέχει ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα χρειάζονται;».

«Περαιτέρω, ποία σχετικὴ λεπτομέρεια εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ κάμῃ τὴν » ἀναφορὰν ἐντελῶς σαφῆ ; Ποῦ ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι καὶ ποῖα σημεῖα θὰ ἠδύ- » ναντο νὰ διευκρινισθοῦν περισσότερον;»

«Ἐχρησιμοποιήσατε καλῶς τεχνικόν τινα ὅρον; ἐὰν ἔχετε ἀμφιβολίαν παρα- » λείψατέ τον ἢ χρησιμοποιήσατε ἕνα ἄλλον ἀποδίδοντα τὴν ἰδίαν ἔννοιαν».

«Πρὸς τοῦτο, κάμετε χρῆσιν τοῦ λεξικοῦ σας, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὕρητε ἀρκετὰς » συνωνύμους λέξεις. Ἐάν, ἀναγιγνώσκοντες τὴν ἀναφοράν σας, δὲν τὴν εὑρίσκετε » σαφῆ, τότε νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τὴν καταλάβῃ».

«Αὐτὰ τὰ τρία ἁπλᾶ σημεῖα τῆς ἀκριβείας, βραχύτητος καὶ σαφηνείας εἶναι, » ἀληθῶς, δύσκολοι ἀσκήσεις. Ἴσως φανῇ εὔκολον ὅτι παρόμοια σφάλματα εἶναι » δυνατὸν νὰ τ' ἀποφύγῃ κανεὶς ἂν ἔχῃ κοινὸν νοῦν».

«Καλὴ εἶναι αὐτὴ ἡ σκέψις, ἀλλὰ τὸ νὰ προσέχῃ τις τὰ ἐν λόγῳ σημεῖα, ὅταν » τοῦ δίδεται καιρός, δὲν βλάπτει, ἀλλὰ τοὐναντίον εἰς πολλούς, εἶναι λίαν ὠφέ- » λιμον».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς ὡς ἄνω διατυπωθείσας ἀπόψεις Βρεττανοῦ συναδέλφου, δυνάμεθα νὰ τὰς συνδυάσωμεν κάλλιστα μὲ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18 Κανονισμοῦ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος «Περὶ ἀλληλογραφίας», τὸν ὑπ' ἀριθ. 19 Κανονισμὸν «Περὶ Διοικητικῶν Ἀνακρίσεων» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 20941/126/1 ἀπὸ 10–10–1945 Διαταγὴν τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας, ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου, ὅτε, νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι συνετάξαμεν μίαν καλὴν ἀναφοράν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δέον ν' ἀναμένωμεν ὅτι θὰ κριθῶμεν ἐπαρκεῖς «ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς Ὑπηρεσίας».

Γ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

Τοῦ Inspector τῆς Metropolitan Police τοῦ Λονδίνου John Berckley. Κατὰ μετάφρασιν τοῦ δοκ. Ἀρχιφύλακος κ. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΙΣΠΑ**

Εὑρισκόμουν εἰς τὸ γραφεῖο μου ἕνα σκοτεινὸ ὁμιχλῶδες δειλινὸ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ζοφερὰ τοῦ Λονδίνου, ποὺ ἡ ὁμίχλη σκεπάζει τὰ πάντα καὶ παραλύει κάθε κίνησι.

Εἰς τοὺς δρόμους, δὲν κυκλοφοροῦσε οὔτε ἕνα ἁμάξι, οὔτε καὶ ἕνας πεζός, μόνον κάπου-κάπου ἀκουγόταν τὸ ρυθμικὸ περπάτημα τοῦ ἀστυφύλακος ποὺ τέτοιες ὧρες εἶναι ὁ μόνος ἀναγκαστικὸς διαβάτης, πιστὸς εἰς τὸ καθῆκον του.

Ἔξαφνα ἀντήχησε τὸ τηλέφωνο· ἦταν ὁ ἐπιστήθιος φίλος μου George Bendigton. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον πολυάσχολους ἐφοπλιστὰς τοῦ Λονδίνου. Μὲ προσκαλοῦσε διὰ τὸ βραδυνὸ δεῖπνον.

Τὸ τηλεφώνημά του ἦτο μεγάλη ἔκπληξις γιὰ μένα, συγχρόνως ὅμως καὶ εὐχαρίστησις, διότι ὁ φίλος μου ἀπουσίαζε εἰς τὸ ἐξωτερικὸ πολὺ καιρὸ καὶ μόλις ἐπέστρεψε ἡ πρώτη του φροντὶς ἦτο νὰ μὲ καλέσῃ γιὰ τὸ δεῖπνον.

Ἡ γνωριμία μας ἔγινε κατὰ κάποιον παράδοξον τρόπον, ἀλλὰ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία νὰ γίνουμε οἱ καλύτεροι φίλοι. Τὸ τηλεφώνημα αὐτὸ μοῦ ξανάφερε στὴν μνήμη μου ὅλην τὴν σκηνήν, θὰ σᾶς τὴν ἀφηγηθῶ ὅπως ἀκριβῶς συνέβη.

Ἐπέστρεφα ἀπὸ τὸ Ντεβονσσάϊρ, ὅπου εἶχα ἐκδράμει ἕνα Ὀκτωβριάτικο «γουὴκ-ἔντ» κάποιου περασμένου ἔτους.

Ἂν καὶ τὸ αὐτοκίνητό μου ἦτο παλαιὸ μοντέλο, ὅμως μὲ ἐξυπηρετοῦσε θαυμάσια στὶς ἐκδρομές μου καὶ ποτὲ δὲν μὲ εἶχε ἀφήσει στὴν μέση τοῦ δρόμου.

Ἔτσι κι' αὐτὸ τὸ δειλινὸ ὅταν ξεκίνησα ἀπὸ τὸ Ντεβονσσάϊρ, ἔτρεχα κανονικὰ καὶ ὑπελόγιζα νὰ φθάσω ἐγκαίρως στὸ Λονδῖνον.

Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος ἀπὸ κάθε κίνησι καὶ ἡ ὁμίχλη ποὺ σκέπαζε ἐκείνη τὴν ὥρα τὴν γύρω περιοχὴ ἔκανε τὴν ἐρημιὰ νὰ γίνεται ἀκόμη πιὸ αἰσθητή. Ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι τὸ τοπίο ἦταν παρμένο ἀπὸ τὴν κόλασι τοῦ Δάντη.

Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν εἶχα χάσει τὸ κέφι μου καὶ ἡ διάθεσίς μου ἐμεγάλωνε ὅσο σκεπτόμουν τὰ περίφημα λουκάνικα, ποὺ μὲ περίμεναν στὴν ταβέρνα τοῦ Μπάρμπα-Τζόνσον στὸ Σώλσμπερυ, ὅπου σκόπευα νὰ σταματήσω πρὶν φθάσω στὸ Λονδῖνον.

Ἔξαφνα τὴ σιωπὴ τῆς ἐρημιᾶς διέσχισεν μία ἀπεγνωσμένη γυναικεῖα κραυγὴ Βοήθεια!! Βοήθεια!! Ὑπέθεσα γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι παράκουσα, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ λίγο ξανακούσθηκε πάλιν ἡ ἴδια τρομαγμένη φωνή. Βοήθεια!! Ἐκύτταξα τριγύρω καὶ τὸ μόνο ποὺ εἶδα, ἦταν ἕνα μαῦρο αὐτοκίνητο ποὺ ἔτρεχε μπροστά μου σὲ ἀπόστασι περίπου 100 γυάρδες.

Ἀνέπτυξα μεγαλύτερη ταχύτητα γιὰ νὰ ἐξακριβώσω τί ἀκριβῶς συνέβαινε, ὅταν παραδόξως καὶ ὁ ὁδηγὸς τοῦ ἄλλου αὐτοκινήτου ἔκανε τὸ ἴδιο.

Τότε πλέον ἐπείσθην ὅτι, κάποιο ἔγκλημα ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου. Πλησιάζοντας ἄκουσα πλέον καθαρὰ τὸ θόρυβο τῆς πάλης καὶ τὴν ἴδια σπαρακτικὴ φωνή, ποὺ ἀκούετο κατὰ διαστήματα. Βοήθεια!! Ὤχ!!.. Τὸ μαχαῖρι!!.. Βοήθεια!!... Κακοῦργε!!.. Ὤχ.. Ἕνας ἐπιθανάτιος ρόγχος, μετὰ ἕνας γδοῦπος καὶ ὕστερα ἀπόλυτη σιωπή.. Πάει.. τὴ σκότωσε, σκέφθηκα.

Τὸ αἷμα μου ἀνέβηκε στὸ κεφάλι ἀπὸ τὴ συγκίνησι καὶ τὴν ταραχὴ ποὺ μὲ κατέλαβε, γιὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ ἔγινε μπροστὰ στὰ μάτια μου. Μιὰ ποὺ δὲν πρόφθασα νὰ ἐπέμβω, ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ συλλάβω τὸν δολοφόνο καὶ νὰ τὸν παραδώσω στὴ Δικαιοσύνη.

Ἀνέκτησα γρήγορα τὴν ψυχραιμία μου καὶ ἄρχισα διάφορους ἐλιγμοὺς γύρω ἀπὸ τὸ μαῦρο αὐτοκίνητο, βάζοντας σ' ἐνέργεια τὴ γνωστὴ ἀστυνομικὴ μέθοδο «ἐξαναγκασμοῦ σταθμεύσεως», καὶ ἔτσι τὸ ἀνάγκασα νὰ σταματήσῃ.

Ἀπὸ τὸ μαῦρο αὐτοκίνητο, πετάχθηκε ἔξω ἕνας ὑψηλόσωμος ἄνδρας, βλαστημῶντας καὶ μὲ σηκωμένες τὶς γροθιές, ἑτοιμάσθηκε νὰ μὲ κεραυνοβολήσῃ.

Δὲν ἔχασα τὴν ψυχραιμία μου, ταχύτερος ἀπ' αὐτόν, κατώρθωσα νὰ τοῦ δώσω ἕνα τόσο ἰσχυρὸ κτύπημα, ποὺ καὶ ὁ Τζόε—Λούϊς νὰ ἦταν θὰ ἔπεφτε «νὸκ-ἄουτ».

Ἔτρεξα ἀμέσως στὸ αὐτοκίνητο καὶ ἐκύτταξα στὸ ἐσωτερικὸ μήπως καὶ ἀνέπνεε ἀκόμη τὸ θῦμα, δυστυχῶς ὅμως ἦταν πολὺ ἀργά. Μέσα στὸ αὐτοκίνητο δὲν ὑπῆρχε ἀπολύτως τίποτε. Θὰ πέταξε τὸ πτῶμα... σκέφθηκα. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅμως μιὰ φωνὴ μ' ἔκανε ν' ἀναπηδήσω καὶ νὰ μείνω ἄναυδος ὡς στήλη ἅλατος.

Προήρχετο ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τοῦ αὐτοκινήτου. Ἦταν ὁ σπῆκερ τοῦ ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ ποὺ ἔλεγε:

Ἀξιότιμοι ἀκροαταὶ τὸ πρόγραμμα μας ἐτελείωσε μὲ τὸ σκὲτς ποὺ ἀκούσατε, ὑπὸ τὸν τίτλον «Δολοφονία στὸ Χόλλυγουντ». Ἔλαβον μέρος οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ θεάτρου Μάε Γκάρμπο καὶ Κλὰρκ Ταίηλορ. Ἀκολουθοῦν ἐν περιλήψει οἱ εἰδήσεις τῆς ἡμέρας».

Κρῦος ἱδρῶτας μὲ περιέλουσε. Ἐκύτταξα τὸ δολοφόνο ποὺ ἐκοιμᾶτο μακαρίως στὸ χαντάκι καὶ ἔτρεξα κοντά του γιὰ νὰ τὸν συνεφέρω στὶς αἰσθήσεις του.

Εἶχε γίνει μία δραματικὴ παρεξήγησις. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν μακάβρια σκηνὴ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σκέτς, ὁ ὁδηγὸς τοῦ μαύρου αὐτοκινήτου ὑπέθεσε ὅτι, ἤμουν κακοποιὸς καὶ τὸν κατεδίωκα μέσα στὴν ἐρημιά, ἐνῶ ἐγὼ πάλι ὑπέθεσα ὅτι ἐτελεῖτο κάποιο ἔγκλημα στὸ μαῦρο αὐτοκίνητο.

Ἀφοῦ φθάσαμε στὸ Σώλσμπερυ παρήγγειλα στὸν Μπάρμπα-Τζόνσον καὶ δεύτερο πιάτο γιὰ τὸ φίλο μου.

Ἔτσι μέσα σὲ οἰνοκατάνυξι, διασκεδάσαμε τὴν περιπέτειά μας καὶ ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα, τόσο μᾶς ἐφαίνετο πιὸ ἀστεῖο καὶ τὰ γέλια μας ὅλο καὶ ἐδυνάμωναν ὅλο καὶ ἐπλημμύριζαν τὴν αἴθουσα τοῦ Μπάρμπα-Τζόνσον.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΟΥ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΝ ΕΞΑΣΚΗΣΙΝ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ὑπὸ τοῦ δοκίμου ἀστυφύλακος κ. **Λ. ΣΤΡΑΤΙΚΗ**

Τὴν 5μηνον ἐκπαίδευσίν μας στὰ θρανία τῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς ἐπεσφράγισεν ἡ πρακτικὴ ἐξάσκησις τοῦ τελευταίου 10ημέρου ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ὁριστικῆς μας ἐξόδου ἐκ τῆς Σχολῆς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 10ημέρου τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως μας στὰ Τμήματα καὶ τὶς ἐπισκέψεις μας στὰ γραφεῖα τῶν διαφόρων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ὄχι μόνον συσχετίσαμε τὴ θεωρία μὲ τὴν πρᾶξι, ἀλλὰ μάθαμε προσέτι καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Μὲ τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν πήραμε πλέον μιὰ ὁλοκληρωμένη ἰδέα τῆς ἀποστολῆς μας καὶ θὰ γνωρίζωμε στὸ ἑξῆς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ποὺ βρίσκονται οἱ διάφορες Εἰδικὲς Ὑπηρεσίες ὅπως : Ἐξαφανισθέντων Ἀτόμων, Σωματεμπορίας, Λαθρεμπορίας, Σημάνσεως, Ἀγορανομίας κλπ. Ἦταν ὁπωσδήποτε ἕνα τόσον ἀναγκαῖον ὅσον καὶ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας ἡ πρακτικὴ αὐτὴ ἐξάσκησις.

Στὰ Τμήματα ἤρθαμε σ' ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴ μορφὴ τῆς ὑπηρεσίας ποὺ θ' ἀναλάβωμε. Ἐνῷ στὴν Τροχαῖα εἴδαμε ἐν ὀλίγοις τὴ μάχη ποὺ δίδεται νυχθημερὸν στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας καὶ τὰ πεζοδρόμια, ἀπὸ τὸ σύγχρονο μεταφορικὸ μέσο, τὸ αὐτοκίνητο, μὲ τοὺς πεζούς.

Στοὺς προϊσταμένους τῶν γραφείων τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων τῶν Τμημάτων Τάξεως Ἀξ/κοὺς καὶ ἁπλοὺς μέλλοντας συναδέλφους, οἱ ὁποῖοι μὲ μεγάλην προθυμίαν καὶ ἐνδιαφέρον μᾶς ὡμίλησαν καὶ μᾶς κατετόπισαν δεόντως, ἕνας ἕκαστος περὶ τῶν τῆς ἁρμοδιότητός του καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς ὑπηρεσίας του, ἐκφράζομεν τὰς θερμάς μας εὐχαριστίας. Ἰδιαιτέρως, ὅμως, ὀφείλομεν εὐχαριστίας εἰς τὸν Ὑπ/τὴν τῆς Ὑπ/νσεως Ἀγορανομίας Ἀστυν. Α' κ. Ζερβόπουλον, ὁ ὁποῖος παρὰ τὸν φόρτον, ὡς μᾶς εἶπεν τῆς ἐργασίας του, μᾶς ὡμίλησεν διεξοδικώτατα διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ὑποδιευθύνσεως Ἀγορανομίας καὶ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐκπληροῖ αὕτη. Ἀξίζει ν' ἀναφέρωμεν ἐδῶ ὅτι ἐν ἀρχῇ ὁ κ. Ζερβόπουλος ἐξῆρε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Διοικήσεως τῶν Σχολῶν διὰ τὰς ἐπισκέψεις τῶν δοκίμων στὰ γραφεῖα τῶν διαφόρων Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν, διότι ἔτσι δίδεται εὐκαιρία νὰ μορφώσουν μίαν γενικωτέραν γνώμην οἱ δόκιμοι καὶ νὰ τοὺς γνωρίσουν οἱ Ἀξιωματικοί. Τοὐλάχιστον προσωπικῶς, εἶπεν ὁ κ. Ζερβόπουλος, «αἰσθάνομαι λίαν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψίν σας εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀγορανομίας...» Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Ζερβόπουλος, ὁμιλῶν περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἀγορανομίας, εἶπεν ὅτι ὁ ἀγορανομικὸς Κῶδιξ εἶναι γνωστὸς στοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων. Καὶ ἀνέφερεν τοὺς ἀγορανομικοὺς Κώδικας ἐπὶ ὀπτοπλίνθων, τοῦ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Χαμουραμπῆ, τὴν ὑπόθεσιν τῶν Ἀθηναίων σιτοπωλῶν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Λυσία καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως τούτων. Ἐπίσης ὁ κ. Ζερβόπουλος μᾶς ὡμίλησεν διὰ τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅτι πρέπει νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀντάξιοι ταύτης.

ΛΑΜ. ΣΤΡΑΤΙΚΗΣ

Υ.Γ. Τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης τῆς Διοικήσεως τῶν Σχολῶν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν δοκίμων εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Νοσοκομείου Συγγροῦ ἐπήνεσεν καὶ ὁ Ὑποδιευθυντὴς αὐτοῦ Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σοβατζίδης, ὅστις ὡμίλησεν ἐμπεριστατωμένα περὶ τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας τούτων καὶ γενικὰ διὰ τὰς ἀσθενείας ποὺ μαστίζουν σήμερον τὴν ἀνθρωπότητα.

Λ. Σ.

Ἑλληνικὸ Μηνολόγιο

Ὑπὸ κ. Χ. ΣΤΑΜΑΤΗ, Ἀρχιφύλακος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(ΓΕΝΙΚΟΝ)

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Παράδοση ὀνομάζουμε κάθε τὶ τὸ φανταστικὸ ἢ πραγματικό, ποὺ διεσώθη ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα ἔφθασε μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Στὴν παράδοση λοιπὸν ὀφείλουμε ὅλα ἐκεῖνα τὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα ποὺ ὁ χρόνος διεφύλαξε αὐτούσια ἢ παρεφθαρμένα μέχρι τώρα, καὶ ποὺ συνθέτουν τὸν γενικὸ ὅρο Ἑλληνικὴ Λαογραφία.

Ὅλα τὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα ποὺ διαπραγματευθήκαμε ὡς τώρα, ὀφείλουν τὴν ὕπαρξη στὴν παράδοση. Μὲ τὴν προφορικὴ καὶ γραπτὴ παράδοση ἔφθασαν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας οἱ θρῦλοι καὶ οἱ δοξασίες, οἱ προλήψεις καὶ οἱ δεισιδαιμονίες, οἱ μῦθοι καὶ τὰ αἰνίγματα, τὰ γνωμικὰ καὶ οἱ παροιμίες, τὰ λαϊκὰ δίστιχα, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα. Στὴ παράδοση ἐπίσης ὀφείλουμε τὴν πλούσια παρακαταθήκη δημοτικῶν ἢ λαϊκῶν τραγουδιῶν, ποὺ θὰ διαπραγματευθοῦμε τελευταία λόγῳ τῆς εἰδικῆς μορφῆς ποὺ παρουσιάζουν.

Πολυάριθμες εἶναι οἱ παραδόσεις ποὺ φέρονται ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀπὸ στόμα σὲ στόμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἶναι δημιουργήματα τῆς αὐτῆς μυθοπλαστικῆς φαντασίας τοῦ λαοῦ μας καὶ διακρίνονται σὲ θρησκευτικές, σὲ ἱστορικές, σὲ μυθικὲς καὶ αἰτιολογικές. Ὅλες μαζὶ τὶς χωρίζουμε σὲ δύο μεγάλες κατηγορίες, ἤτοι σὲ ἀρχαϊκὲς καὶ σὲ νεοελληνικὲς παραδόσεις, χωρὶς νὰ ἐννοοῦμε μὲ τοῦτο ὅτι οἱ νεοελληνικὲς εἶναι ξένες πρὸς τὶς ἀρχαῖες.

Πρὶν προχωρήσουμε στὴν ἐπὶ μέρους ἀνάλυση ἀρχαϊκῶν καὶ νεοελληνικῶν παραδόσεων, θὰ πρέπει νὰ ποῦμε πὼς μέρος τῆς ὅλης λαογραφικῆς παραδόσεως ἀποτελεῖ καὶ ἡ Ἱερὰ Παράδοση. Περιλαμβάνει τὴν προφορικὴ παράδοση ποὺ κληροδότησε ἡ διδασκαλία κυρίως τῶν Ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἐκτὸς τῶν ὅσων ἔγραψαν στὴν Καινὴ Διαθήκη δὲν ἔπαυσαν νὰ διδάσκουν καὶ νὰ ἀναπτύσσουν προφορικῶς τὰ χριστιανικὰ δόγματα, ἰδίως κατὰ τὴν κατήχηση τῶν ἀλλοθρήσκων. Τὴν ἀποστολικὴ παράδοση διετήρησαν καὶ ἀνέπτυξαν οἱ μαθηταὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων, ποὺ τὴν περιέλαβαν στὰ συγγράμματά των. Ἡ διδασκαλία αὐτὴ ἔχει τὸ αὐτὸ κῦρος καὶ τὴν αὐτὴ ἀξία γιὰ τὸν Χριστιανισμό, σχετικὰ μὲ τὰ ὅσα ἀναπτύσσονται στὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἑρμηνεύει καὶ συμπληρώνει.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη θεωρεῖ ἰσάξια τὴν προφορικὴ παράδοση μὲ τὰ ὅσα μᾶς κληροδοτήθηκαν γραπτῶς, ὅταν λέγει διὰ στόματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:

«Ἄρα οὖν ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν». (β' ἐπιστολὴ πρὸς Θεσσαλονικεῖς). Στὴν περίπτωση ὅμως ποὺ συγκρούεται ἡ Ἱερὰ Παράδοση πρὸς τὸ κείμενο τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δὲν πρέπει νὰ θεωρεῖται ἔγκυρη ἡ παράδοση, ἀλλὰ νὰ ἀπορρίπτεται ὡς ψευδής, θεωρουμένου τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὡς πλέον ἀληθινοῦ.

Τὴν Ἱερὰ παράδοση, ὡς δεύτερη πηγὴ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἀποδέχεται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξο Ἐκκλησία καὶ ἡ Καθολική. Ἀντίθετα, ἡ Ἐκκλησία τῶν Διαμαρτυρομένων τὴν ἀπορρίπτει, δέχεται δὲ ὡς μόνη πηγὴ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως τὴν Ἁγία Γραφή.

ΑΡΧΑΙΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Περισσότερο ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες παραδόσεις, ἔχουν οἱ κοσμογονικὲς καὶ θεογονικὲς παραδόσεις, ἤτοι οἱ παραδόσεις ἐκεῖνες ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν γένεση τοῦ σύμπαντος.

Ἀνέκαθεν ἡ προσοχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ἐστραμμένη πρὸς τὴν μητέρα γῆ, ἀπὸ τὴν ὁποία παράγονται τὰ πάντα καὶ στοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἀναπαύονται τὰ πάντα, ἰδίως δὲ οἱ νεκροὶ ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γύρω ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ἐστρέφετο ἡ μέριμνα τῶν ζώντων, οἱ ὁποῖοι ἐλάτρευαν τὸ Θεῖον ὑπὸ μορφὴν λίθων, δένδρων, ζώων κλπ. Τοὺς μύθους τῆς θρησκείας αὐτῆς μετεποίησαν οἱ Ἕλληνες χάρις στὴ δύναμη τῆς φαντασίας των καὶ τὴν αἴσθηση τοῦ μέτρου τῆς ἁρμονίας. Ἔτσι ἐδημιουργήθη ὁ θαυμαστὸς σὲ κάλλος, σὲ πλοῦτο καὶ σὲ ποικιλία κόσμος τῶν Θεῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἢ μᾶλλον τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας. Ἕνα μέρος τοῦ μυθικοῦ τούτου κόσμου ἀποτελεῖ ἡ κοσμογονία καὶ οἱ παραδόσεις ποὺ στρέφονται γύρω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὶς τύχες του. Στὶς παραδόσεις αὐτὲς ἀνήκει ὁ θρῦλος τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος—γνωστοῦ καὶ στοὺς νόμους τοῦ Μενοὺ καὶ στὸ Ἰνδικὸ Ἔπος—κατὰ τὶς ὁποῖες οἱ ἄνθρωποι τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος γεννήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους, ἐπὶ βασιλείας τοῦ Κρόνου. Στὴν βασιλεία τοῦ Κρόνου γεννήθηκαν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀργυροῦ αἰῶνος, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἶναι κατώτεροι τοῦ προηγηθέντος χρυσοῦ αἰῶνος. Κατώτεροι καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀργυροῦ αἰῶνος εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδηροῦ αἰῶνος. Σ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ἀνήκουν καὶ οἱ μῦθοι γιὰ τὴν πτώση τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ τοὺς ὁποίους βρίσκουμε δύο Ἑλληνικὲς παραδόσεις. Ἡ μία, ἀποδίδει τὴν πτώση σὲ ἕνα μόνο Τιτᾶνα, τὸν Προμηθέα. Ἡ ἄλλη, τὴν ἀποδίδει στὸ σύνολο τῶν Τιτάνων, ποὺ ἦταν πρόγονοι τῶν ἀνθρώπων. Τὴν πρώτη ἐκδοχὴ τὴν γνωρίζουμε ἀπὸ τὸν Ἡσίοδο, τὴν δεύτερη δὲ ἀπὸ τοὺς Ὀρφικούς, ὅπου τὸ παράπτωμα τοῦ Προμηθέα συνίσταται στὴν ἐξαπάτηση τοῦ Διὸς συνεπείᾳ τῆς ὁποίας τιμωρεῖ αὐτὸς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ἔγκλημα τῶν Τιτάνων ἀποτελεῖ ὁ φόνος τοῦ Ζαγρέως, υἱοῦ τοῦ Δία. Ἀπὸ τὴν τέφρα τῶν Τιτάνων, ποὺ κατακεραυνώθηκαν ἀπὸ τὸν πατέρα τῶν Θεῶν, γεννήθηκε τὸ ἀνθρώπινο γένος, βεβαρημένο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ τὸ ἔγκλημα ἐκεῖνο τῶν Τιτάνων...

Στὶς παραδόσεις αὐτὲς ἀνήκει καὶ ἡ διήγηση γιὰ τὸν κατακλυσμό. Ἀπ' ὅ,τι φαίνεται, ἡ διήγηση γιὰ τὸν κατακλυσμὸ ἦταν γνωστὴ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡσιόδου, ἀφοῦ ἦταν εὔκολο νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν παράδοση περὶ διαδοχικῶν αἰώνων, τὶς φυλὲς τῶν ὁποίων ἐξαφανίζει ὁ Ζεὺς τὴν μία μετὰ τὴν ἄλλη. Ἀλλὰ πρῶτος ὁ Ἀπολλόδωρος ὁμιλεῖ γιὰ κάποια παλαιὰ παράδοση, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Δευκαλίων, υἱὸς τοῦ Διός, ἐβοήθησε τὸν πατέρα του γιὰ νὰ νικήσῃ τοὺς Τιτᾶνες. Προσθέτει δὲ ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαπέλυσε τὸν κατακλυσμὸ γιὰ νὰ ἐξαφανίσῃ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χαλκοῦ αἰῶνος. Ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ τοῦτον, ὁ Δίας διέσωσε μόνον τὸ γυιό του Δευκαλίωνα καὶ τὴν γυναίκα του Πύρρα. Ἀπὸ τοὺς λίθους, ποὺ, κατὰ συμβουλὴν τοῦ Διὸς ἔρριχναν πίσω τους ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα, γεννήθηκαν οἱ μετα-

κατακλυσμιαῖοι ἄνθρωποι· οἱ ἄνδρες ἀπὸ τοὺς λίθους τοῦ Δευκαλίωνα καὶ οἱ γυναῖκες ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς Πύρρας. Ἄλλη παράδοση ἐν τούτοις, μᾶς λέγει ὅτι οἱ ἄνθρωποι ποὺ διεσώθηκαν ἀπ' τὸν κατακλυσμὸ ἦταν ὁ Δούρδανος καὶ ἡ Ὠγογία.

Κατὰ τὴν κοσμογονία καὶ τὴν Θεογονία τοῦ Ἡσιόδου, στὴν ἀρχὴ ἦταν χάος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον γεννήθηκε ἡ «εὐρύστερνος» Γῆ, ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρως, ἤτοι ἡ δύναμη ποὺ δίδει ὁρμὴ γιὰ ἐξέλιξη καὶ διαδοχὴ τῶν ὄντων καὶ τῶν γενεῶν. Ἀπὸ τὸ χάος, γεννήθηκε ἐπίσης τὸ Ἔρεβος καὶ ἡ Νύξ, καὶ ἀπὸ τὴν ἕνωση τούτων προῆλθεν ὁ Αἰθὴρ καὶ ἡ Ἡμέρα. Ἡ Γῆ ὅμως ἐγέννησε καὶ τὸν Οὐρανό, τὸν παντρεύτηκε καί, ἀπὸ τὴν ἕνωση αὐτῶν γεννήθηκαν οἱ δώδεκα Τιτᾶνες (1), ἤτοι ὁ Ὠκεανός, ὁ Κοῖος, ὁ Κριός, ὁ Ὑπερίων, ὁ Ἰαπετός, ἡ Θεία, ἡ Ρέα, ἡ Θέμις, ἡ Μνημοσύνη, ἡ Φοίβη, ἡ Θέτις καὶ ὁ Κρόνος, πρὸς τὸν ὁποῖον, μαζὶ μὲ τὴν Ρέα, στρέφεται ἐντατικώτερα τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μυθολογίας. Ἐκτὸς αὐτῶν ὅπως ἡ Γῆ εἶχε καὶ ἄλλα τέκνα, ὅπως τοὺς Κύκλωπες, τὸν Βρόντη, τὸν Στερόπη καὶ τὸν Ἄργω. Εἶχε ἀκόμα τοὺς Ἑκατόγχειρες, τὸν Κόττο, τὸν Βριάρεω καὶ τὸν Γύη. Ὁ Οὐρανὸς ὅμως, ποὺ φοβήθηκε ἐκθρόνιση ἀπὸ τοὺς Κύκλωπες, τοὺς ἔρριξε στὸν Τάρταρο καὶ τοῦτο ἐξαγρίωσε τὴν Γῆ, ποὺ παρεκίνησε τοὺς Τιτᾶνες σὲ ἐπανάσταση ἐναντίον των. Ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Κρόνου λοιπὸν—καὶ διαφωνοῦντος μόνον τοῦ Ὠκεανοῦ—συνελήφθη ὁ Οὐρανὸς μὲ δολιότητα, ἀπεκόπησαν τὰ αἰδοῖα του καὶ ρίχθηκαν στὴν θάλασσα (!!!). Ἀπὸ τὸ αἷμα ποὺ ἔρρευσε γεννήθηκαν οἱ Ἐρινύες, ἀπὸ τὸν ἀφρὸ δὲ ποὺ ἔκαμαν τὰ κύματα ἀπὸ τὰ αἰδοῖα ἀνεδύθη ἡ Ἀφροδίτη(!). Τότε, τὸν Οὐρανὸ διαδέχθηκε ὁ Κρόνος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε ὡς γυναίκα του τὴν Ρέα. Ἀπὸ τὴν ἕνωση Ρέας καὶ Οὐρανοῦ ἦρθαν στὸ φῶς ἕξ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν στοὺς πρώτους θεοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ εἶναι: ἡ Ἑστία, ἡ Δήμητρα, ἡ Ἥρα, ὁ Ἅδης, ὁ Ποσειδὼν καὶ ὁ Ζεύς. Ἀλλὰ ὁ Κρόνος, γνωρίζοντας ὅτι κατὰ τὸ θέλημα τῆς Μοίρας θὰ ἐξηφανίζετο ἀπὸ τὰ παιδιά του, κατεβρόχθισε αὐτὰ μόλις γεννήθηκαν. Ἡ Ρέα κατέφυγε τρομαγμένη τότε στὴν Κρήτη, ὅπου γέννησε ἄλλον Δία (2) καὶ τὸν ὁποῖον ἐγαλούχησε ἡ νύμφη Ἀμάλθεια πάνω στὸ ὄρος Δίκτη. Ὅταν μεγάλωσε ὁ Ζεὺς ἐξεθρόνισε τὸν πατέρα του Κρόνο καὶ ἀπελευθέρωσε τοὺς Κύκλωπες καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρες, ποὺ εἶχαν δεσμευθῆ ἀπὸ τὸν Κρόνο στὸν Τάρταρο...

Οἱ Ὀλύμπιοι Θεοὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ συνεχίσουν τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς δυνάμεώς των. Ἡ μητέρα τῶν Τιτάνων, ἡ Γῆ, θέλησε νὰ ἐκδικηθῆ τὴν πτώση των καὶ γιὰ τοῦτο γέννησε τὸ γένος τῶν Γιγάντων. Οἱ Γίγαντες, θέλοντας νὰ ἐκπορθήσουν τὸν Ὄλυμπο ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Θεῶν. Ἔβαλαν λοιπὸν ἐπάνω στὴν Ὄσσα τὸ Πήλιον, ἔκαμαν ἐκεῖ προμαχῶνες καὶ ἄρχισαν νὰ ἐκσφενδονίζουν φλεγόμενους κορμοὺς δένδρων καὶ βράχους.

Οἱ Γίγαντες καὶ ἡ πάλη των κατὰ τῶν Θεῶν (γιγαντομαχία) εἶναι συχνὰ μυθολογικὸ στοιχεῖο καὶ στὴν γερμανικὴ μυθολογία. Ἡ Ἡσίοδος δὲν μνημονεύει τὴν γιγαντομαχία, τοποθετεῖ ὅμως στὴ θέση αὐτὴ τὸν ἀγῶνα τοῦ Τυφῶνα, τοῦ τρομερώτερου ἀπὸ ὅλους τοὺς υἱοὺς τῆς Γῆς, κατὰ τοῦ Διός. Ὁ Οὐρανός, ἡ Γῆ καὶ ἡ Θάλασσα, πυρακτώθηκαν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ, ἐσείετο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἅδης. Στὸ τέλος ὅμως, ὁ Ζεὺς κατώρθωσε νὰ καταβαραθρώσῃ τὸ φοβερὸ τέρας—τὸν Τυφῶνα—στὰ ἔγκατα τῆς Αἴτνης...

Ἐδῶ φάνηκαν στὴν γῆ καὶ οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἀνίσχυρα καὶ ἐφήμερα αὐτὰ ὄντα ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν παντοδυναμία καὶ τὴν ἀθανασία τῶν Θεῶν. Ἀλλὰ κατὰ ποιὸν

1. Ἡ γνώμη γιὰ τὰ «τέρατα» ποὺ γεννῶνται σήμερα ἀπὸ ἐπιμειξίες, πιστεύεται ὅτι ἔχει τὶς ρίζες της, σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ στὴν παράδοση αὐτή, παράδειγμα ποὺ συχνὰ φέρεται στὸ στόμα τοῦ λαοῦ τῆς Δωρίδος.

2. Ἀπὸ τὸν Ἡσίοδο μαθαίνουμε ἀκόμα, ὅτι τὴν στιγμὴ ποὺ ἡ Ρέα ἐγεννοῦσε τὸν νεώτερο Δία, οἱ Κουρῆται κατέπνιγαν μὲ τοὺς χορούς καὶ τὶς κραυγές των τὶς φωνὲς τοῦ βρέφους. Τοῦτο, γιὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ ὁ πρῶτος Δίας τὶς φωνὲς τοῦ βρέφους καὶ τὸ καταπνίξῃ.

τρόπο φάνηκαν οἱ ἄνθρωποι; Πολλοὶ ξένοι ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ ἐρώτημα αὐτό, ἡ ἀπάντηση δὲ εἶναι ὅτι γεννήθηκαν ἀπὸ τὴν Γῆ καὶ ὅτι πολλαπλασιάσθηκαν ἀπὸ τὸ χῶμα ἢ ἀπὸ κορμοὺς δένδρων. Οἱ Ἕλληνες ὅμως εἶχαν περισσότερες ἀπαντήσεις. Κατὰ τὴν περισσότερο διαδεδομένη ἀπὸ αὐτές, δημιουργὸς τῶν ἀνθρώπων ἦταν ὁ Προμηθεύς, υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλομένης θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἀδελφῆς τοῦ Ἄτλαντα καὶ τοῦ Ἐπιμηθέα. Ἀνήκει λοιπὸν ὁ Προμηθεὺς στὸ γένος τῶν Τιτάνων καὶ ἐμφανίζεται στὸν μῦθο ἀντίπαλος τῶν Θεῶν. Καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐπίσης, παριστάνει τὸν Προμηθέα ὡς προστάτη τῶν ἀνθρώπων ἐναντίον τῶν Θεῶν. Ὁ Ζεὺς ἀφῆρεσε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὸ πῦρ, ἀπαραίτητη προϋπόθεση τῆς ἐξελίξεως, ἀλλὰ ὁ Προμηθέας τὸ ὑπέκλεψε καὶ τὸ ἐπανέφερε στοὺς ἀνθρώπους. Σύμφωνα μὲ τὸν μῦθο αὐτὸν τοῦ Ἡσιόδου—τὸν ὁποῖον συναντᾶμε γιὰ πρώτη φορὰ στὶς ἀρχὲς τοῦ 5ου π. Χ. αἰῶνος—ὁ Προμηθεὺς ἔπλασε ἀπὸ χῶμα τὸν ἄνθρωπον, «δίκην ἀγγειοπλάστου».

Ἐντελῶς διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν θεογονία καὶ κοσμογονία αὐτὴ τοῦ Ἡσιόδου, εἶναι ἡ κοσμογονία τῶν Ὀρφικῶν. Στὴν πραγματικότητα, οἱ Ὀρφικοὶ προέβαλλαν πολὺ περισσότερες θεωρίες γιὰ τὴν κοσμογονία, οἱ ὁποῖες διέφεραν κατὰ πολὺ ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Κατὰ μία ἀπὸ αὐτὲς λ.χ., στὴν ἀρχὴ ὑπῆρχε ὁ Αἰθὴρ καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὸν τὸ χάος καὶ τὸ Σκότος. Τὸ Φῶς ὅμως διεπέρασε τὸν Αἰθέρα, φώτισε τὰ πάντα καὶ ἀπὸ αὐτὸ γεννήθηκε ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, τὰ Ἄστρα, ἡ Γῆ, ἡ Θάλασσα. Ἄλλη Ὀρφικὴ θεωρία, γιὰ τὸν κόσμο, ὁμιλεῖ γιὰ ἕνα τεράστιο αὐγὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖο, ὅταν ἔσπασε, ἐξεπήδησαν τὰ ὄντα, θεῖα καὶ ἐπίγεια. Τὴν θεωρία αὐτὴ τὴν συναντᾶμε σήμερα καὶ σὲ ἄλλους λαοὺς καὶ τοῦτο, ἴσως γιὰ τὴν ᾠοειδῆ μορφὴ τοῦ σύμπαντος, ἴσως γιὰ τὸ ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔμβια ὄντα γεννιοῦνται ἀπὸ τὸ αὐγό. Τρίτη Ὀρφικὴ θεωρία κοσμογονίας καὶ θεογονίας, προβάλλει τὸ Χάος ὡς ἀρχὴ τῶν ὄντων. Παιδιὰ τούτου εἶναι ἡ Ἀνάγκη καὶ ὁ Κρόνος—ἀπὸ τὸν ὁποῖον γεννήθηκε ὁ Ἔρως ἢ Φάνης—ὁ Ἥλιος, ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ζεύς. Ἄλλη ἐκδοχὴ μᾶς λέγει ὅτι ὁ Φάνης γεννήθηκε ἀφ' ἑαυτοῦ καί, σὰν διφυὴς—συνύπαρξις τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεως—ἐγέννησε τὴν Νύκτα, μὲ αὐτὴν δὲ ἐγέννησε τὸν Οὐρανὸ καὶ τὴν Γῆ, ποὺ ἀργότερα ἐγέννησαν τοὺς Τιτᾶνες...

Ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτὲς μόνον οἱ κοσμογονίες τῶν Ὀρφικῶν. Σύμφωνα μὲ ἄλλη, στὴν ἀρχὴ ὑπῆρχε ὁ Οὐρανός, ἡ Γῆ καὶ ἡ Θάλασσα σὰν ἑνιαῖο καὶ ἀδιαχώριστο σύνολο. Ἔπειτα ἦλθε τὸ Νεῖκος, τὸ ὁποῖον διεχώρησε αὐτὰ καὶ ἔτσι ἐσχηματίσθη ὁ κόσμος. Πρῶτοι κυβερνῆτες τοῦ κόσμου ἐχρημάτισαν ὁ Ὁρίων καὶ ἡ Εὐρυνόμη, τοὺς ὁποίους διεδέχθη ὁ Οὐρανός, ἔπειτα ὁ Κρόνος καὶ τέλος ὁ Ζεύς. Ἄλλες θεωρίες τῶν Ὀρφικῶν προέβαλλαν ὡς ἄναρχο ἀρχὴ τοῦ παντὸς τὸ Ὕδωρ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσχηματίσθη ὁ πηλὸς καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον πηλὸν γεννήθηκε ὁ Κρόνος. Ὁ Κρόνος γέννησε τὸ ᾠόν, τὸ ὁποῖον, ὅταν θρυμματίσθηκε, ἐσχηματίσθη ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ. Ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ καὶ τὴν Γῆ γεννήθηκαν οἱ Μοῖρες, οἱ Ἑκατόγχειρες καὶ οἱ Τιτᾶνες...

Ὅλες αὐτὲς οἱ κοσμογονίες καὶ θεογονίες ἀποδίδονται στὸν Ὀ ρ φ έ α, στὴν πραγματικότητα ὅμως κατάγονται ἀπὸ διαφόρους χρόνους καὶ γιὰ τοῦτο ἔχουν τόση διαφορὰ μεταξύ των. Περιγράφουν τὴν γένεση τῶν Θεῶν καὶ τοῦ κόσμου ὡς μία διαδοχικὴ σειρὰ ἀπὸ θεότητες, οἱ ὁποῖες εἶναι συνήθως προσωποποιήσεις ἀφηρημένων ἐννοιῶν. Οἱ θεῖες δυνάμεις γεννῶνται ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὑπερνικοῦν ἡ μία τὴν ἄλλη καὶ στὸ τέλος ἐμφανίζουν τὸ σύμπαν νὰ διαπνέεται ἀπὸ ἕ ν α πνεῦμα, ἐκδήλωσις τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ποικιλία τῶν ὄντων καὶ τῶν φαινομένων. Παρόμοιος ἐμψυχωτὴς τοῦ παντὸς εἶναι, γιὰ τὴν θρησκευτικὴ συνείδηση τῶν Ὀρφικῶν, ὁ Διόνυσος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς τερματίζει τὴν διαδοχικὴ σειρὰ τῶν θείων ὄντων, ὅπως μαθαίνουμε ἀπὸ κάποιον ἄλλο κοσμογονικὸ καὶ θεογονικὸ μῦθο τῆς αἱρέσεως τῶν Ὀρφικῶν. Στὸν Διόνυσο, ἀπὸ παιδὶ ἀκόμα, ἐμπιστεύ-

εται ὁ Ζεὺς τὴν κυριαρχία τοῦ κόσμου. Γύρω ἀπὸ αὐτὸν περιστρέφεται ὁ κυριώτερος μῦθος, ποὺ ἔχει ἰσχὺν δόγματος γιὰ τοὺς Ὀρφικούς. Κατὰ τὸν μῦθο αὐτόν, ὁ κόσμος γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Νύκτα (ἤτοι τὸ Σκότος). Ἀπὸ τὴν Νύκτα γεννήθηκε ὁ Αἰθὴρ καὶ ὁ Χρόνος, οἱ ὁποῖοι ἐγέννησαν τὸ κοσμικὸν ᾠόν. Ἀπὸ τοῦτο τὸ κοσμικὸ ᾠὸν γεννᾶται ἡ πρώτη μορφὴ τοῦ Διονύσου, ὁ Φάνης, ὁ φωτεινὸς δημιουργὸς τῶν πάντων. Ὁ Διόνυσος ἢ Φάνης γεννᾷ μὲ τὴν Νύκτα τοὺς Τιτᾶνες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔλκει τὸ γένος ὁ Ζεύς. Γιὰ νὰ γίνῃ λοιπὸν ὁ Ζεὺς μονοκράτωρ τοῦ σύμπαντος, καταβροχθίζει τὸν Φάνητα—Διόνυσο—καὶ γεννᾷ μὲ τὴν Περσεφόνη τὸν δεύτερο Διόνυσο, μὲ μορφὴ δράκοντος. Αὐτὸν τὸν συλλαμβάνουν μὲ δολιότητα καὶ τὸν καταβροχθίζουν οἱ Τιτᾶνες. Ὁ Ζεὺς κατακεραυνώνει τότε τοὺς Τιτᾶνες καὶ μὲ τὴν τέφρα των πλάθει τὸν Ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος μετέχει ἔτσι στὴν φύση τῶν Τιτάνων ἀλλὰ καὶ στὴ Θεϊκὴ φύση, ἀφοῦ στὴν τέφρα τῶν Τιτάνων περιείχετο καὶ ἡ τέφρα τοῦ Διονύσου ποὺ καταφαγώθηκε ἀπὸ τοὺς Τιτᾶνες. Ἡ Ἀθηνᾶ ὅμως εἶχε σώσει τὴν καρδιὰ τοῦ Διονύσου, τὴν ὁποία κατέφαγε ὁ Ζεὺς καὶ ἔτσι γέννησε μὲ τὴν Σέμελη τὸν τ ρ ί τ ο Διόνυσο...

Βλέπουμε ἐδῶ τοὺς Τιτᾶνες νὰ εἶναι φονεῖς καὶ διαμελισταὶ τοῦ Θ ε ο ῦ —τοῦ Ἑ ν ὸ ς—τοῦ Διὸς δηλαδή. Γίνονται ἔτσι αἰτία νὰ καταμερισθῇ ἡ θεία οὐσία στὴν πολλότητα τῶν μορφῶν τοῦ κόσμου τούτου. Σ' αὐτὸ συνίσταται τὸ μεταφυσικὸ ἁμάρτημα, ποὺ βαρύνει τὸ «ἀπὸ τὴν τέφρα παραχθὲν γένος τῶν ἀνθρώπων» καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον λυτρώνει τὸν ἄνθρωπο ὁ Διόνυσος, ὁ «λύσιος» Θεός.

***

Παρ' ὅλα αὐτά, οἱ μῦθοι ποὺ εἴδαμε σχετικὰ μὲ τὴν κοσμογονία καὶ θεογονία δὲν διήγειραν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ, ποὺ ἐδημιούργησε τὴν φιλοσοφία καὶ τὴν ἱστορία. Καὶ ὅμως, διηγοῦνται τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴν γῆ καὶ ζητοῦν νὰ ἐξηγήσουν τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν τραγικότητά του. Οἱ παραδόσεις γιὰ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, τὴν πτώση καὶ τὸν κατακλυσμό, φαίνεται ὅτι συνυπάρχουν ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἀλλὰ κανένας δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ ἐναρμονίσῃ αὐτὲς μπρὸς στὶς ἄλλες. Ἀκόμα καὶ αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ δὲν φαίνονται νὰ ἐνδιαφέρονται γι' αὐτές. Ἄξιον λόγου ὑπαινιγμὸ δὲν βρίσκουμε οὔτε στὶς ᾠδὲς τοῦ Πινδάρου, οὔτε στὰ χορικὰ τῶν τραγικῶν, σχετικὰ μὲ τὶς κοσμογονικὲς παραδόσεις. Οὔτε καὶ ὁ Προμηθεὺς Δεσμώτης τοῦ Αἰσχύλου, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς θέμα ἕναν ἀπὸ τοὺς μύθους αὐτούς, περιέχει κάτι τὸ ἐντελῶς ἀξιόλογο. Πάνω σ' αὐτό, θὰ μποροῦσαν νὰ παραβληθοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς Ἰσραηλῖτες, οἱ ὁποῖοι, ὕστερα ἀπὸ τὴν συνοπτικὴ διήγηση τῆς Γενέσεως γιὰ τὴν κοσμογονία, γιὰ τὴν παραδεισιακὴ κατάσταση, τὴν πτώση καὶ τὸν κατσκλυσμό, δὲν ἐνδιαφέρονται πλέον γιὰ αὐτά. Μόνον ὁ Ἡσαΐας κάμνει μιὰ φορὰ ὑπαινιγμὸ γιὰ τὸν κατακλυσμό, ἀλλὰ οὔτε αὐτός, οὔτε οἱ λοιποὶ προφῆται, οὔτε οἱ ψαλμοὶ κάμνουν λόγο γιὰ τὴν πτώση, τὴν ὁποίαν μνημονεύει μόνον ὁ Ἐκκλησιαστὴς καὶ ἡ Σοφία Σειράχ, ἔργα Ἀλεξανδρινῶν Ἰουδαίων.

(Συνεχίζεται)

Ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Β' κ. **Ι. ΡΑ·Ι·ΚΟΥ**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Αἰσθάνθηκα ἀδήριτη τὴν ἀνάγκη νὰ ἐξαντλήσω καὶ τὴν τελευταία μου προσπάθεια, γιὰ νὰ μεταπείσω τὸν Κώστα. Σκέφθηκα ὅτι εἶχα ἠθικὴ ὑποχρέωση νὰ τοῦ ὑποδείξω καὶ τοῦ ὑπενθυμίσω, μιὰ ἀκόμη φορά, τοὺς κινδύνους ποὺ ὁπωσδήποτε θὰ ἀντιμετώπιζε. Μὲ κάποια ἔξαψη τοῦ εἶπα τοῦτα τὰ λόγια : Κώστα. Πρόσεξε, γιατὶ ὁ δρόμος ποὺ πῆρες θὰ σ' ὁδηγήσῃ στὴ καταστροφή.'Εμεῖς εἴμαστε παιδιὰ φτωχῶν γονιῶν, οἱ ὁποῖοι χρόνια τώρα πασχίζουν νὰ μᾶς μάθουν λίγα γράμματα, γιὰ νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὴ τυραννικὴ ζωὴ ποὺ περνοῦν αὐτοί. "Ας μὴ τοὺς πικράνουμε μὲ τὴ παράλογη διαγωγή μας. "Ας κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε νὰ καλλιτερεύσουμε τὴ δική μας πρῶτα ζωὴ κι' ὕστερα τὴ δική τους. Μὴ κυνηγᾶμε πουλιὰ ποὺ δὲν πιάνονται... Βλέπεις αὐτὴ τὴν ἀπέραντη θάλασσα, ἡ ὁποία ξανοίζεται μποροστά μας.'Αλήθεια... Πόσο γαλήνια εἶναι τούτη τὴ στιγμή. Κι' ὅμως, αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ θάλασσα μερικὲς φορὲς γίνεται ἀληθινὴ κόλαση. Τὰ κύματά της σηκώνονται σὰν βουνὰ καὶ χτυποῦν τοὺς βράχους τῆς ἀκρογιαλιᾶς τόσο, ποὺ τοὺς δίνουν χίλιων λογιῶν σχήματα. Αὐτὴ ἡ θάλασσα, ἐκεῖ ποὺ σοῦ φαίνεται τόσο ξελογιάστρα, κάποτε ζητάει νὰ σὲ ρουφήξῃ στὰ ἀπύθμενα βάθη της... Κύττα κείνη τὴ βαρκούλα στὸ βάθος μακρυά. Σὰν πούπουλο κουνιέται χαδιάρικα πάνω στὴ θάλασσα. Εἶδες ποτὲ σου σὲ καιρὸ θαλασσοταραχῆς καμμιὰ νὰ πλέῃ τόσο ἤρεμα. Ποιὸς τολμάει στὴν ἄγρια φουρτούνα νὰ ξεμυτίσῃ ἀπὸ τὸ λιμάνι. Κι' ὅμως στὸ καιρὸ τῆς φουρτούνας γίνονται ταξίδια, ὁ κόσμος ταξιδεύει κι' ἂς μαίνεται ἡ θάλασσα. Τά πράγματα ὅμως ἐδῶ διαφέρουν. Τὸ πλοῖο ποὺ ξανοίγεται σὲ μακρυνὸ θαλασσινὸ ταξίδι εἶναι δοκιμασμένης ἀντοχῆς, γερό, ἱκανὸ ν' ἀνθέξῃ καὶ στὴν πιὸ φοβερὴ τρικυμία. Πάνω στὴν πλώρη του στέκει ὁ καπετάνιος, παλαίμαχος ναυτικὸς ποὺ ξέρει νὰ κυβερνήσῃ τὸ σκάφος του στὶς κρίσιμες στιγμές. Μὴ σοῦ φαίνονται τώρα ὅλα τόσο ρόδινα. Μὴ πιστεύεις στὰ λόγια μιᾶς γυναίκας ποὺ χθὲς ἀκόμη γνώρισες. Τράβα στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου κρατῶντας μόνο σου τὸ τιμόνι καὶ μὴν ἐμπιστεύεσαι νὰ σὲ ὁδηγοῦν οἱ ἄλλοι. "Ο,τι δημιουργήσεις μόνος σου, μὲ κόπο καὶ ἱδρώτα, αὐτὸ θἄχῃ αὔριο ἀξία. Δὲν μπορεῖς νὰ περπατᾷς ξυπόλυτος πάνω στὰ καρφιά. Αὐτὸ εἶναι παραφροσύνη. Εἶναι αὐτοκτονία.

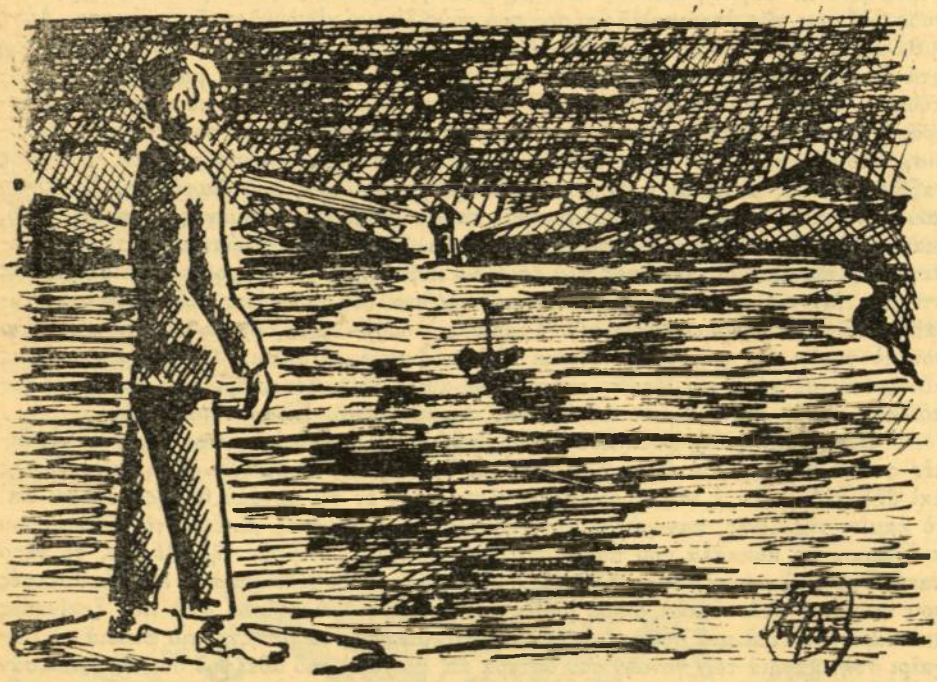
Ξέχασε ἂν θέλῃς αὐτὰ ποὺ τώρα αἰσθάνεσαι, φτιάξε κάτι δικό σου, μὲ τὶς δικές σου δυνάμεις, γίνε ἕνας ἄνθρωπος μὲ ὀντότητα. "Οταν ὅλα αὐτὰ κατορθώσῃς καὶ δῇς ἀκόμη ὅτι ἡ νέα σ' ἀγαπάει, τότε, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ θἄχῃς περάσει ἀπ' τὸ καμίνι τῆς ζωῆς, παντρέψου την καὶ ζῆσε εὐτυχισμένος. Σκέψου τὸν ἀδελφό σου ποὺ ἄφισε τὰ κόκκαλά του πάνω στὶς κακοτράχηλες κορφὲς τῆς Πίνδου, τὸ γέρο πατέρα σου, τὴ μάννα καὶ τὶς ἀδελφές σου. 'Αλήθεια δὲν θέλεις πιὰ νὰ δῇς τὶς ἀδελφές σου ντυμένες στὰ νυφικὰ ὅπως μοῦλεγες κάποτε ; Συλλογίσου ἀπὸ ποῦ ξεκίνησες καὶ πᾶρε ὁριστικὰ μιὰ σοβαρὴ ἀπόφαση. Μὴ θελήσῃς νὰ μπήξῃς πιὸ βαθειὰ τὸ μαχαῖρι στὴν καρδιὰ τῶν γονιῶν σου ὕστερα ἀπ' τὸ χαμὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Στάσου σὰν ἄνδρας, σκέψου σὰν ἄνδρας καὶ πᾶρε τὴν ἀπόφασή σου ἀντρίκεια. Ποτὲ δὲν φαντάζόμουνα πὼς θὰ ξεχνοῦσες ὅ,τι ὡς τώρα εἶχες σὰν ἰδανικὸ τῆς ζωῆς σου, γιὰ τὸ χατῆρι μιᾶς γυναῖκας. Τὴν ξέρεις καλὰ τὴν Ρένα; Μὴ μοῦ πῇς ναί, γιατὶ ἐσὺ τὴ γνώρισες χθές, ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες. 'Εγὼ τὴ ξέρω χρόνια τώρα. Φῦγε μακρυὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ γυναίκα. Κι' ἄλλοι πρὶν ἀπὸ σένα τὸ ἴδιο πάθανε. Γρήγορα ὅμως ξέφυγαν ἀπὸ τὰ δίχτυα της. Μπορεῖ νἄναι πλούσια, ὄμορφη, εἶναι ὅμως καὶ μιὰ ὑποκρίτρια ποὺ

ἀρέσκεται νὰ σχίζῃ τὶς σάρκες τῶν θυμάτων της. Εἶναι γυναίκα χωρὶς καρδιά. Ὅλο καπρίτσιο καὶ ἀλαζονεία. Μέσα της ἔχει φωλιάσει ὁ Σατανᾶς. Δὲν λογαριάζει ἠθικὴ καὶ τιμιότητα, φθάνει νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ ἀκόρεστα πάθη της. Εἶναι μιὰ συχαμένη ποὺ σπέρνει παντοῦ τὴν καταστροφή. Μὴν ξεχνᾶς ἀκόμη πὼς εἶναι μιὰ ἀριστοκράτισσα π...

«Πᾶψε. Μὴ συνεχίζῃς.» Ρίχνεται πάνω μου σὰν θηρίο ἕτοιμο νὰ κατασπαράξῃ τὸ θῦμα του. Τὰ χέρια του σφίχθηκαν στὸ λαιμό μου. Ἄρχισα νὰ κλονίζωμαι. Σὰν τρελλὸς, ποὺ ξέφυγε ἀπ' τὸ Φρενοκομεῖο πρὶν τλειώσῃ ἡ θεραπεία του, μ' ἔσφιγγε ἀκόμα πιὸ πολύ. Μὲ σβυσμένη φωνὴ τοῦ δίνω νὰ καταλάβῃ πῶς ἀνακαλῶ τὰ ὅσα εἶπα. Τὰ χέρια του πέφτουν, τά μάτια του γυαλίζουν, πετοῦν σπίθες. Δίνοντας τὸ χέρι μου τοῦ ζητῶ συγγνώμην καὶ φεύγοντας τοῦ εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία στὴ ζωή του.

Μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη γιά ὅ,τι ἔγινε πῆρα τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι μου. Ἄρχισε νὰ σουρουπώνῃ. Ἡ θάλασσα σήκωσε λίγο κῦμα. Ἕνα δροσερὸ ἀεράκι θωπεύει τὰ μάγουλά μου. Ὁ οὐρανὸς πεντακάθαρος. Κάπου στὸν οὐράνιο θόλο, ἕνα ἀστέρι προβάλλει κολλημένο σὰν στρεῖδι. Θἄχα προχωρήσει ἀρκετὰ ὅταν γύρισα νὰ δῶ τὸν Κώστα. Εἶχε κοκαλώσει στὴ θέση του. Ὄρθιος σὰν ἄγαλμα, κυττοῦσε τὸ ἄπειρο. Ποιὸς ξέρει τὶ σκεπτόταν. Νἄχε ἀρά γε μετανοιώσει ; Σὲ κανένα δὲν εἶπα κεῖνο τὸ περιστατικό. Μὰ κι' ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, χωρίσαμε ὁριστικὰ μὲ τὸν Κώστα...

Τελειώνοντας τὸ Γυμνάσιο, κάποια μέρα χάνεται ἀπ' τὴ γειτονιά μου. Δὲ ζή-

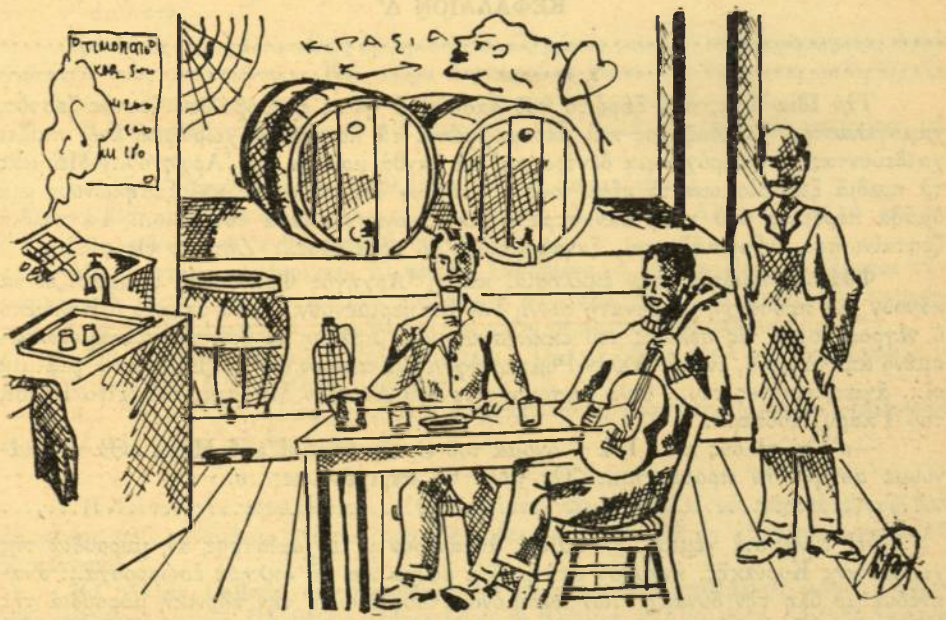
Ὄρθιος σὰν ἄγαλμα κυττοῦσε τ' ἄπειρο...

τησα νὰ μάθω ποῦ πῆγε. Κάποιος φίλος μας εἶπε πὼς ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα μαζὶ μὲ τὴ Ρένα καὶ πὼς μὲ χρήματά της εἶχε νοικιάσει ἕνα καλὸ δωμάτιο, ἐνῷ ἡ Ρένα ἔμενε σὲ κάποια θεία της. Τίποτε ἄλλο δὲν γνώριζα...

Τὸ πῶς ἐγὼ βρέθηκα ἐδῶ ποὺ εἶμαι, εἶναι κάτι ἄσχετο μὲ τούτη τὴν ἱστορία.

Σ' ὅλα τὰ χρόνια ποὺ μεσολάβησαν, τίποτα τὸ νεώτερο δὲν μπόρεσα νὰ μάθω. Ἐκεῖνο ποὺ πολὺ ἀργότερα ἔμαθα ἦταν πὼς ἡ ἀγαπημένη του πρὶν τρία χρόνια παντρεύτηκε κάποιο ξένο καὶ ἔφυγε μαζί του στὸ ἐξωτερικό. Ἔμαθα ἐπίσης ὅτι ὁ πατέρας του πέθανε φυματικὸς καὶ πὼς οἱ ἀδελφὲς του μὴ μπορῶντας νὰ ζήσουν στὸ χωριὸ χωρὶς κανένα προστάτη ἦλθαν στὴν Ἀθήνα καὶ γίνηκαν ὑπηρέτριες. Γιὰ τὸ φίλο μου, τίποτα δὲν μπόρεσα νὰ μάθω. Λὲς κι' εἶχε ἀνοίξει ἡ γῆ καὶ τὸν κατάπιε...

Ὥσπου, κάποιο βράδυ, θἄταν περίπου ἡ ὥρα 2 μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ἐκτελῶντας τὴ συνηθισμένη μου ὑπηρεσία ὡς ἀστυφύλαξ σὲ κάποιο Ἀστυνομικὸ Τμῆμα τῶν Ἀθηνῶν, συνέβη κάτι τὸ ἀπρόοπτο. Περνῶντας ἀνάμεσα στὰ φτωχόσπιτα κάποιας συνοικίας τοῦ Τμήματος, σταμάτησα γιὰ λίγο μπροστὰ σ' ἕνα ταβερνάκι. Θέλησα

Τὸ ταβερνάκι ἦταν φτωχό...

νὰ κάνω μερικὲς παρατηρήσεις στὸν ταβερνιάρη, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον δὲν εἶχε κλείσει τὴν ταβέρνα του στὴν καθωρισμένη ὥρα, ἀλλὰ ἐπέτρεπε στοὺς θαμῶνες του νὰ τραγουδοῦν μὲ τὴ συνοδεία μιᾶς κιθάρας.

Τὸ ταβερνάκι ἦταν φτωχὸ σᾶν καὶ τὴ γειτονιὰ ποὺ βρισκόταν. Λίγα τραπέζια μὲ μερικὲς ξεθωριασμένες καρέκλες, δύο-τρία κρασοβάρελα καὶ μιὰ βρώμικη πιὸ κεῖ κουζίνα. Ὁ ταβερνιάρης, ἕνας ξερακιανὸς καὶ λίγο φαλακρός, μὲ μιὰ βρώμικη ποδιὰ καθόταν παρέα μὲ μερικοὺς ἄλλους σ' ἕνα γωνιακὸ τραπέζι καὶ πίνανε. Μιὰ κιθάρα ξεχαρβαλωμένη ἄφινε κάτι ἀπαίσιους μουσικοὺς τόνους ποὺ δὲν μποροῦσες νὰ ξεκαθαρίσῃς ἂν πρόκειται γιὰ κανένα τραγοῦδι ἢ μοιρολόγι. Ἡ παρέα ἀποτελεῖτο ἀπὸ ἀνθρώπους ἐργένηδες καὶ ἀργόσχολους, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ τέτοιες ὧρες γυρίζουν μιὰ-μιὰ τὶς ταβέρνες. Κρατῶντας τὰ κρασοπότηρα στὰ χέρια των καὶ σιγομουρμουρίζοντας ρεμπέτικα τραγούδια, πρόσφεραν θυσία στὸ Βάκχο.

(Συνεχίζεται)

'Υπὸ QIL. CESBRON, κατὰ μετάφρασιν «'Αστυνομικῶν Χρονικῶν»

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

.....

.....

Τὴν ἴδια ὥρα, στὸ ξέφωτο τοῦ δάσους, ὁ ἥλιος ξεπροβάλλει ζεστὸς-ζεστός, χαμογελαστός, ἐλπιδοφόρος καὶ μεταμορφώνει τὰ παγωμένα χωράφια, ἐνῶ παίζει χαϊδεύοντας τὰ πυρρόχρωμα δέντρα καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ τῆς 'Αρχηγοῦ... Μὲ μιᾶς τὰ παιδιὰ ξαναβίσκουν τὸ κέφι τους... Τρέχουν ξεφωνίζοντας καὶ ξεσηκώνουν μιὰ ὁμάδα πέρδικες ποὺ πετᾶ σὰν στρατιωτικὴ φάλαγγα κατὰ τὸν ἥλιο... Τὰ παιδιὰ ζεσταίνονται, ἐνθουσιάζονται, ξαναβρίσκουν τὸ κέφι τους... Ζήτω ὁ Θεός!!!

Φθάνουν πρῶτοι στὴν ἐκκλησιά, καὶ ἡ 'Αρχηγὸς Φρανσουὰζ ἀποφασίζει νὰ κάνουν μιὰ προσευχὴ μὲ δυνατὴ φωνὴ ἐνῶ θὰ περιμένουν... Στὸ μεταξὺ ὁ Κολόμπο ὁ νέγρος γυρνᾶ τὶς σελίδες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βιβλίου μὲ δάκτυλο καταμελανιασμένο ἀπ' τὸ κρῦο, ἐνῶ ὁ 'Αλλὲν Ρομπὲρ ἀφίνει νὰ πέσουν ἀπ' τὸ βιβλίο του μιὰ-μιὰ οἱ... ἅγιες, εἰκόνες του... δηλ. φωτογραφίες τοῦ Λουϊζὸν Μπομπέ, τοῦ Τίνο Ρόσσι, τοῦ Γκάρυ Κοῦπερ...

—«'Επὶ τέλους πιά! Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ» ξεφωνίζει ὁ Μὰρκ «Θὰ τὴν κάνουμε αὐτὴν τὴν προσευχή;... Ὡς πότε θὰ περιμένουμε;...».

.....

'Η ἐκκλησιὰ γέμισε, τὰ παιδιὰ ἀναπνέουν μ' εὐχαρίστηση τὴ μυρουδιὰ τῆς χωριάτικης Κυριακῆς, ἀνάμεσα στὰ μαῦρα ροῦχα καὶ τὰ σκληρὰ ἐσώρρουχα... ἀναπνέουν μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῶν πνευμόνων τους ἐτούτη τὴν ἡδονικὴ μυρουδιὰ τῆς Κυριακῆς, τῆς γαλήνης, τῆς χωριάτικης εὐλάβειας, ἀνακατωμένη μὲ τὴν μυρουδιὰ τῶν κεριῶν καὶ τοῦ λιβανιοῦ... Γι' αὐτὰ εἶναι ἡ ἴδια ἡ μυρουδιὰ τοῦ Θεοῦ...

Τὴν ἴδια ὥρα ἀντιγράφουν καὶ μιμοῦνται τὶς χειρονομίες καὶ τὶς στάσεις τῆς 'Αρχηγοῦ Φρανσουάζ, ἐκτὸς ἀπ' τὸν 'Αλλὲν Ρομπὲρ ποὺ μένει ὄρθιος καὶ ἀκίνητος ἀπὸ ὑπερηφάνεια... 'Ο Κολόμπο γυρίζει κάθε σελίδα συγχρόνως μ' αὐτήν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὸ ἴδιο βιβλίον... 'Ο 'Ολὰφ δὲν παύει νὰ ρίχνῃ λαίμαργες ματιὲς στὰ παιδιὰ τοῦ χοροῦ... 'Ο παππᾶς δὲν τὸν ἐνδιαφέρει... Ζηλεύει τὰ παιδιά... Θἄθελε νὰ γίνῃ κι' αὐτὸς ἔτσι...

'Ο 'Ολὰφ ξέρει καλὰ ὅμως ὅτι ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ σπουδαῖο πρόσωπο... Γι' αὐτὸ τὸν πιάνει τὸ παράπονο ὅταν συλλογίζεται ὅτι αὐτὰ τὰ παιδιὰ μποροῦν νὰ παρελαύνουν μὲ τέτοια μεγαλοπρέπεια μέσα στὴν ἐκκλησία ντυμένα μὲ κόκκινα φορέματα, σκουφάκι καὶ δαντέλλες... ἐνῶ αὐτός;...

Γιατὶ λοιπὸν μερικὰ παιδιὰ νἄχουν τόσα δικαιώματα στὴ ζωή; Γιατὶ ἄλλα ἔχουν καὶ γυαλιὰ ἀκόμα;... Τὶ εἶναι αὐτὸς λοιπόν; Ἕνα ἀσήμαντο ἀνθρωπάκι, ἕνα ἀδύνατο πλάσμα ποὺ ὁ καθένας μπορεῖ νὰ τὸ βλάψῃ... Ποῦ νὰ βρῇ ἕνα προστάτη, ἕναν ὑπερασπιστῆ ἐναντίον τῆς ἀδικίας;... Ποιὸς θὰ τὸν προστατεύσῃ ἄρα γε; 'Ο 'Αλλὲν Ρομπὲρ μήπως;... Μπᾶ ὄχι, κι' αὐτὸς ἔχει ἀνάγκη τὸν Μάρκ... Μήπως ὁ

ἴδιος ὁ Μάρκ; Κι' αὐτὸς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν 'Αρχηγὸ Φρανσουάζ... ἢ μήπως ὁ Κλεμανσώ... Μπᾶ!!! Εἶναι τόσο γέρος ὁ δύστυχος, ὥστε κι' αὐτὸς ἔχει ἀνάγκην προστασίας!...

Μὰ πρέπει νὰ βρῇ... Πρέπει νὰ βρῇ κάποιον ποὺ νὰ μὴν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανένα... Μήπως;;;... Μά, βέβαια... Βρῆκε... Αὐτὸν τὸν 'Ιησοῦν Χριστόν, γιὰ τὸν ὁποῖον τόσες φορὲς εἶχε μιλήσει ἡ 'Αρχηγὸς Φρανσουάζ, αὐτὸν θὰ βάλῃ προστάτη του...

'Αλλὰ (τὶ κρῖμα!!!) Ὄχι!!! Οὔτε κι' αὐτόν... Γιατὶ ἄφισε νὰ τὸν καταστρέψουν, νὰ τὸν κρεμάσουν οἱ βρωμεροί... Κι' ἄλλως τε ἦταν πτωχούλης, ὅπως ὁ 'Ολάφ... Κι' ἀκόμα (αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερο!!) ἄφινε νὰ τὸν μπατσίζουν δυὸ φορὲς ἀντὶ ν' ἀμύνεται...

Κι' ὅμως!!!... Στὸ τέλος ἐβγῆκε ἐντελῶς μόνος του ἀπ' τὸ νεκροταφεῖο, ἀφοῦ ἀνέτρεψε τοὺς στρατιῶτες... Κι' τώρα περπατοῦσε πάνω στὴ θάλασσα, καθησύχαζε τὴν θύελλα, ἐθεράπευε τοὺς ἀρρώστους... Αὐτὸς ὁ 'Ιησοῦς Χριστός...

'Ο 'Ολάφ ἔβγαλε ξαφνικὰ μιὰ κραυγή... 'Ο 'Αλλὲν Ρομπὲρ τὸν σπρώχνει μὲ τὸν ἀγκώνα του :

«...Τὶ σ' ἔπιασε λοιπόν, 'Ολάφ;... Εἶσαι κατακίτρινος...».

«...Βρῆκα, ξέρεις... βρῆκα... 'Ο 'Ιησοῦς Χριστός, 'Αλλέν, εἶναι ὁ Ταρζὰν!!!... φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ 'Ολάφ...

Μὲ τὸ στόμα μισάνοιχτο, τὰ φρύδια ζαρωμένα, ὁ 'Αλλὲν Ρομπὲρ δέχεται τὴν ἀποκάλυψη αὐτὴν μὲ σοβαρότητα καὶ γυρνᾷ νὰ παρατηρήσῃ ἐτοῦτον, τὸν προφήτην μὲ τὰ ἀκάθαρτα αὐτιά, ποὺ ἔκανε μιὰ τόσο σημαντικὴ ἀποκάλυψη...

«Θὰ ρωτήσω γι' αὐτὸ τὴν 'Αρχηγό, 'Ολάφ; Ἔτσι δὲν εἶναι καλύτερα;...» ρωτᾷ ὁ Ρομπέρ. Μὰ ὁ ἄλλος τινάζεται :

«... Ὄχι... 'Ασφαλῶς ὄχι... Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ κρατήσῃς μυστικό... Μόνο οἱ δυό μας πρέπει νὰ τὸ ξέρουμε...».

.....

'Η λειτουργία συνεχίζεται... 'Ο Κολόμπο τὴν διαβάζει μὲ σιγανὴ φωνὴ καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ σχισμένου χείλους του, δὲν ξέρει κανεὶς καλὰ ἂν αὐτὰ εἶναι γαλλικὰ ἢ λατινικά...

'Ο 'Αλλὲν Ρομπὲρ δὲν παρακολουθεῖ πλέον... Σὰν μαγεμένος μάγος ὑπνωτίζει τὸ ἄγαλμα τῆς Παρθένου μέχρις ὅτου τὸ βλέμμα του θολώνει... Εἶναι δάκρυα τρυφερότητος ἐτοῦτα... Γιατὶ ΑΥΤΗ ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι ἡ μητέρα του... ἡ δική του μάννα ποὺ τὸν παρατηρεῖ ἔτσι κατὰ πρόσωπο μέχρις ὅτου νὰ κλάψῃ... Μάλιστα!!! 'Η ἄγνωστη, ἡ μάγισσα εἶναι ΑΥΤΗ, ἡ Μητέρα του!!!... 'Ορίστε την... Κάτω ἀπ' τὴν εἰκόνα Της νὰ τὶ εἶναι γραμμένα :

«Μαρία καρδιά μου, Μαρία τὰ δάκρυά μου». Πόσο εὐτυχισμένα θἆναι λοιπὸν τὰ ἔρημα παιδιὰ ἀφοῦ τὰ φωνάζουν παιδιὰ τῆς Παρθένου!!! Αὐτὸ τὸ μεγάλο μυστήριο τῆς Παρθένου εἶναι κρυμμένο στοὺς μεγάλους... ἀλλὰ στοὺς μικρότερους ἔχει ἀποκαλυφθῆ... 'Ο 'Αλλὲν Ρομπέρ, γιὰ νὰ γίνῃ ἀκόμα μικρότερος, γονατίζει... κλαίει... κρύβει τὸ πρόσωπό του μέσα στὰ χέρια του... Ἔτσι τὸ ἄγριο ἀγόρι βρίσκει μέσα στὸ χειμώνα τῆς καρδιᾶς του, ἐντελῶς μόνο του, τὴ γαλήνη καὶ τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς προσευχῆς...

'Ο Μὰρκ περιμένει τὰ ἅγια μὲ ἀσεβῆ ἀνυπομονησία... Κι' ἐνῷ ὅλο τὸ ἐκκλησίασμα χαμηλώνει τὸ κεφάλι, ὑψώνει μόνον αὐτὸς δειλὰ-δειλὰ τὰ μάτια πρὸς τὴν παρουσία αὐτή, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ μεγάλοι τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τόσο θἄθελε νἄχῃ τὴν καθαρὴ καρδιά... Φοβᾶται ἀόριστα ὅτι θὰ κεραυνοβοληθῇ... 'Ιδίως ὅταν οἱ καμπάνες ἀρχίζουν νὰ κτυποῦν ἀκριβῶς ἐτούτη τὴ στιγμή...

Τόσο τὸ χειρότερον!!!.. Διακινδυνεύει φοβισμένος μιὰ ματιὰ... ὕστερα ἄλλη...

στὸ τέλος ξεθαρρεύει, ἀνασηκώνει τὸ κεφάλι ἐλεύθερα καὶ γυρίζοντας ἔξω φρενῶν πρὸς τὴν «ἀδελφούλα» φωνάζει :

—«Ποῦ εἶναι λοιπόν; Ἔ! Πές μου... Κανεὶς δὲν εἶναι, δὲν εἶδα τίποτε!...».

—«Σούτ!!!» ψιθυρίζει ἡ Ἀρχηγὸς Φρανσουὰζ καὶ γιὰ νὰ ἀλλάξῃ θέμα στὶς ἰδέες του, τοῦ δανείζει τὸ βιβλίο της... τῆς λειτουργίας... Ὁ Μὰρκ τὸ φυλλομετρᾶ μὲ ἀπαιτητικὸ δάκτυλο, μὲ μάτι αὐστηρό... ἀγριοκυττάζει τοὺς ψαλμούς... καὶ ξαναρωτᾶ :

«Πές τε, Ἀρχηγέ!!!».

—«Τὶ εἶναι πάλιν;...».

—«Εἶναι ὅτι εἶναι ὅλα ψέμματα.Δὲν ὑπάρχει τίποτε...».

—«Τὶ εἶναι αὐτὸ ποὺ δὲν βρίσκεις;...».

—«Οὔτε ἄστρα στὰ χιόνια, οὔτε ὁ μικρὸς ἅγιος Βασίλης...».

—«Θὰ τὰ ποῦμε ὅταν γυρίσουμε... Θὰ τὰ κουβεντιάσουμε καλύτερα... Ὑπομονή...».

Ἡ λειτουργία τελείωσε... ἀκόμα ἕνας σταυρὸς καί...

—«...Καὶ οἱ γονυκλισίες τοῦ Χριστοῦ χωρὶς κόλπα, εἶναι σαχλαμάρα...» μουρμουρίζει ὁ Μάρκ, ὁ μεγαλύτερος τῆς ὁμάδος...

...Μὲ τὸ μέτωπο πλυμμένο μὲ ἁγιασμένο νερό, βγαίνουν ἀνάμεσα στοὺς Κυριακάτικους χωρικούς, ποὺ ἀνάβουν ἕνα τσιγάρο τόσο λίγο λευκὸ καὶ τόσο πολὺ βρώμικο ὅσο καὶ τὸ περιλαίμιό τους...

Γιὰ ἄλλους ἀπ' αὐτοὺς ἐτοῦτα τὰ παιδιὰ εἶναι «φτωχὰ δυστυχισμένα παιδιά»... γιὰ ἄλλους «σπορὰ κραιπάλης»... Γιὰ κανένα δὲν εἶναι παιδιά, σὰν ὅλα τὰ ἄλλα...

...Τὰ παιδιὰ ξαναγυρίζουν στὸ Κέντρο ἀπὸ δρόμους ἀνάμεσα σὲ γυμνὰ δέντρα, μ' ἐκείνη τὴν ἔντονη πεῖνα στὴν κοιλιὰ ποὺ ἔχει κανεὶς μετὰ τὴν λειτουργία, καὶ μὲ κάποια εὐλάβεια στὸ πρόσωπο... κάποια ἀλλαγή... κάτι ποὺ δὲν εἶχαν κατὰ τὴν ἀναχώρησή τους, ἀφοῦ τώρα κανένας σύντροφος δὲν ἀστειεύεται λέγοντας κάτι «γιὰ τὰ παππαδάκια».

Οἱ πρῶτοι γονεῖς ἔφθασαν μὲ τὸ αὐτοκίνητο τῶν 14 καὶ 27'... Δὲν ἦταν πολὺ διαφορετικοὶ στὴν ἐμφάνιση ἀπ' τοὺς χωρικοὺς τοῦ Κυριακάτικου πρωϊνοῦ... Ἦταν ὅμως πολὺ λιγώτερο καλοστεκούμενοι καὶ πιὸ ἀνθρώπινοι... Κι' ἀκόμα ἀλληλοπαρετηροῦντο σὰν «χωριάτες» καὶ σὰν «τεμπελόσκυλα τῆς πόλης»... Ἔδειχναν ὅτι δὲν καταλάβαιναν καὶ δὲν ἀνεγνώριζαν ὁ ἕνας τὴν ἀξία τοῦ ἄλλου... Ἔδειχναν ὅτι εἶχαν ξεχάσει ὅτι οἱ μὲν παρήγαγαν τὴν τροφή τους, ὅτι οἱ ἄλλοι ἀγόραζαν τὰ προϊόντα τῆς γῆς τους, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν μποροῦσαν νὰ ζήσουν χωριστά...

Οἱ γιαγιάδες μὲ τὰ καλάθια τους, οἱ μητέρες μὲ τὰ δέματα, τὰ ἀδέλφια καὶ οἱ ἀδελφές, ποὺ εἶχαν κι' ὅλας λερώσει τὴν πρωϊνὴ καθαρὴ μπλούζα τους, ἐπέδραμαν στὸ Τερνεραὶ πρὶν ἀκόμα οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν παιδιῶν τελειώσουν τὴν κατασκευὴ τῶν μικρῶν δεμάτων γιὰ τοὺς μικροὺς ἐκείνους ποὺ δὲν δεχότανε ἐπισκέψεις...

...Οἱ σκηνὲς ἦταν οἱ ἴδιες κάθε Κυριακή... Οἱ ἐπισκέπτες φιλοῦσαν τὰ παιδιὰ στὰ μάγουλα τέσσερις—πέντε φορές... Ἐτούτη ἡ συγκίνηση κρατοῦσε ὅμως μονάχα ἐλάχιστα λεπτά...

Ἔπειτα ξανάρχιζαν οἱ ἴδιες, οἱ αἰώνιες συζητήσεις :

—«Μὰ γιατὶ δὲν θέλεις νὰ κάνῃς μιὰ προσπάθεια; Ἔτσι θὰ πάψῃ νὰ σ' ἀκολουθῇ ὅπου πᾶς τὸ πιστοποιητικό σου...».

—«Καὶ βέβαια! Τὶ θέλεις νὰ κάνουν ἕνα παιδὶ ποὺ δὲν φέρνει λεφτὰ στὸ σπίτι του;...».

—«Γιατὶ δὲν ἔγραψες αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα; Δὲν εἶχες λοιπὸν τίποτε νὰ πῇς; Βέβαια δὲν εἶχες νὰ μᾶς πῇς ἐμᾶς τίποτε. Σὲ ἄλλους ὅμως ἔστελνες νέα σου...».

(Συνεχίζεται)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

—Προήχθησαν οἱ κάτωθι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐκ τῶν ἐν ἰσχύϊ πινάκων προακτέων ἔτους 1958 πρὸς πλήρωσιν ὑφισταμένων κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, ὡς ἀκολούθως :

Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀστυνόμου Α΄ τάξεως κατ' ἐκλογὴν ὁ μέχρι τοῦδε Ἀστυνόμος Β΄ τάξεως κ. Γεωργουλέας Ἀθανάσιος. Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀστυνόμου Β΄ τάξεως κατ' ἐκλογὴν ὁ μέχρι τοῦδε Ὑπαστυνόμος Α΄ τάξεως κ. Κοττικιᾶς Γεώργιος καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπαστυνόμου κατ' ἐκλογὴν ὁ μέχρι τοῦδε ἀρχιφύλαξ κ. Λογοθέτης Ἀναστάσιος.

—Παρητήθησαν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος οἱ ἀστυφύλακες : Ἀναστασίου Ἀναστάσιος καὶ Τριανταφυλλόπουλος Εὐάγγελος.

—Διεγράφησαν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος διὰ λόγους ὑγείας οἱ ἀστυφύλακες : Πετούσης Ἀλέξανδρος καὶ Πράσσος Ἀναστάσιος.

***

ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΙΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

—Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἀπενεμήθη ὁ Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Β. Τάγματος τοῦ Φοίνικος εἰς τοὺς Ἀστυνόμους Β΄ τάξεως κ.κ. Τσιοῦγκον Κωνσταντῖνον, Δημητρόπουλον Κωνσταντῖνον, Κιτσοπανίδην Ἀθανάσιον, Παπαλεξόπουλον Γεώργιον, Παπασταθόπουλον Βάϊον, Κασίμην Ἰωάννην, Μαροῦτσον Ἀναστάσιον, Ἀγγελάκον Παναγιώτην, Δεσποινάκην Ἡλίαν, Παπαναστασίου Νικόλαον, Κυραγιάννην Γεώργιον, Μπακῆν Κωνσταντῖνον, Παπαποστόλου Ἀλκιβιάδην, Βουνισέαν Γεώργιον, Πλεύρην Ἀντώνιον, Σούτην Κωνσταντῖνον, Χαλατσᾶν Γεώργιον, Γεωργίου Χρῆστον, Ἰωακεὶμ Δανιήλ, Σταθόπουλον Εὐθύμιον, Λούρην Κωνσταντῖνον, Παπαπαναγιώτου Χρῆστον, Γεωργουλέαν Ἀθανάσιον, Ἀγγελόπουλον Γεώργιον, Δρακάκην Ἐμμανουήλ, Ράπτην Νικόλαον, Παλούκην Δημήτριον, Σαμολαδᾶν Πέτρον, Καμπούρην Χρῆστον, Σπηλιόπουλον Γεώργιον, Καροματσούκην Εὐάγγελον, Παπαγεωργίου Δημήτριον, Παπαμιχαὴλ Κλεομένην, Παπαδόγκωναν Πέτρον, Δαφνῆν Προκόπιον, Κυρκίτσον Γεώργιον, Σπυρογιαννόπουλον Χρῆστον, Παπασπυρόπουλον Κωνσταντῖνον, Κωστόπουλον Πέτρον, Μπλέτσον Ἰωάννην, Ἡλιάδην Δημήτριον, Πέτσην Εὐάγγελον, Τσακανίκαν Γεώργιον, Παναγιωτόπουλον Νικόλαον, Κατσιμαγκλῆν Δημήτριον, Καλογερόπουλον Σωτήριον, Σαγρόπουλον Δημήτριον, Σταυρόπουλον Κωνσταντῖνον, Πολίτην Κωνσταντῖνον, Λαλιώτην Ἀνδρέαν, Μπρικόλαν Πολύκαρπον, Μάνον Εὐθύμιον, Σκάρπαν Θεόδωρον, Νικολουλέαν Χρῆστον, Γιαννακόπουλον Ἐλευθέριον, Κουσκουλῆν Τρύφωναν, Φιλίππου Ἀνδρέαν, Ψαλλίδαν Νικόλαον, Τσουρῆν Ἀντώνιον, Χατζάκην Στέφανον, Μπουρτζῖκον Παναγιώτην, Κωστόπουλον Σταῦρον, Δάβην Ἰωάννην, Ζαμπλάραν Διονύσιον, Κωτσόπουλον Διονύσιον, Μιχαηλίδην Δημήτριον καὶ Ἀδρακτᾶν Θεοφ.

***

ΑΜΟΙΒΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

—Διὰ διαταγῆς τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος, ἀπενεμήθη ἔπαι-

νος εἰς τὸν Ὑπαστυνόμον Α' τάξεως κ. Ζουμπουλάκην Γεώργιον, διότι οὗτος εὑρισκόμενος εἰς τὴν παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν (Ζούμπερι) Ἀττικῆς ἀκτήν, καὶ ἀντιληφθεὶς τὸν κινδυνεύοντα λουόμενον Ε. Ροδινόν, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ διέσωσε τοῦτον ἐκ βεβαίου πνιγμοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ διέσωσεν ὡσαύτως κινδυνεύουσαν νὰ πνιγῇ λουομένην γυναῖκα, ἐπιδείξας πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ, προκαλέσας διὰ τῆς ἐνεργείας του ταύτης, εὐμενῆ ὑπὲρ τοῦ Σώματος σχόλια τῶν ἐκεῖ παραθεριζόντων πολιτῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

—Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἀπενεμήθη ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τὸν ἀστυφύλακα Κουτουβίνην Γεώργιον, διότι οὗτος ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου, μεθοδικότητος καὶ δραστηριότητος πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, ἐπέτυχε τὴν 16/6/58 τὴν σύλληψιν τῶν δραστῶν κλοπῆς μεγαφώνων ἐκ τοῦ Δ' Δημοτικοῦ Σχολείου Περιστερίου, ὅταν οὗτοι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετ' ἀγοραστῶν τῶν μεγαφώνων εἰς τὴν Πλατεῖαν Μοναστηρακίου.

Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἀπενεμήθη ὡσαύτως ἔπαινος εἰς τοὺς 1) Ὑπαστυνόμον Α' κ. Τσιπρούδην Ἀχιλλέα, 2) ἀρχιφύλακα Γαλανάκην Φώτιον καὶ 3) ὑπαρχιφύλακα Πανουσόπουλον Χαρίλαον, διότι ἕκαστος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἁρμοδιότητός του, ἐργασθεὶς μετ' ἐνδιαφέροντος ἐπέτυχε τὴν ἐξιχνίασιν τῶν ὑπὸ τῶν συλληφθέντων, ὡς ἄνω διαπραχθεισῶν κλοπῶν, ὡς καὶ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν κλοπιμαίων καὶ ἀπόδοσιν αὐτῶν εἰς τοὺς δικαιούχους.

—Ὡσαύτως δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἀπενεμήθη ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἀστυφύλακας—ἀθλητὰς Σίλλην Βασίλειον, Κόρμαλην Λεωνίδαν καὶ Ντόντον Κωνσταντῖνον, διότι οὗτοι μετασχόντες ἀνελλιπῶς τῶν διεξαχθέντων ἐνταῦθα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Διεθνῶν καὶ Πανελληνίων Ἀγώνων στίβου, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν ἀγώνων Ἐνόπλων Δυνάμεων, ἐπέτυχαν σοβαρὰς ἀτομικὰς νίκας, ἐπιβληθέντες καὶ πρωταθλητῶν ἀκόμη Εὐρώπης.

Διὰ τῶν ἐπιδόσεών των τούτων, ἐπιδείξαντες ἐπιμέλειαν, ἀγωνιστικὴν διάθεσιν καὶ προσήλωσιν εἰς τὰ ἀθλητικὰ ἰδεώδη, ἐτίμησαν καὶ ἐξύψωσαν τόσον τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ὅσον καὶ τὸ ὄνομα τῆς Πατρίδος μας.

***

ΚΡΙΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ

Περιῆλθεν εἰς τὰ γραφεῖα μας εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης—Ἰατροῦ κ. Χρήστου Τσαχαγέα, τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΓΙΑΝ ΣΜΑΤΣ 18'

Ἀθῆναι τῇ 22 Αὐγούστου 1958

Ἀξιότιμον Κύριον
κ. Διοικητὴν Ἀστυνομικῆς Σχολῆς
Ἐ ν τ α ῦ θ α

Κύριε Διοικητά,

Βαθύτατα συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν εὐγενῆ δωρεὰν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἐγκρίτου Σχολῆς πλήρους σειρᾶς τοῦ περιοδικοῦ «ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» ὑπὲρ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑταιρείας μας, καὶ ἀπὸ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Φιλανθρωπικῆς Λαχειοφόρου Ἀγορᾶς τῆς Ἑταιρείας μας διὰ τῆς διαθέσεως λαχνῶν εἰς τοὺς κ.κ.

'Αξιωματικούς, σᾶς ἐκφράζω τὰς θερμὰς καὶ ἐγκαρδίους εὐχαριστίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

'Εντὸς τοῦ πλαισίου τῆς γονίμου συνεργασίας μας μὲ τὸ εὐγενὲς καὶ ἡρωϊκὸν Σῶμα τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων πρὸς εὐόδωσιν τῶν κοινῶν ἀνθρωπιστικῶν καὶ πολιτιστικῶν σκοπῶν, θέτομεν εἰς τὴν διάθεσίν σας, διὰ δημοσίευσιν εἰς τὸ ὑμέτερον ἀξιόλογον περιοδικὸν ἢ δι' οἱοανδήποτε ἄλλην χρησιμοποίησιν, ὅλας τὰς κοινωνικὰς καὶ ἐθνικὰς πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς ἐργασίας ἐμοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν μου.

"Ηδη ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ περιοδικὸν δύο διαλέξεις μου καὶ προσεχῶς δημοσιεύεται καὶ τρίτη. Δύνασθε, ὁσάκις ἐπιθυμεῖτε, νὰ μᾶς ζητῆτε διάλεξίν μας πρὸς ἄμεσον δημοσίευσιν. Νομίζομεν, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅτι συμβάλλομεν εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν στελεχῶν τοῦ ἐθνοφελοῦς Σώματος, εἰς ἐλαχίστην ἀναγνώρισιν τοῦ τὶ ὀφείλομεν πρὸς τοῦτο ὡς ἄτομα καὶ ὡς "Ελληνες.

Δεχθῆτε σᾶς παρακαλῶ, κύριε Διοικητά, καὶ πάλιν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου καθὼς καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου ἐκτιμήσεώς μου.

'Ο Πρόεδρος τῆς Ε.Ε.Κ.Α.
Χ. ΤΣΑΧΑΓΕΑΣ

***

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ ΕΚΠΟΜΠΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

—'Η ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, συνεχίζοντας τὰ λαμπρὰ ραδιοφωνικὰ προγράμματά της, μὲ τὶς νουθεσίες της, τὰ ὑπέροχα λογοτεχνικὰ στιγμιότυπα καὶ τὴν ποικιλία τῶν ρυθμῶν καὶ τῶν τραγουδιῶν της ἔχει γίνει ὁ ἀχώριστος σύντροφος χιλιάδων ἀκροατῶν, ποὺ περιμένουν κάθε Τετάρτη μὲ ξεχωριστὴ συγκίνηση καὶ ἀνυπομονησία νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἀγαπημένα τους ἀστυνομικὰ ραδιοφωνικὰ προγράμματα.

*

—Τὸ πρόγραμμα τῆς 13/8/58, μ' ἕνα διαλεχτὸ διδακτικὸ ἀπόσπασμα ἀπ' τὸ μεγάλο 'Ημερολόγιο τῆς 'Αστυνομίας, γραμμένο ἀπ' τὸν 'Αρχιφύλακα Σπῦρο Πηλό, μὲ τὴν ὑποβλητικὴ μουσική του ὑπόκρουση καὶ τὰ ὄμορφα τραγούδια γιὰ κάθε γοῦστο, σκόρπισε συγκίνηση, ἐνθουσιασμὸ καὶ ἱκανοποίηση.

*

"Ομορφη, ἁπαλή, ρωμαντικὴ ἡ ἐκπομπὴ τῆς 20/8/58, μὲ καθοδηγητικὲς ὑποδείξεις γιὰ τὴ συμπαράσταση τοῦ κοινοῦ στὸ δύσκολο ἔργο τῆς 'Αστυνομίας, γιὰ τὴν διαπαιδαγώγηση τῶν νέων καὶ ἄλλα συνθήματα ὡς ἐπίσης καὶ μὲ ὄμορφα τραγούδια γιὰ κάθε γοῦστο, καντάδες, παληά, μοντέρνα καὶ δημοτικά, ἄρεσε ξεχωριστὰ καὶ ἐνθουσίασε...

(Κείμενα, ἐπιμέλεια, κλπ. : 'Υπηρεσίας Ραδιοφωνικῶν 'Εκπομπῶν 'Αστυνομικῆς Σχολῆς. Τὸ Πρόγραμμα παρουσιάζει ὁ 'Αρχιφύλαξ Σπῦρος Πηλός).